TRIENNIUM
SUPERIORUM REGULARIUM
Funiculo triplici
MENSURATUM
ſeu
SERMONES ASCETICI
pro Vigilia Nativitatis Dñi Noſtri JESU Xti, Renovatione Votorũ Religioſorum, Cœna Dñi: pro Vigilijs item Feſtorũ Beatiſſimæ M. V. quæ ab Eccleſia cultu ſpecialiori celebrantur, utrobiquè
TRINI
per
R.P. BONAVENTURAM MERESS
S. Ordinis Monachorum S. PAULI primi Eremitæ Monaſterij Novitiatûs ad S. Barbaram V. & M. Częſtochoviæ Priorem
ENUCLEATI
Annô, quô Nucleus Cæleſtis, amaritudini corticis naturæ humanæ, terminos poſuit 1775.

Typis Clari Montis Częſtochovienſis
M DCC LXX VI.

Fili hominis ſpeculatorem te dedi domui Jſráël, & audies de ore meo Verbum, & annunciabis eis ex me. *Ezech.* 3. 17.

PRO-

PROTESTATIO
AUTHORIS.

UNica mea fore profiteor deſide-
ria, ut nè in minimo etiam,
contraveniam, quæ Sancta, Roma-
na, Catholica, & Apoſtolica Eccle-
ſia hucusquè præſcripſit, & in futu-
rum præſcribet; eatenus præſens O-
puſculum illius altiſſimo Judicio
(quod profundè veneror) ſubſter-
no: in quo quidquid approbaverit,
ego quoquè approbo; quidquid re-
jecerit, etiam ego rejicio.

Fr. Bonaventura.

P.P. Eremitarum Camaldulen
Eremi Vigrensis.

FACUL-

FACULTAS

REVERENDISSIMI PATRIS GENERALIS PRÆLATI INFULATI.

OPus asceticum à RP. Bonaventura Meresſs Ordinis noſtri profeſſo conſcriptum, & à binis Cenſoribus Theologiæ Doctoribus per nos ad hunc finem Nominatis probatum, ut pro Spirituali Regularium profectu Typis vulgari poſſit, facultatem (quoad in nobis eſt) harum tenore concedimus in Nomine Domini. Viennæ 2. 8bris 1775.

PAULUS PRIOR GENERALIS
mpp.

CENSURA THEOLOGORUM ORDINIS.

MAndatis Reverendiſſimi Patris Pauli Eſzterhazy Ordinis Noſtri Generalis, Commiſſarij Apoſtolici, Prælati Infulati, S. T. Dris Satisfaciendo: Librum cui Titulus *Triennium Superiorum Regularium* viginti ſeptem aſceticos complectentem Sermones opera & labore RP. Bonaventuræ Mereſs Monaſterij Novitiatûs ad S. Barbaram Virg. & Martyrem Prioris digeſtum, legi & examinavi, Ubi cum nihil Fidei, ac Eccleſiæ ſenſui adverſum cognoverim, quin-

imo

nimo Religiosum Authoris zelum, ac pium cun-
ctos nonnisi ad profectum & Spiritum Regulares ducentem observaverim conatum. Proinde (Salvo jure Ordinarij) præfatus Liber ut typis mandetur, judicio meo comprobo. Datt. Częstochoviæ in Monusterio ad S. Barbaram Die 31. Augusti, Annô 1775.

Pr. Georgius Miroszewski Ords S
Pauli pr: Eremiæ Provinciæ Po
lonæ Vicarius S. T. Dr.
mpp.

AD Mandatum Reverendissimi Patris Pauli Eszterhazy, Generalis Ordinis Nostri, Præsulati Infulati Librum cui Titulus: *Triennium Superiorum Regularium* &c. elaboratum Operâ RP. Bonaventuræ Merefs Monasterij Novitiatûs ad S. Barbaram V. & M. Prioris perlegi: Nihilq; in Eo Fidei contrarium, imò omnia consona sensui S. Ecclesiæ contineri depræhendi. Ast insuper hos Sermones Asceticos Superiorum Regularium magnæ commoditati, Spiritualiq; Utilitati multum deservire censeo: Quare ut præfatum Opus Typis mandetur dignum judico: Salvo consensu EorumQuorum de Jure &c. Datum in Monasterio Novitiatûs Częstochoviæ ad S. Barbaram V. & M. A.D. 1775. Die 22. Augusti.

Fr. Raphàél Psarski Ejusdem Ordinis
S.T.D. Supprior & Magister No-
vitiorum. *mpp.*

APPROBATIO
CENSORIS ORDINARIJ.

TErnos in Vigilias Feſtorum Salvatoris & Beatæ Sermones, doctiſſimo calamo A.R.P. Bonaventuræ Mereſs Prioris Conventus Monachorum S. Pauli primi Eremitæ ad S. Barbaram Clari Montis elucubratos, vidi, legi, examinavi; omnia & fervorem ſpiritus religioſi Authoris ſui declarant & ſolidam eruditionem cum pietate conjunctam produnt. Nihil verò in ijs reperi, quod Sacro Sanctæ Fidei Orthodoxæ Romanæ, aut bonis moribus adverſum ſit. Opus ut lucem publicam videat, dignum cenſeo. Datt. in Collegio Majori Univerſitatis Cracovienſis Annô Dñi 1775. Die 8va Menſis Novembris.

M. JOSEPHUS ALOYSIUS PUTANOWICZ S. Thæ Dr. & Profeſſor, Eccl. Cath. Plocenſis Canonicus, Colleg. SS. OO. Præpoſitus Paroch. Opatovecen. Curatus, Librorum in Diæceſi Crac. Cenſor *mpp.*

Ad Candidum Lectorem.

MEmeni me iam Tibi innuisse Candide Lector *in Præfatione ad* Te, *Opusculi, cui Titulum præfixi:* Holocaustoma Medullatum *&c. otium diaboli pulvinar fore, hinc, quod mihi ab aliјs, superfuerat temporis, lubens illud præsenti* Opellæ, Tuæ *commoditati studens, & fortè satisfacturus, impendi. Complectitur* Sermones *pro* Vigilia Nativitatis D. N. J. C. Renovatione Votorum, Cæna Domini: *pro* Vigilijs item Festorum Beatissimæ Matris, quæ ab Ecclesiæ solemniter celebrantur, utrobiquè trinos, *& succinctos.*

Loquantur alij (*verba sunt D. Legislatoris nostri Augustini* l. 4. de

doctr.

doctr. Christian.) meros flores, & folia, *ego humili stylo, & tenui modulor avena: ita tamen, ut si tuo spiritu, qui duntaxat decet Religiosum, animetur*, vincet *teste* Martiali l. 7. Epig. 3. avena tubas.

Et dum Zoili dentes, Momi oculos, Mastigophori manus perhorresco, occurrunt verba Sedulij *in Bibliotheca PP. l.* 418. Proferant sua, si qui carpere nituntur aliena. Promptius est judicare, quàm facere, & de castrensi munimine pericula securo vultu conspicere. *Vel strictim illud* Marcialis *l.* 1. *epig.* 92. ad Lelium: Carpere vel noli nostra, vel ede tua.

Interim Te *optimè valere cupio, qui, quæ potui, scripsi,* Tuus *cæteroquin totus*

Fr. Bonaventura.

Sermo

Sermo I. pro Vigilia Nativitatis Domini nostri JESU Christi.

Evangelizo vobis gaudium magnum, quod erit omni populo. Luc. cap. 2. ℣. 10.

1. Si quando, tunc certè luce hodierna minimè fas est locum tristitiæ fore; equidem gaudia nobis

cælitùs nuntiantur; lætitia imperatur. *Evangelizo vobis gaudium magnum, quod erit omni populo.* Apropinquat jam natalis vitæ; non longè abest dies redemptionis novæ, reparationis antiquæ, felicitatis æternæ: crastina die per totum mundum melliflui facti fient cæli; delebitur iniquitas terræ, & regnabit super nos Salvator mundi. Quod pro more, ut assolet, D. Legislator noster Augustinus expendens in subsequa meritò prorumpit verba: *Dulcis dies, verè dulcis dies, & cunctis pænitentibus veniam portans. Promitto vobis filioli, & certus sum; quia in hac die si quis ex corde pænituerit, & ad vomitum peccati reversus non fuerit, quodcunquè petierit, dabitur ei: tantùm in fide non dubitet. Hodie totius mundi peccatum tollitur, & peccator desperet?*

ret? Ita Auguſtinus ſerm: 3. in Nat. D. nobis verò quibus potiſſimùm de fontibus lætandum, exultandumvè, præſenti adducam diſcurſu. A. M. D. G.

2. Primum fontem lætitiæ, & exultationis craſtina nobis aperit dies; quia in illa naſcetur nobis Redemptor, qui exvinculabit nos de duriſſima antiqui illius ſerpentis, ſervitute capitalis humani generis hoſtis dæmonis n e m p e & peccati. Etverò: nonne lachrymabilis fuit olim Gentis illius Hebrææ ſervitus in Ægypto, quâ à Rege tyranico præmebatur & opprimebatur operibus luti, & laterum faciendorum, non ſolùm, ſed & palearum conquirendarum; mercedis verò locô ſæpius objurgabatur, in fineque laboris crebrò flagellis cædebatur?

Plus dicã: O quàm difficile erat tolleratu, dũ masculi illius à Pharaone singuli,& singuli jugulabantur; necabantur;occidebantur edictô latô! Atqueadeò quemadmodum gens illa Hebræorum in tantis suis afflictionibus sinè intermissione cælos pulsabat, ut tandem ab illis liberararetur, nequè in cassum; enimverò liberatorem, seu, ut Proto-Martyr Stephanus Act. 7. 35. inquit, *Redemptorem* Moysen *cum manu Angeli, qui apparuit ei in rubo*, obtinuit, per quem de illa miseriæ spelunca mirabili DEI potentia educta est; ita evenit generi humano, imò feliciùs, fortunaciùsquè multò. Posteaquam enim vidit DEUS ærumnas illius, gemitusquè, & clamores illorum veterum patrum *Rorate cæli de super, & nubes pluant iustũ*,audivit,cogitans

cogitavit, ut quem condiderat salvaret per Filium suum, eriperetquè non de laterum fornace, & officina, ast de fornace gehennæ; non de corporum, ast de animarum captivitate. Quod ipsum est, quod Propheta Domini Isaias cap. 52. ℣. 4. olim vaticinabatur dicens: *In Ægyptum descendit populus meus in principio, ut colonus esset ibi; & Assur absquè ulla causa calumniatus est eum.* Moxquè versu videlicet subsequo addit: *Et nunquid mihi est hìc, dicit Dominus, quoniam ablatus est populus meus gratis? Dominatores eius iniquè agunt dicit Dominus, & iugiter tota die nomen meum blasphematur.* Jam verò ℣. 6. taliter concludit: *Propter quod sciet populus meus nomen meum in die illa: quia ego ipse, qui loquebar, ecce adsum.*

Jam

Jam nunc penſandum venit, quantam lætandi cauſam hodie habemus, cum jam non longè abſit, quem proni adorabimus Liberatorem noſtrum, qui pectus ſuum opponet, ut eruat nos de poteſtate dæmonis, ipſumvè in abyſſum demergat profundi ſempiterni.

3. Secundum fontem lætitiæ, & exultationis craſtina nobis præbet dies; quia in hac naſcetur nobis fideiuſſor, qui omnia noſtra debita, & quoſcunquè demum pænarum reatus in ſe ſuſcipiet gratiosè, dirè in corpore ſuo luiturus. Revera nuſpiam tale, aut huic ſimile in ante beneficium terra vidit. Nam quis dicet, eum, qui ex carcere, aut captivitate dimittitur, eô ipsô ab omni debito liberum fore? aſt lytrum ſolvere cogitur, impenſas, & damna

reſar-

resarcire. Cogitemus quantô gaudiô perfunderetur vir cæteroquin honestus propter debita in vincula conjectus, si se illi offeret talis, qui omne illius debitum in se susciperet ex suo soluturus, sed procul, & de ultimis finibus pretium ejusmodi benefactoris. Ast Filius DEI à nobis expectandus non tantùm nos erripiet è carcere tenebrarum, verùm etiam, in se suscipiet pænæ nostræ reatum. E! quis erit, qui tam gratum nuncium animô non suscipiat lætô? Enimverò: *Unusquisquè nostrum*, ut benè advertit antiquissimus ille Scriptorum Origenes hom. 13. in Gen. *in his, quæ delinquit, debitor efficitur, & peccati sui literas scribit*: atqueadeò tamquam per chirographum se ultrò citroquè ad omnes pænas obligat DEO. Ille autem,

tem, qui veniens veniet, & non tardabit, cujus manè gloriam ſpectare nobis licebit, Chriſtus JESUS, veniet *donans* nobis *omnia delicta: delens quod adversùm nos erat chirographum decreti, quod erat contrarium nobis, & ipſum feret de medio, affigens illud cruci, & expolians principatus, & poteſtates, traducet confidenter palam triumphans* nos *in ſemetipſo.* Coloſſ: 2. 13. & ſequ. Aurô cedrôquè quidem notanda Hadriani Imperatoris liberalitas, cujus meminit Pontan. cap 3. de liberal. quando 27. milliones populo Romano, quos privatis debitoribus, nonnullisquè Provincijs fiſcô debebat, condonavit, & inſuper illius ſyngraphas, nè aliquando repeterentur, comburi curavit ſpectatore aſſiſtente in Traiani foro. Verùm debitum

hoc-

hocce pecuniarium erat, quod illius tantùm fortunas tangebat, non verò sanguinem exposcebat, poteratquè sensim, & sensim pacificari: ast non illô modô debitum apud DEUM contractum peccatorum, quod nullus solvere valet, & vitam concernit. Cras itaquè veniet talis, qui valebit hoc debitum remittere toti mundo, ignequè charitatis suæ syngraphas omnes comburere, atquè in publico Calvariæ monte affigere cruci.

4. Tertium fontem lætitiæ, & exultationis crastina nobis aperit dies, quia in illa nascetur nobis Medicus cælestis, qui cunctas infirmitates nostras sanabit, curabitquè cum efficacia, quoties in illas passi fuerimus recidivam: sanabit absquè prætensione mercedis, absquè cru-

ciatu,

ciatu, abſquè uſtione, ſciſſione, vel amara potione, abſquè ulla deniquè dubitatione, abſquè mora, abſquè hæſitatione. Quis jam nunc æger ad talis medici adventum lætitiæ, & exultationis melos non ducet? animum non excitabit? Jllum ipſum medicum luce craſtina præſtolamur venturum, qui apud ſuum Evangeliſtam Matthæum cap. 9. ℣. 12. dicit: *Non eſt opus valentibus Medicus*: & apud Lucam cap. 4. ℣. 23. *Medice cura teipſum*. Hic, hic Medicus cælitus nobis dandus ſingulos animæ noſtræ morbos ſanabit non ſemel duntaxat, ſed toties, quoties in illos fuerimus relapſi; & quidem ſuis ſumptibus nullatenus verò noſtris, ſangvine videlicet ſuo pretioſiſſimo, dummodò ei nos curan-

randos fideliter concredamus. Revera posteaquam Antonius Musa Medicus peritissimus, Orbis universi caput Romam (ubi in ante 400. per annos ullus medicus reperiebatur) venit, & ipsum Augustum Imperatorem, aliosquè feliciter curavit non mediocriter honoratus fuit: donarij enim locô datus ei fuit annulus aureus insigne nobilitatis; erectus, dedicatusquè fuit in gratiam illius colossus alabastrinus in foro; exemptus deniquè illicò fuit ab omni onere civili, multâquè pecuniâ locupletatus. Potiori nos veneratione nostrum Medicum suscipere debemus venturum, qui utpote nullum ab exordio mundi hucusquè habuimus talem, qui langvores nostros portaret, & dolores nostros ferret. Maximum olim Divinæ pie-

tatis

tatis argumentum, quum Isaias DEO jubente venerit ad Ezechiam Regem à morbo lethali sanandum; majus adhuc, quod Raphäël Archangelus ad Tobiam missus sit, à cæcitate curandum; ast tametsi cuncti Angelorum chori ad ipsum directi fuissent, neutiquam tantum fuisset, quantum est ipsum Regem Angelorum ad nos venire.

5. Quartum fontem lætitiæ, & exultationis nobis crastina eruit dies, quia in hac accepturi sumus alitorem, & Patremfamilias illum, qui in via virtutum nos confortabit, & saturabit pane, non tam terreno, quam cælesti, qui erit partim verbū DEI, partim insignia, utinam ab omnibus imitanda virtutis omnimodæ exemplorum specimina, quæ in illo, & sequacibus ejus ut nitida

cry-

cryſtallus elucebunt: partim Sacramenta, ſignanter Auguſtiſſimum Eucharíſtiæ Sacramentum. Et quis jam abſquè hoc pane ſuſtinebit ita, ut non deficiat in via perfectionis? Providit quondam Joſeph Ægypto per ſeptenium fame laboranti panē, adjacentibusquè Provincijs, & hanc ob cauſam *Salvator mundi* meruit audire, & promulgari, veluti legere eſt Gen. 41. 45. Expreſſus erat in Joſeph, Chriſti, quem venturum læti præſtolamur, typus, qui non jam unius Ægypti, & vicinarum regionum erit Salvator veriſſimus, aſt totius mundi: cui quoquè aptiſſimè conveniet nomenclatura, quam innuit S. Codex de Joſeph pronunciatam à præcone clamante *Abrech*, quod idem eſt ex Ægyptiaco, ac *flecte genu*: Hebraica autem verſio

juxa

juxta Dalmatam purpuratum D. Hieronymum vult intelligere *tenerum Patrem* Et quis (amabo) eſt iſte *tener Pater*, ſi non naſciturus Chriſtus infans, eapropter luci in Ægypto dandus, hoc eſt, in domo panis; equidem mundum ſaturabit, & ex omni implebit panibus parte, conſtituetquè Eccleſiam domum panis; qui & in præſepio reclinabitur, ut non juſtorum ſolùm, aſt peccatorum quoquè tamquam brutorum panem ſe fore indigitaret. Eapropter ſi poſt longiorem famem abunda panum ſubminiſtratione ſeu per meſſem, ſeu per alia ſubſidia, ſublatam, & abolitam populus in lætitiam ſolet effundi, eò æquiùs hodie nobis jubilandum ob iminentem tanti Salvatoris adventum, qui non moritura corpora, aſt immortales animas cæ-

leſti

lesti pabulabit pane. Verbô, ut complectar plura, die crastina nascetur nobis *Princeps pacis*, qui pacem adferet mundo: *Rex pacificus*, prout in Vesperis hodie canet Ecclesia, *cuius vultum desiderat universa terra.* Nihil ferme magis optat sibi mundus, quàm unicam pacem. Enimverò canit Póëta: *Nulla salus bello, pacem te poscimus omnes.* Jstam ei secumferet venturus Messias, de quo Genij illi annuntiabunt cælestes: *Gloria in excelsis DEO, & in terra pax hominibus.*

6. Crastina, inquam, die, nascetur nobis Servator ille, qui post hujus miseri sæculi ærumnas servabit nos ab interitu, & perducet salvos, & incolumes ad vitam beatam, & æternam. Ultra quod nîl video

ampli-

amplius restare. Quis enim omnium nostrum principalior, & specialior finis, præterquam, ut olim ab omni miseria soluti æternùm felices inveniamur! En jam prospicit per cancellos, qui nobis hoc beneficiũ præstare & poterit, & desiderabit. Fuit quidem olim Nóè consolator, & Servator quidam generis humani, dum in arca sua, vel in octo personis id servavit, ast ad vitam duntaxat miseram solummodò, & temporalem; venturus verò noster Servator ita nos servabit, & salvabit, conservabitquè in Ecclesiæ suæ Arca, ut nequaquam mortem videamus æternam; imò potius ad vitam in ea transferet, & transvehet omnibus bonis abundantem, singulis malis carentem. Quamvis enimverò defacto habitemus in corpore mor-

tali,

tali, *ſcimus* nihilominus *quoniam ſi terreſtris domus noſtra huius habitationis diſſolvatur, quod ædificationem ex DEO habemus, domum non manu factam, æternam in cælis,* inquit Doctor Gentium Paulus 2. Cor. 5. 1.

7. Modò jam nihil reſtat, quàm, ut ruminemus tantiſper quantas, quamq; multiplices habeamus lætitiæ, & exultationis rationes luce hodierna. Revera vel una ſufficiens eſſe deberet ex allatis ad choros inſtituendos, & æviternas DEO gratias referendas: aſt quoniam nos tot, & tantis gratijs celebrandis minimè ſufficientes ſumus, invitemus ad ſupremi Numinis laudes nobiſcum decantandas imprimis illos cæleſtes Spiritus, quorum fratres cras eſſe incipiemus, deinde creaturas uni-

versas, dicamusquè: *Benedicite omnia opera Domini Domino, laudate, & superexaltate eum in sæcula sæculorum. Amen.*

Sermo II. pro eadem Vigilia.

Omnes, qui audierunt mirati sunt. Luc. 2. 18.

1. COgitanti mihi præsentem ordiri sermonem occurrit visio illa facta de nocte Prophetæ Danièli, quâ datum illi fuit aspicere venientem cum nubibus cæli tamquam filium hominis, & quidem ut notat Chaldaicus textus, Kebar enos, id est, ut exponit Cor. à Lap. tamquam filium hominis miseri, ærumnosi, morti obnoxij, & relicti omni oblivioni. Ast ubi hic pervenit

ad

ad antiqum dierum, oblatusquè fuiſſet eidem, data eſt illi illicò poteſtas, & honor, & regnum, quod non corrumpetur. Qua viſione tantus ſtupor, horrorquè invaſit dictũ Propheten, ut diceret: *Horruit ſpiritus meus, ego Daniêl territus ſum in his, & viſiones capitis mei conturbaverunt me.* Dan. 7. 15. Itaquè acceſſit ad unum de aſſiſtentibus, & veritatem quæſivit ex eo de omnibus his diligenter. Atqueadeò quẽ Daníèl tam longè prævidit tanto cum timore, & ſtupore, eum craſtina luce intuebimur palam, DEI filium de cælo venientem, aſt nubibus carnis humanæ obvelatum, quin imò & miſerum, ærumnoſum, moriturum, atquè in ſtabulo Bethleem traditum oblivioni. Quis hìc horrore, & ſtupore non corripiatur au-

diens DEUM abjectum, pauperem, contemptum, oblivioni datum, jacentem in præsepio, pannis involutum? Quis non miretur, prout defactò omnes miramur, nequè sufficienter demirari valemus? Eapropter quemadmodum memoratus Domini Propheta accessit ad unum de astantibus, & veritatem illius apparitionis inquisivit; taliter nos faciemus, conveniemus astantes ad præsepe Christi, & indagabimus rationes quatenam tam pauper, & specie abjecta ad nos venire intendat? A. M. D. G.

2. Quæ ratio quòd adeò pauper, & specie prorsus abjecta ad nos venire intendat Verbum illud Theandricum Christus JESUS, inquiramus ex Maria, & Josepho, & ab his aliud certè haud accipiemus

respon-

responſum, quàm ſic eum venire intendere, ut pauperibus ſolatium ferat. Enimverò pauperes in mundo, olim præſertim, deſpectui, & probro erant homines inter, uti & ipſa paupertas, adeò quòd mundus illa ſeduceretur opinione, pauperes nequaquam à DEO curari. Qui tamen error graviſſimus eſt; cùm pauperes ad mundi conſervationem omnino neceſſarij ſunt in numero maximo quidem, nequè remiſſiorem curam habet ſupremum Numen pauperis, quàm divitis Pſalmiſta Pſal. 10. 5. atteſtante, & dicente: *Oculi eius in pauperem reſpiciunt*, inveniunturquè ordinariè minùs præ divitibus vitijs implicati. Quia proin tali pauperes ſubjacent cryſi, ideo DEI Filius eligit pauperes parentes, & pauper fieri vult, ut de-

tur nobis nôsse pauperes haud spernendos, imò potiùs honore prosequendos, ac fovendos, nequè paupertatem fore probrum, aut pænam à DEO inflictam, ast ipsum exercitium virtutis. Hinc jam pauperes è priore luto, & sordibus suis emergere, & in honore esse incipient, adeò quòd plerique, imò plurimi nobilissimâ etiam prosapiâ prognati ad imitationem Christi spretis facultatibus suis amplectentur paupertatem. Eatenus pauperibus pastoribus adventus sui gaudium intimari jubebit Christus, eosquè præ Regibus ad præsepe suum vocari. Sic nimirum implebitur, quod Sanctissima Mater ejus cecinit: *Deposuit potentes de sede, & exaltavit humiles.* Luc. 1. 52. Quô autem pactô id efficiet?

ciet? paupere habitu, & ſtatu per ipſum aſſumpto duntaxat. Hinc per ipſum adeò aſſurgent pauperes, ut jam in honore ſint tamquam aulici Chriſti, in quibus ipſe latebit.

3. Inquiramus ex ſtabulo cur Chriſtus tam pauper ad nos venire intendat, & hoc ex templo reſponſum nobis dabit, ſic eum venire intendere, ut mundum à via perditionis revocaret. Videt ergo DEI Filius è cælo, homines non quærere niſi comoditates ſuas, carni, & ſangvini arridentes, ut ſplendidè habitent, niteat ſupellex, menſa habeat lepores; diu, ſvaviterquè dormiant; numum numo addant, curent favores, & honores, contraria his perhorreſcant, fugiantvè. Quid itaquè Chriſtus? contrariam omnino viam arripere; ad ſtabulum divertere, &

ea,

ea, quæ mundus horret, & ſubterfugit amplecti: humilitatem, patientiam, paupertatem, vitæ aſperitatem; ut hoc exemplo ſuo nos ad ſui ſequelam, & tutiorem ſalutis viam alliceret, in votis habet. Etenim quẽadmodum S. Athanaſius ab Alexandria exul proſperô ventô per flumen Nili navigans quum conſpiceret inſidiatores poſt ſe miſſos jam jam adeſſe, ſequè in periculo una cum navi verſari, navim invertit, & retrogrado, contrarioquè curſu, ac flumine adverſo inſidiatoribus ob viam venit, taliquè modo ſe, vitamquè ſuam ſalvavit: non aliter quoquè Chriſtus facere intendit, equidem videndo in mundo ſecundo proſperitatum flumine ſummopere periclitari, & in ſalutis, homines incidere, prædones; viam mundo contra-

trariam eligere parat, adversum navigandi flumen assumere intendit, ut nos idem arripere edoceat, iter.

4 Indagemus ex præsepi, quarenam Christus tam pauper, & miser ad nos venire intendat, & dicet nobis, ut humilitatem, viam duntaxat cæli, nobis in aperto monstraret. Fateor. ego quidem hocce naturam dedisse generi humano parentem, quòd semper ascendere conetur; quia videlicet animum cælestem, ad alta, & ad æternam felicitatem natum habet: ast hanc nequaquam quærit viâ rectâ, sed deviâ prorsus, dum videlicet appetit honores, titulos solicitè quærit, alios cubito trudit, ut se introtrudat, quo alijs pluris habeatur. Et taliter ventum sequitur, & confusionem, curisquè potiùs submittit cervicem, quàm feli-

felicitati. Verbum proin DEI Incarnatum viam nobis ad illam felicitatem æviternam volendo demonstrare, en ubi primò figet pedem? non in Imperatoris, Regis, aut Principis cujuspiam palatio, sed in præsepi bovis, & asini disco. Et quis in posterum audebit sapere altum, dum cernet Filium DEI taliter humiliatum? quis non eliget recumbere in novissimo locò, cum DEI Filius in vilissimo reponetur? Revera ab hinc nobis pro quotidiana Tessera verba Abbatis illius Claravallensis Bernardi, quæ ille habet serm. 1. super missus est, meritò assumenda, & frequenter usurpanda: *Erubesce cinis, DEUS se humiliat, & tu te exaltas?*

5. Quid putamus nobis responsurum fænum, si illud interroga-

veri-

verimus curnam tam pauper ad nos venire intendat DEUS? certè & hoc afferet, ut nos doceat contemptô mundô imundo, falaci, & perverso sectari virtutem. Porro si fœni significatum habere velimus? en Domini Propheta Isaias cap. 40. ℣. 6. & 7. inquit: *Omnis caro fœnum, & omnis gloria eius quasi flos agri. Exsicatum est fœnum, & cecidit flos.* Quodipsum clamabit Christus in præsepi, dum in substrato sibi fœno repositus premet, & calcabit omnia, & singula mundi bona; honores, opes, voluptates, potentiam, velut inania, & fluxa bona, quæ hodie florent, cras secantur, aut per se arescunt, & in clibanum mittuntur; insimul quoquè virtutes solas, ac merita tamquam vera, & solida bona conquirenda; humilitatem deniquè,

què, patientiam, obedientiam, abſtinentiam, mortificationem docebit ſectandam. Enimverò ſi non præfata, aſt illa ſolida, & vera forent bona, revera cælicus ille mercator his relictis illa ſibi compararet abſquè dubio omni. Sternet ergo ita humiliatus, & proſcribet mundum cum concupiſcentijs ſuis ad eum prope modum, quô Rudolphus Imperator quondam ſub vili, & abjecta ſua veſte virtutem geſtans, ſtravit, & confudit Ottogari ſuperbiã Bohemorum Regis. Iſte namquè dum fati Rudolphi veſtem illam humilem ſplendidè ornatus cum ſuis ſæpiùs deriſui habuiſſet, factum, ut à Rudolpho bellô victus regnô exueretur. Quô, ut iterum potiretur, coacto ad ſe venire Imperator

ſæpe

ſæpe objicit: *Hæc mea veſtis toties deriſa, deridentem deridere debet.*

6. Quæramus tandem ex pannis cur tam pauper ad nos venire geſtiat DEUS, & hi reponent profectò, ut amorem ſuum erga genus humanum in aperto monſtraret. Etverò coaluerat olim amicitia Jonatham, & Davidem inter fortunâ impares omnino. Equidem Jonathas filius Regis Saul, videndo Dominum eſſe cum Davide: *Dilexit eum ſicut animam ſuam.* 1 Reg 18. 3. Quò vero firmior, & ſincerior amor foret filium Regis, & paſtorculum inter, quid Jonathas agit? non pecunias, aut quidpiam ſimile his donô cedit Davidi, ſed veſtibus proprijs uſquè ad baltheum, militum inſigne, ſe exſpoliat, illasquè largitur ſuo Davidi. Non mediocrem videmus

omnes

omnes inter DEI Filium, & genus humanum disparitatem, tanto nihilominus erga id fertur amore, ut se gratiâ illius exspoliare, nec nisi viles panniculos sibi retinere; suas porro vestes, sapientiam duntaxat, merita, gratiam, gloriam usquè ad baltheum, id est, ad sui derisionem, & contemptū transcribere paret. Quare non immeritò S. Thom. Vill. conc. 3. de adv. Dom. subinfert dicens: *Hic hominis amor violentus cælum invasit, paradisi atrium potenter irrupit, omnipotentem DEUM carneis vinculis alligavit, universa eius abstulit arma, & spolia eius distribuit, divitias eius immensas hominibus dedit, & ipsum Maiestatis Dominum - - - ligatum hominibus mancipavit.*

7. Jam: quis hìc amore Chri-

sti,

ſti, in reciprocum amorem illius non exardeſcat? quis non liqueſiat amore? *Quò pro me vilior, eò mihi charior eſt*, inquit de illo Melleus Doctor D. Bernardus ſerm. 1. de Epiphania. Quod ipſum & nos replicemus: Quò vilior noſtri amore à nobis expectatur venturus, eò apertiori pectore illum ſuſcipiemus, eritquè nobis charior, & manebit ſemper. Amen.

Sermo III. pro eadem Vigilia.

Verbum caro factum eſt. Joann. 1. 14.

1. VErbum DEI, de quo Apoc. 19. 13. Sapientia Patris de qua 1. Cor. 1. 30. ſplendor Divinæ gloriæ, figura ſubſtantiæ ejus, de qua Sap. 7. 26. Unigenitus DEI Patris

Filius ab æterno, & uſquè in æter-num, primogenitus omnis creaturæ de quo Coloſſ. 1. 15. Verbum inquã DEI non factum, ſed per quod fa-cta ſunt omnia, & ſinè quo factum eſt nihil, hodie Caro factum eſt. In-viſibile factum eſt viſibile, imò palpabile, æternum, factum tempo-rale; immenſum factum eſt puſillum, parvulus enim natus eſt nobis. Ver-bum illud, cujus immenſitatem mil-le orbes, aut cæli capere non pote-rant, Dominus ſuper terram abbre-viatum fecit. Omnipotens ille ſer-mo, qui cuncta in cælo, & terra creavit, noſtra circumdatus eſt in-firmitate. Immortalis factus eſt mor-talis; maximum Numen, minimum nomen. Mirabile myſterium! & cur ita factum eſt? præſenti demonſtra-bo diſcurſu. A. M. D. G.

2. Quòd Verbum Divinum adeò ſit abbreviatum, principalis cauſa eſt, ut loqueretur nobis, quē-admodum Scriptura ajt Hebr. 1. 1. & 2 *Multifariam, multisquè modis olim DEUS loquens patribus in Prophetis, noviſſimè diebus iſtis locutus eſt nobis in filio,* qui, ut hominibus loqueretur, homo factus eſt, ut homines ex eadem carne conſtitutos ſuô colloquiô bearet. Omnes enim creaturæ DEO erant obtemperantes, & ſubjectæ, ſolus homo rebellis, non potuit niſi ipſius Verbi Divini à ſua protervia, à ſua duritie revocari.

3. Sed dicetur mihi quid, & quomodò loquitur nobis Neonatus Infantulus Verbum infans? Verùm eſt, infans Verbum non tamen mutum, equidem hoc etiam tacendo

novit loqui. Dicit enim S. Codex Act. 1. 1. *Cæpit JESUS facere, & docere.* Ecce nunc cùm non potest dictis, loquitur nobis, & docet nos factis, ut à principio statim sui adventûs in mundum suam nobis incipiat tradere doctrinam. Præsepe jacentis cathedra fuit docentis. Et quia mundum licet valde bonum à se creatum invenit ut stabulum immundum, homines insolentes, dissolutos, & post carnem abeuntes repererat, elegit sibi stabulum pro templo, & pro cathedra præsepe.

4 Modò si non pedibus corporeis, saltem affectibus cordis transseamus usquè Bethleem, videamus hoc Verbum, quod factum est, quod factis, & non verbis nos admoneat quid agere, quidvè facere de-

re debeamus. Aperiamus aures, ſed magis præparemus corda, ut audiamus quid in nobis Dominus loquatur. Simus ita reſoluti corde, & affectibus ſicut quondam parvulus Novitius in lege DEI Samúèl de quo Scriptura ajt 1. Reg. 3. 3. qui ſtrenuè reſpondit voci divinæ dicens: *Loquere Domine, quia audit ſervus tuus.* Nunc audiamus patienter quid Neonatus parvulus noſter DEUS, & Dominus ex hac ſua præſepiali cathedra loquatur nobis. Ecce cùm ſuo infantili ore ad nos loqui non valeat, per ſuum Cancellarium Joann. 1. 12. inquit: Filij hominum, quibus ego dedi poteſtatē filios DEI fieri, quousquè tandem corde gravi, ſcilicet affectibus mundanis, carnalibus, terrenis gravato, more animalium deorſum reſpicitis,

 deor-

deorſum tenditis. Ecce deſcendi de cælo in terram, ut homines ad cælum facerem aſcendere de terra. Loquitur per Paulum Apoſtolum Coloſſ 3. 2. Ecce jaceo in terra, ut vos ſurſum corda habeatis, quæ ſurſum ſunt quæratis, cæleſtia ſapiatis, non quæ ſuper terram. Corda veſtra ſint levia levitate Spiritûs S. ſint ſpiritualia, ſint cæleſtia, ſint divina tamquam filiorum DEI.

5. Audiamus hoc infantile Verbum nobis quaſi factis ſuis loquens: videte Filium DEI exinanitum in carne humana, ſtabulum inhabitantem, in medio duorum animalium poſitum, reclinatum in præſepio, pannis involutum, vagientem, lachrymis inundantem, frigore conſtrictum, fætore ſtabuli obſeptum, paupertate preſſum, omni commoditate privatum.

6. Quis

6. Quis ergo velit quærere vanitatem, diligere jucunditatem, affectare præeminentiam, desiderare commoditatem, prætendere solatia? Et tamen secundùm carnem hæc sæpe affectamus, & quæ carni molesta hæc abhorremus, hæc detrectamus. Nonne si quid duriusculum occurrit, conquerimur; si quid asperum, murmuramus; si quid minùs commodum lamentamur? Et tamen DEI Filius hæc elegit, hæc dilexit. Contemptibilia DEUS, & ignobilia elegit Paulo 1. Cor. 1 27. attestante. O gravitas cordis; o vanitas mentis; o error intellectûs illa postponere; illa vereri; illa contemnere, quæ Filius DEI nostri amore in se suscepit, sibi elegit! Arguit nos Coronatus Vates Psal. 94. 8. de hac nostra duritia dum ajt: Hodie,

dum

dum vocem Verbi Divini audiamus, non obduremus corda noſtra. Ac ſi diceret: non exacerbemus DEUM nobis loquentem, nec contriſtemus ſpiritum ejus. Non ſimus generatio prava, atquè perverſa filij infideles.

7. Chriſtus in præſepio delicata totus mortificatus carne, docet nos mortificare membra noſtra per votum caſtitatis. Chriſtus natus venit in mundum facere voluntatem Patris ſui, docet nos viam ſalutis per exactam obedientiam, ut ad eum per obedientiam redeamus, à quo per inobedientiam receſſimus. Chriſtus humiliavit ſe deſcendens de cælo usquè ad terram, docet nos per gradus humilitatis religioſæ ſcandere uſquè ad cælos. Chriſtus nudus jacet, locum non habet ubi

caput

caput ſuum reclinet, hôc ipsô nos docet, ut nuditatem ejus imitemur per exactam voti paupertatis obſervantiam.

8. Suſcipiamus ergo corde perfecto hanc Verbi Divini non loquentis, ſed monſtrantis doctrinam. Suſcipiamus eam viva fide, armata ſpe, animoſa charitate, ut ille, qui locorum intervallis non diſtingvitur, ſed ubiquè eſt; ille incomprehenſus, qui omnia comprehendit in anima noſtra comprehendatur, & locum inveniat, quem illi amplum diverſorium negavit. Humilitatis, paupertatis, caſtitatis, manſvetudinis, patientiæ, abſtinentiæ, charitatis, obedientiæ, devotionis, ac juſtitiæ veſtigia in nobis reperiat, & ſic per gratiam ſuam in nobis ſtabuletur. Amen.

Sermo I. pro renovatione Votorum in Festo S. Patris Pauli primi Eremitæ.

Apertis thesauris suis obtulerunt ei munera, aurum, thus, & myrrham. Matth. 2 11.

1. SErenissimi orientis mundi Principes, sancti tres potentissimi Reges, qui stella duce, ac æterni instinctu luminis relictis Regnorum suorum delicijs, postpositis quibusvis viarum incommodis post diuturnum arduum iter unà cum muneribus in Urbem adventârunt Bethlemiticam, ut Neonatum Salvatorem mundi, ut clementissimum hominum adorarent Redemptorem, ado-

adoratum ſuis etiam regalizarent, & venerarentur muneribus. *Apertis theſauris* &c. Et quidem non ſinguli ſingula, ſed quilibet eorum omnia obtulit tria: aurum, thus, & myrrham. Nam quiliber eorum Neonatum Chriſtum Dominum, & verum DEUM, & verum Regem, & verè ſecundùm carnem mortalem profitebatur hominem teſte D. Bonaventura, qui inquit: *Quilibet illorũ obtulit tria dona in maxima quantitate.* Aſt ſi magna liberalitas fuit Sanctorum trium Regum erga Neonatum Salvatorem, abſquè dubio, abſquè comparatione longè major fuit Neonati Salvatoris erga hos Sanctos Reges, dum pro temporalibus æterna, pro corporalibus ſpiritualia eis tribuit dona. Pro auro e-

nim

nim dedit eis fidem, sinè qua salvi esse non poterant; pro thure spem divinam; pro myrrha charitatem, cujus pretium sicut nemo novit, sic nemo taxare potest. Taceo honores, quibus nunc honorantur in terris; taceo gloriam, quâ æternum fruuntur in cælis.

2. Aniversariam votorum nostrorum oblationem facturi sumus RR. in Xsto Patres, Fratresquè amantissimi! non sinè mysterio, non sinè speciali causa, non alio tempore, sed intra solemnes Epiphaniarũ ferias; nisì, ut nos etiam ad exemplum Sanctorum horum trium Regum, plusquam regia dona Regi Regum, Principi sæculorum, Christo JESU, Neonato Salvatori offeramus munera, scilicet: paupertatem, castitatem, & obedientiam.

Sed

Sed hoc eſt non ſinè gravi merore mirandum, quod licetſi quotannis offeramus munera noſtræ fragilitatis, aurum, per paupertatem; myrrham per caſtitatem; thus per obedientiam, non tamen agnoſcimus, non videmus eam erga nos Neonati Salvatoris Chriſti Domini liberalitatem, quam experti ſunt Sancti tres Reges. Frigida enim in nobis fides, ſpes valde infirma, frigida, ac tepida charitas. Et quare hoc? nisì fors ideo, quia in his votis, quæ DEO offerimus, inſtabiles, inconſtantes ſumus. Tot jam vicibus vovimus, tot annis renovavimus, nec tamen ſemel adamuſſim obſervavimus. Hanc ergo inconſtantiam, ut deinceps caveamus, dicam breviter quàm utilis eſt in obſervatione votorum noſtrorum conſtantia, quã

culpa-

culpabilis inconſtantia. A. M. D. G.

3. Nulla virtus, nullum virtutis opus magnum eſt, vel eſſe poteſt apud DEUM, niſi debita in eo adſit perſeverantia. Perſeverantia eſt, ſi bonum, quod ſemel ceperis, nunquam de cætero dimittas. Inconſtantis enim animi eſt indicium à ſanctè cæptis turpiter reſilire. Eapropter ſvadet Sapiens Domini Eccles. 11. 6. dicens: *Manè ſemina ſemen tuum, & veſpere nè ceſſet manus tua.* Quem locum Scripturæ ſacræ explanando Alvarez ajt: *manè ſeminas, ſi bene incipias; & veſpere non ceſſas, ſi quod iam cepiſti proſequaris per conſtantiam, & nunquam leviter derelinquis.*

4. Hanc in bono conſtantiam ſvadet nobis Mellifluus Doctor D. Bernardus, dum obſervantiam vo-

torum

torum nostrorum florido lectulo confert dicens: *Sicut lectulus floridus est, cum ablatis marcidis floribus, alij recentes, & beneolentes succedunt, ita conscientia nostra, munda, & quasi florida est, quando perfectis bonis actibus, & votis nostris, amore DEI inflammati debitam præstamus constantiam, quasi primò vitam inchoantes Religiosam.* Ad hanc ipsam adhortatur nos Dominus dicens: *Esto fidelis usquè ad mortem, & dabo tibi coronam vitæ.* Apoc. 2. 10.

5. Quid enim profuit Salomoni amabilem fuisse DEO, dum postea abjiens post carnem fætidam depravatus est? Quid profuit Judæ sacro Apostolorum adscribi collegio, quando postea sceleratissimus factus est proditor Christi?

Non

Non ſalvavit eum Apoſtolatus, in quo conſtanter non perſeveravit. Ecce, qui jam beatus dici poterat, de ipſo beatitudinis limine ob ſuam inconſtantiam in tam ſacrá vocatione decidit ad tartara.

6. Nom confidamus in noſtris votis, quia non illa nos ſalvabunt, ſed conſtans illorum obſervantia Parùm, aut nihil proſunt tenerrimi affectus, ſancta deſideria, inflammata propoſita, ſi in effectum non deducantur, ſed ſunt velut folia fructu carentia, quæ brevi intervallo flante contrario decident vento. Otioſorum hoc eſt proprium plurima velle, multa deſiderare, frequentia proponere, & nihil per ſocordiam deducere in effectum. Sed audiant tales quid loquatur Sapiens Prov. 21. 25. *Deſideria occidunt*

dunt pigrum, noluerunt enim quidquam manus eius operari. Non igitur emmiſſio votorum noſtrorum, non illorum frequens renovatio, ſed conſtans illorum obſervantia noſtram operatur ſalutem.

7. Hinc ſalutariter fecerunt Sancti tres Reges, quòd in cæpto opere bono conſtanter perſeveraverunt. Quamprimùm enim viderunt ſtellam ſignum Neonati Salvatoris, illicò arripiebant iter ad quærendum, & adorandum eum. Habuerunt, nullus dubito, ſuos conſiliarios, qui illis tam longum diſvadebant iter. Habuerunt dilectas conſortes; charam ſobolem, quæ illos lachrymis ſuis detinebant. Nihil horum remorari illos fecit, nequè potuit à cæpto ſancto opere, properant feſtinanter, ſuis, ut ſatis-

faciant votis. Et quid nos? Ecce accidit nobis, quod paſtoribus: viderunt illi cæleſtes ignes ſupra ſtabulum ubi Chriſtus fuerat natus; fuerunt invitati ad Domini præſepe ab Angelis, venerunt, adoraverunt, ſuaquè ruſtica munera ei obtulerunt. Verùm recedentes nihil amplius de Neonato cogitaverunt Salvatore. Pariter & nobiſcum factum eſt: vidimus & nos ſtellam ſicut Sancti tres Reges, divinam duntaxat inſpirationem vocationis noſtræ; venimus ad Religionem; obtulimus munera noſtra, audeo dicere, quòd pretioſiora, quàm Sancti tres Reges, obedientiam nimirum, paupertatem, & caſtitatem. Adfuit in nobis à principio fervor ſervandi hæc vota, ſed proh dolor! quàm procul nunc ab iſto receſſimus fervore, ut

verè

verè cum paſtoribus nîl amplius de illorum cogitemus obſervantia non attendentes quid dicit Scriptura 2. Tim. 5. *Qui in agone certat, non coronatur, nisi legitimè certaverit.* Non audientes quid ipſe Salvator noſter Matth. 10. 22. ajt: *Qui autem perſeveraverit uſquè in finem, hic ſalvus erit.* Revera *nemo poteſt*, inquit. Juſtinianus de obed. cap. ult. *pervenire ad conſummationem virtutis, nisi voluerit in ipſius exercitatione perſeverare. Non* enim *quæruntur in Religioſis initia, ſed finis* teſte Dalmata purpurato D. Hieronymo. Timendum nobis eſt, nè culpam Ananiæ primi votorum violatoris in nobis experiamur, ſi tam infideles manſerimus in obſervantia votorum noſtrorum: *Diſplicet enim* DEO *ſtulta, & infidelis promiſſio* inquit

Sapiens Domini Eccles. 5. 3.

8. Renovaturi hodie ſumus vota noſtra RR. ac VV. PP. quid nos hæc ſacra juvabit cæremonia, ſi deinceps in illis ſervandis non fuerimus conſtantes: augebimus ſupplicia, ubi præmia accepturi eramus. Sancti tres Reges quia conſtantes fuerunt in bono, pro parvis muneribus, maxima receperunt; pro temporalibus æterna. Nos quoquè ſi conſtantes fuerimus in oblatis votis DEO, experiemur liberalem erga nos DEUM. Dabit nobis pro paupertate theſauros gratiæ; dabit cæleſte regnum, ut in ſacro promiſit Evangelio Matth. 5. 3 *Beati pauperes ſpiritu, quoniam ipſorum eſt regnum cælorum.* Dabit pro myrrha caſtitatis aureolam immortalem. Reddet pro obedientia ſummos in

cælo

cælo honores, & in ſede collocabit judicantium juxta illud Matth. 19. 28. *Amen dico vobis, quòd vos, qui ſecuti eſtis me, in regeneratione, cùm ſederit filius hominis in ſede maieſtatis ſuæ, ſedebitis & vos ſuper ſedes duodecim iudicantes duodecim tribus Iſráël.* Quis non ſtupebit, quis non mirabitur, quàm magna præmia, pro tam exiguis noſtris donis nobis ſunt promiſſa! Ut ergo hæc præmia tutiùs aſſequamur, vota noſtra non ampliùs violanda renovemus. Amen.

Sermo II. pro eadem renovatione Votorũ.

Calicem salutaris accipiam. Vota mea Domino reddam. Psal. 115. 13. & 14.

1. REgius ille Propheta David, magnus honoris DEI Zelator, qui divino afflatus spiritu Psalmos in usum Ecclesiæ sanctæ composuit, atquè in summam ejus gloriam, & laudem Hymnos concinnavit, suam propriam parvitatem, ac vilitatem expendens, & innumeris beneficijs à DEO, sinè ullo præveniente merito; affectum se esse cognoscens in has plenas cordis pietate erupit voces: *Quid retribuam Domino pro omnibus, quæ retribuit mihi.* Contemplabatur enim se è

caulis eductum ovium, & evectum in regiam dignitatem, à furore minitantis sibi Philistæi exutum, & ore omnium puellarum Jerusalem summè laudibus celebratum. Videbat quomodo furentis Regis Sauli indignationem contra se divinô adjutus evaserit auxiliô; quomodo tot mortis pericula facilê effugerit; insignes victorias ex hoste non uno reportaverit, & quod majus est, tantorum scelerum, scilicet: adulterij, homicidij, scandali populi sibi subjecti veniam impetraverit, ac obtinuerit. Quid aliud si non obsequia tantæ cuperet gratitudinis, quibus tam liberali suo benefactori se debitorem esse monstraret. Sed statim succurrit illi, quid pro tantis beneficijs, ac gratijs retribueret; si non æquale, hoc enim est impossi-

bile, ut vilis homuncio Creatori ſuo aliquid æquale rependere poſſit, ſaltem quidpiam humanæ fragilitati accomodatum. *Calicem*, inquit, *accipiam*, *& nomen Domini invocabo. Vota mea Domino reddam, coram omni populo eius.*

2. Tria, quæ hic Sanctiſſimus Rex decernit, nos quoquè penes noſtrorum votorum renovationem expendemus A. M. D. G.

3. Quæ ſunt illa, amabo tria, quæ Sanctiſſimus Rex in gratiarũ actionem ſupremo Numini rependere intendit? Non alia, quàm calicis acceptio; divini nominis invocatio; & redditio votorum. Et ſapienter quidem: Nam DEUS ab homine etiam Religioſo præter iſta tria nihil ampliùs requirit. Calix juxta Mellituum Doctorem Ambroſium ſigni-

ficat

ficat passionem. Divini nominis invocatio, incensum orationis est. Votorum redditio, est omnium virtutum exercitatio. Quid autem aliud à misero homine exigi potest? nisi, ut mala declinet, & bona sectetur. In fuga mali omnis designatur perfectio, in prosecutione boni, DEI servitium, amor, & gloria includitur. Hoc quod Sanctus Propheta David in corde meditatus est, hoc quod decrevit facere in summi Domini, ac Creatoris sui obsequium, justissimum est, ut omnes religiosæ animæ, omnes DEO sacratæ personæ attentè meditentur, & graviter, solidè, piè, ac Zelosè exequantur.

4. Consideremus enimverò quæ, & quanta bona, quanta beneficia à DEO Domino, ac Creatore nostro

acce-

acceperimus, & palam, manifestè reperiemus nec pauciora esse numerô nec valore minora ijs, quæ Rex iste commemorat sibi collata. David è vita pastoritia ad regium evectus est splendorem, Religiosus per divinam vocationem, vitam mundanam, & obscænam cum vita religiosa, ac sancta commutavit. David Philistæi iram, & furorem effugit, Religiosus sæculi blandientis dolos, & insidias evasit. David persequente se Saule à periculo mortis corporalis est liberatus, Religiosus virtute, & gratia divina ab interitu animæ suæ fortiter est ereptus. Jlle hostes Isráèliticæ plebis vicit, Religiosus protervos inimicos mundum, diabolum, & carnem prostravit. David tandem suorum criminum facilè

cilè accepit veniam, Religiosus in ipso Religionis ingressu tamquam in quodam spirituali baptismate suorũ facinorum remissionem impetravit.

5. Ast non hic finis est beneficiorum DEI, quæ nobis divina misericordia contulit, & confert in Religione. Nihil est in universa creaturarum multitudine, sive cælestia consideremus, sive terrestria spectemus, sive etiam inferiora ergastula purgandorum meditemur, sive ad ultimum perpetuos damnatorum cruciatus contemplemur, quid nos ad serviendum DEO per vitam spiritualem non invitet, non animet, non excitet? Quòd enim spiritualem vitam æternæ damnatorum pænæ sua interminabili diuturnitate nobis sua rint, ut ab illis liberemur; quòd voraces purgatorij ignes imperfe-

perfectis, frigidis, ac tepidis præparati, nos admonent, nè eorum acerbitate obruamur; quòd nobis terrestria obsecundent, ut DEO fideliter, promptè, ac ex animo serviamus; quòd nobis omnia cælestia pro munere spiritualis vitæ immensas, infinitas spondeant, ac promittant delicias, hæc omnia immensa, infinita fecit bonitas DEI erga nos miseros juxta effatum scripturæ, quæ 1. Jac. 17. inquit: *Omne bonum de sursum est procedens à Patre luminũ.*

6. Tantis igitur onusti beneficijs, tantis bonis decorati, quomodò in regias coronati Vatis non erumpemus ingenti cordis affectu voces? *Quid retribuam Domino, pro omnibus, quæ retribuit mihi?* Quomodò statim non occurret nobis; vitam spiritualem, id est: vo-

torum

torum noſtrorum renovationem in gratiarum actionem ei offerendam? *Vota mea Domino reddam in conſpectu omnis populi eius.* Hæc etenim in tantorum beneficiorum compenſationem debemus Domino retribuere juxta illud ſcripturæ: *Immola DEO ſacrificium laudis, & redde Altiſſimo vota tua.* Pſal. 49. 14. Quod enimverò ad primum noſtræ Religionis ingreſſum fervidè, ac devotè, promptô animô, ac affectu pietatis promiſimus, æquum eſt, ut ad finem uſquè inviolatè ſervemus, & in dies magìs, ac magìs renovemus. Præclarè enim ajt D. Chryſoſtomus hom. 2. in Gen. *Danda nobis eſt opera, ut totis viribus devotio mentis in divina obſequia exerceatur, reddenda ſunt vota, & renovanda, ut virtutes eorum in actum proferantur.*

Ad hoc enim in cætum Religioforũ à Domino fuimus admiſſi, ut tanti beneficij vocationis noſtræ per actiones virtutum fructum ei afferamus, ut ipſe Salvator ajt Joann. 15. 16. *Ego elegi vos, & poſui vos, ut eatis, & fructum afferatis, & fructus veſter maneat. Fructificate ergo & vos chariſſimi,* inquit Bernardus ſer. de S. Benedicto, *quoniam in hoc poſiti eſtis, ut eatis, & fructum afferatis; fructum verò afferetis, ſi voluntates veſtras per profeſſam proteretis obedientiam, ac cæterorum votorum, unaquè bonorum operum manipulos Domino pro tantis beneficijs cummulatè afferetis.*

7. Vota itaquè noſtra, quæ jam pridem à multis annis DEO obtulimus, nunc in profundiſſimam adorationem Majeſtatis ejus; in recogni-

cognitionem ſupremi Dominij, ac in debitam gratiarum áctionem pro tam innumerabilibus donis, gratijs, ac beneficijs ejus renovemus. Quæ ſi bene, ac exactè obſervabimus, non ingrati, & beneficiorum obliti reputabimur, ſed gaudebimus in immenſum ampliſſimam perfectionis noſtræ mercedem à DEO ſperantes, quam profectò dabit, juxta verba D. Joannis Evangeliſtæ 1. Joann: 3. 21. dicentis: *Chariſſimi fiduciam habemus ad DEUM, ut quid quid petierimus accipiemus*, quia ea, quæ ſunt placita coram eo fecimus. Quid ergo accipiemus? ecce maximam Beatorum felicitatem, in qua æternùm victuri ſumus. Nullus ibi metus, nullum aliquando perdendi illam periculum, omnis ibi regnat

ſecu-

ſecuritas, pax perennis, ſumma triumphat tranquillitas. Si ergo nos tanta felicitas, tam æterna ab omni malo manet ſecuritas, ergo ad illam totis conatibus; magnô zelô pietatis; ardentiſſimo affectu per votorum noſtrorum renovationem contendamus. Amen.

Sermo III. pro eadem renovatione Votorū.

Renovamini ſpiritu mentis veſtræ. Ephes. 4. 23.

1. ELigere ſibi vitæ genus Chriſti Evangelio conforme, hoc quidem omnibus facilè eſſe poteſt; quòd verò quis omnia ea ſervet, quæ in illo ſunt conſcripta, vel ſaltem quæ ſunt minutiora ſinè culpa negligenter non omittat, nullus vel

rariſ-

rarissimus invenitur. Indolet tanto casui vitæ Religiosæ S. Legislator noster D. Augustinus, ideò ad Fratres suos Eremitas serm. 215. de tempore sic ajt: *Rogo vos Fratres charissimi, ut attentiùs cogitetis, quare Religiosi facti estis, & cur crucem in fronte portatis. Scire enim debetis, quia non sufficit vobis, quòd nomen Religiosorum acceperitis, si opera religiosa non feceritis.* Quid tibi prodest, si te Religiosum nomines, si religiosas acctiones non feceris, linguam obvinctam continenti silentio non habueris; oculis eam disciplinæ moderationem non adhibueris; quam ipse religiosæ perfectionis requirit tenor. Ubi est nunc in nobis omnis modestiæ religiosæ circumspectio, si non potiùs planè rabies, & furia! Ubi est debita humi-

litas,

litas, & subjectio, si non potiùs superbus fastus, & arrogantia? Ubi est in animo, & mente continua divinæ præsentiæ recordatio, si non potiùs perpetua oblivio? Ubi est indeffessus in cultu divino labor, si non potiùs supina negligentia? Ubi est vera, religiosa, & Christiana sinceritas, si non potiùs hipocrysis, & insultatio? Ubi est debita tot legibus, & exemplis patientia, si non potiùs furor, & vindicta; murmur; & conspiratio? O vitam talem religiosam ipsis Ethnicis deteriorem! Magna res est, Religiosum esse, sed pessima, & damnabilis est religiosam non ducere vitam. Quid enim prodest, si de aureo annulo sigillum facias, & putridas paleas intus recondas? Quid prodest religiosam portare vestem, & pejores sæcula-

rium

rium gerere mores! Quid prodest plus cogitare de carne sua, quàm de anima; plus diligere gulam, & luxuriam, quàm castitatem, & abstinentiam; plus de præsenti cogitare commodo, quàm de præmio futuro! Quid prodest suam conscientiam quotidie examinare, & tamen mores, actus, gestus aliorum censurare, vituperare! Quid prodest abstractam à mundo ducere vitam, & aliorum dispositiones inspicere; mirari, obloqui; involvere se ad omnia, quæ ad nos non pertinent! Non est hæc vita Religiosorum, sed hystrionum; non est hæc vita Religiosorum in pace, quiete, amore, charitate, & sanctitate viventium, sed turbulentorum, inquietorum, ubiquè nasum suum intrudentium. Fulminat contra tales Religiosos D.

Bernardus: *Redi Religiose ad domum cordis tui, collige te intra temetipsum, si hanc domunculam derelinques, facilè fimo vanarum occupationum sordesces.* Et tamen vix non in talem devenit ruinam vita noſtra Religioſa per contemptum, & inobſervantiam non tantum majorum, ſed & minorum præceptorum Religioſæ obſervantiæ, ita, ut rectè pro nobis clamet Apoſtolus: *Renovamini ſpiritu mentis veſtræ.* In hac ergo renovatione votorum noſtrorum breviter loquar de obſervantia, & ſedula cura etiam minimorum, quæ in Regula, & Statutis noſtris continentur. Facta enim in his fideli obſervantia, votorum quoquè noſtrorum abſquè dubio fideles adinveniemur executores juxta illud

Evan-

Evangeliſtæ Luc. 16. 10. effatum: *Qui fidelis eſt in minimo, & in maiori fideles erit.* A. M. D. G.

2. Certum eſt, quòd & DEUS, & natura ipſa non modicam ſed magnam minimorum curam gerant, ita, ut non immeritò canat Pöeta: *Eminet in minimis, maximus ipſe DEUS.* Quid magis modicum, quid vilius capillo hominis eſt, vel eſſe poteſt, & tamen DEUS omnes capillos noſtros, ac ſi quid pretioſi numeratos habet, & conſervat, ut habetur in Evangelio Luc. 21. 18. *capillus de capite veſtô non peribit!* Quid abjectius pullis corvorum, qui ovis excluſis deſeruntur à parentibus, & tamen DEUS illos paſcit, cibumq; præparat illis, ut inquit Pſalmiſta, Pſal. 146. 9. *Qui dat iumentis eſcam ipſorum, & pullis*

corvorum invocantibus eum. Quid vilius esse potest ipsis aviculis, quæ hodie adsunt, cras avolant; hodie vivunt, cras moriuntur; hodie garriunt, cras jaculantur, vel trucidantur, & tamen DEUS ipsum nidum procurat illis: *Volucres cæli habitabunt in ea* Psal 103. 12. Sic enim DEUS Creator, & Conditor universi, per curam suam minimorum, nos etiam ad minimorum curam, & modicorum observantiam suô exemplô provocare intendit.

3 Porro: scrutemur totam Legem Christi, & nihil frequentius, quàm obligationem ad minima, & modicorum inculcatam observantiam inveniemus Mavult enim DEUS cælum, & terram interire, quàm ut unus apex, unum jota de lege ejus pereat. Plùs apud DEUM

valet modicorum obſervantia, quàm legis totiùs ſola advertentia. *Non parvus eſt cenſus, cui magnus eſt animus* ajt S. Leo Papa. *Nunquam meritô caret, etiam in tenui facultate bonæ voluntatis opulentia, exigua portio maximi pretij, multis vilibus, & periculoſis præſtat opibus* Gregorio teſte.

4. Præter autem Leges Chriſti omnibus Fidelibus communes, nos, qui Religioſæ Profeſſionis titulô ad perfectionem tendere debemus vî etiam Statutorum, Conſtitutionum, ac Regulæ Sacræ, ad modica quæquæ non ſpernenda, ſed curanda, & obſervanda peculiariter conſtringimur. Sed fortaſſis dicetur mihi: ediſſere, quænam ſunt hæc modica, minima puncta, & apices? Dico cum omnibus Aſcetis,

& perfectis viris non esse alia, quàm, ut non solùm magna, sed etiam modica, & minima vitia; deffectus, & imperfectiones cum omni diligentia caveamus, & cum pari solicitudine quasvis perfectiones, etiam modicas, quas ipse sanus intellectus, dictat esse rectas seriò amplectamur. In his etenim parvis, & modicis, quæ nos minus prudenter postponimus certocertiùs æterna nostra salus consistere potest Chrysostomo affirmante, qui hom. 38. ad pop. inquit: *DEUS omnia facit, & satagit, ut ex minimis te coronet.*

5. In nascentis Ecclesiæ primordijs quisquis pietatem colere, Deoquè famulari decrevisset, fortunam, substantiam, opes, divitias suas fisco, famam calumnijs, corpus catenis, vitam ipsam carnificum

crude-

crudelitati addicere cogebatur. Quod ſi autem quis tantam barbariem non ferens fidem ſanctam morum pietatem conſervare voluiſſet, talis profectò vel cum D. noſtro Patre Páulo primo Eremita in ſolitudinem fugere debuit, vel cum D. Athanaſio horrida mortuorum ſepulchra inhabitare. Longè diverſa ratione, quia clementiori modo agit nobiſcum DEUS, quando ad conſequendam noſtram ſalutem, non tormentorum atrocitatem ſubire nos cogit, ſed ſolùm exactam modicorum obſervantiam à nobis requirit. *Si minima quæquæ feceris ſimplici, & ferventi affectu, non dubites te magnam DEI gratiam aſſecuturam* dixit quondam B. M. V. Sanctæ Catharinæ ſenenſi. Et tamen, proh dolor! in his modicis

ſæpe

sæpe infideles sumus; in his modicis, quæ nobis sacra Regula, & Constitutiones observanda præcipiunt, vel ipsi Superiores mandant, inutiles nos servos agnoscit DEUS, dum quia vel planè illa contemnimus, vel non fervidè, sed languidè, ac segniter exequimur. Magnus Elogiasta B. M. V. S. Ambrosius dum in laudes eius excurrit, non laudat eam, quòd sit Mater DEI, non laudat eam, quòd sit Regina cæli, Domina mundi, sed ea, quæ sunt minora extollit, dum ajt: *Corde humilis, verbis gravis, loquendi parcior, legendi studiosior, verecunda sermone, intenta operi: nihil torvum in oculis, nihil procax in verbis, non gestus fractior, non incessus solutior, non vox petulantior, ipsa species corporis figura erat probitatis.*

En

En pulcherrimam imaginem vitæ Religiosæ, en magnum exemplum minimorum observantiæ.

6. Parum refert quam quis rem agat sive magnam, sive parvam, sed qua mentis hilaritate, qua pietate, & devotione id faciat, respicit DEUS. *Minimis etiam rebus, quas DEO consecramus, hilaris noster animus pretium, & valorem apud DEUM imponit*, inquit S. Ambrosius. Sæpe DEUS non attendit quid facias, sed quo affectu aliquid propter ipsum facias. Sæpe res, quæ videntur in se parvæ, pluris ab eo fiunt, quàm res magnæ ad speciem. *Parvis actionibus magìs DEUM flectimus, & placamus, præ nonnullis, qui magna faciunt*, ajt S. Ephrem. *Tunc qui rectè persvadetur*

in magnis versari, seu magnum quid facere, si se valde probum in minimis ostenderit, affirmat Tertul. *Multum operatus es*, (adstipulatur S. Leo Papa) *magnum quid effecisti, si parva, & minima hilari vultu, & promptô animô observâsti.* Quod pulchrè confirmat S. Theodor Studita dum ajt: *DEUS, ut est misericordiæ largus, virtuti debitum, etiã ob ipsum propositum remuneratur.*

7. Confert igitur plurimùm ad renovationem votorum nostrorum, ut totam nostram in ejus actionibus renovemus vitam, ac quæ DEO displicent, etiam si modica, & minima sint, diligenter caveamus, & vitemus; & ea, quæ DEUS nobis in Regula sacra, & Statutis præcipit, etsi minima sint, non obiter, ac segniter, sed fervidè, ac diligenter peragamus.

gamus. Non ſunt negligenda talia, quia, ut Spiritus Sanctus monet Eccles 7. 19. *Qui timet DEUM nihil negligit; virtus enim magna in minoribus ſemper experimentum capit* Sancto Valerio teſte. Quocirca juxta Ambroſij conſilium: *In minimis probandum eſt conflictibus quàm viriliter in maiori certamine ſtare poſſimus.* Fideles ergo ſimus etiam in parvis, ac minimis DEO, bene, ac ferventer ea exequendo, ut à Remuneratore Cæleſti, pro exacto in minimis noſtro famulatu, tandem aliquando, poſt inſtauratam vitam noſtram, quando ad ſonitum terribilis illius cæleſtis tubæ totus renovabitur orbis, nos æternâ gloriâ præmiari mereamur. Amen.

Sermo I. pro Cæna Domini.

Ante diem festum Paschæ - - cæna facta. Joann. 13. 1. & 2.

1. MAgna, & non rara in prisco illo, seu veriùs, veteri Testamento eo die fuit solemnitas, quo post partas populi DEI de hostibus victorias, post pacatam totius Isráëliticæ gentis Patriam, Rex, & Propheta David de arce montis Sion suæ residentiæ Arcam Veteris Testamenti in Urbem Jerosolymam introduxit. Tunc enim tanta fuit solemnitas, quantam nec vidit, nec audivit universus orbis. Legantur Sacræ Historiæ fasti; ibi licebit videre hujus solemnitatis triumphum. Ego hìc tantùm scire desidero, quæ

tantæ causa lætitiæ, quæ causa hujus solemnitatis propter unam arcam ligneam illatam Civitati? Aliam ego non invenio, nisì, quòd David, ut Propheta expresserit in hac Arca Corpus Christi Domini speciebus panis inclusũ. Digna hæc mystica Arca tali plausu; tali solemnitate, cujus gloriam etiam ipsi canunt Genij cælestes. Grandis hæc Cæna, qua digniore ipsæ cælestes non fruuntur mentes. Magna Cæna, quia à Magno, imò Summo Rege Regum instituta, & præparata. Magna cæna, quia magno Christianorum instituta orbi. Magna cæna, quia magno pretio sangvinis Christi comparata.

2. In convivio Cleopatræ Reginæ, Plinio referente, fuit unica gemma, quæ valore suo totum Imperium

perium adæquabat. *Antoni! Regnũ bibiſti.* In convivio Chriſti Domini, in hac ſacratiſſima cæna, non jam gemmæ pretioſæ, ſed ipſa Caro Chriſti Domini, ipſe Sangvis totã occupat menſam. Verè cæna magna, quâ nec orbis univerſus digniorem, nec aulæ Principum viderunt opulentiorem. Aſt ſi tam magna cæna, ubi ſunt digniſſimi hoſpites ejus? Ubi ſunt præclariſſimi convivæ? Utiquè magnam cænam magni hoſpites ſolent condecorare? Monſtrabo illos, dum loquar, quomodò, ad hanc ſacratiſſimam cænam accedere debeamus, quæ dignè accedentibus magnos parit fructus; indignè ſumentibus interitum ſummum. A. M. D. G.

3. Chriſtus Dominus in ſacra Euchariſtia tranſubſtantiato pane in

corpus

corpus ſuum, ſubſtituit ſe loco panis, immutat vultum ſuum; tegit ſpeciem ſuam glorioſam, & induit ſpeciem panis humilem, parvam, & ingloriam. Et verò: ſolent quandoquè amantes, interdum ſe alieno habitu veſtire, ut ſub eo latentes, amicam, aut ſponſam liberiùs conveniре poſſint, & reciprocum ejus amorem experiri. Ad ſimilem formam fecit Chriſtus Dominus, ut poſſit nobis intimè uniri. Amore noſtri ſpeciem induit panis nobis communiſſimi. Quid igitur nos facturi ſumus, ut digni ejus appareamus hoſpites, & convivæ? niſi, ut acceſſuri ad ejus menſam, aliam etiam induamus perſonam, abjicientes perſonã peccatoris; hominis carnalis; hominis diſſoluti. Sumat quisquè ſuperbus, faſtuoſus, perſonam humilis;

gulo-

gulosus personam sobrij; lascivus, personam casti, & luxuriosus; ita erit ad mensam Domini magnus hospes; dignus conviva.

4. Pericles Atheniensis Philosophus dum aliquando iturus ad convivium cujusdam præstantissimæ formæ juvenis, nobiliores ultra suam consvetudinem accepisset vestes, quæsitus ab amico, cur se ita ornaverit, respondit, ut pulcher ad pulchrum vadam. Pulcherrimus est Dominus noster sub hoc Eucharistiæ Sacramento; speciosus formâ præ omnibus filijs hominum, cujus pulchritudinem sol, & luna mirantur, ad quem hodie accessuri sumus, idcirco non tantùm decet, sed omnino necesse est, ut pulchri ad pulchrum vadamus.

5. Esther 2. Repudiatâ Regi-

nâ Vaſti Aſverus Rex, quando vocavit Eſther, non priùs illam admiſit ad menſam ſuam, donec ſplendidè ornatam regalibus quoquè induerit veſtibus. Ad menſam Salvatoris noſtri Chriſti JESU, ad ejus cæleſte convivium nemo dignè accedere poteſt, nequè debet, niſi priùs ſplendidè ornatus, ipſius veſtibus, ſanctis ſcilicet virtutibus ſe induerit. Ita nos docet Doctor Gentium Ephes: 4. 24. *Induite novum hominem, qui ſecundùm DEUM creatus eſt in iuſtitia, & ſanctitate veritatis.* Vana ſæculi pompa non admittit ad ſuam menſam, & convivia, niſi eos, de quibus ajt Scriptura: *Omnis lapis pretioſus operimentum* ejus. Ezech. 28. 13. Niſi eos, qui pretioſis aurô, gemmisq; ornatis incedunt veſtibus; ſplendi-

do ſtipantur comitatu. Cæna Domini illos tantùm quaſi dignos invitat hoſpites; illos ad ſuam admittit menſam, qui ſplendore virtutum ſicut Job nitent, qui de ſeipſo 29. 14. dicit: *Juſtitiâ indutus ſum, & veſtivi me ſicut veſtimentô, & diademate judiciô meô.* Alij legunt: *Veſtivi me veſtimentô, & diademate; innocentiâ, & animæ puritate. Has veſtes*, ajt D. Ambroſius, nobis comparemus, hæc indumenta habeamus, ut digni menſæ Domini aſſideamus. Confirmat hoc ipſum Hugo Card. cap. 6. dum inquit: *Hæc ſunt ſola indumenta virtutum, quibus anima poteſt cæleſti placere Imperatori.*

6. Alta hanc divinam Cænam contemplatus admiratione D. Antiſtes Conſtantinopolitanus Chryſoſto-

ſoſtomus, exclamavit quondam: *Quis loquetur potentias Domini! Ecce cæleſtis Paſtor oves ſuas proprio paſcit cruore, quid nos pro hoc miraculoſo fεrculo viciſſim noſtro parabimus Domino! Corpora noſtra offeramus in hoſtiam, & holocauſtum, quod inſtanter nobis præcipit Paulus Apoſtolus Rom. 12. dicens:* Obſecro vos Fratres per miſericordiam DEI, ut exhibeatis corpora veſtra hoſtiam viventem, DEO placentem. Non dicit, ut occidatis corpora veſtra ſicut victimæ cædi ſolent, ſed, ut vitâ eis conſervatâ mortificetis carnis concupiſcentias per continentiam, abſtinentiam, & patientiam. Idem Doctor Gentium 1. Cor. 11. 28. ſcribens, arctiùs illos monet, ut ad hanc cænam Domini acceſſuri præparent ſe dignè, dum ajt: *Probet*

autem se ipsum homo, & sic de pane illo edat, & de calice bibat. Supra quæ verba inquit Doctissimus Marchantius: *Quænam est hæc probatio? nisi vitæ, & conscientiæ diligens examinatio.*

7. Probet ergo quisquè seipsum; scrutetur, & examinet cor suum; videat accensâ lucernâ, an in angulo conscientiæ non lateat aliquid venenosum; an affectus aliquis vitiosus, aut turpis, & sordida non delitescat cogitatio. Hæc enim virus secum trahunt, & quasi parvuli serpentes mordent conscientiam, & insensibiliter in mortem ducunt æternam, nisi per arduæ pænitentiæ perimantur antidotum, & dolorosam evomantur confessionem. Probet iterum cor suum, antequam de

hoc

hoc pane edat. Hoc eſt: ſcrutetur quilibet qua, intentione feratur, quo affectu impellatur, qua cordis munditie,& præparatione ad hanc ſacratiſſimam accedere intendit menſam: qua contritione, & compunctione cordis afferat firmum propoſitum emendationis. Probet ultimò, & examinet lingvam ſuam, quæ eſt quidem modicum membrũ, ſed non modica invehit mala; facilè inflamatur à gehenna: diligenter igitur examinanda eſt, & ſtudiosè purganda; quia primum membrum eſt, quod Chriſtum recipit; quod tremendo ejus nimis ſangvine rubeſcit. Qua non igitur debet nitere puritate! Nam ſi repleta fuerit maledictionis amaritudine; nam ſi plena fuerit venenô mortiferô; vanis verbis, aut ſcurilibus; turpibus, &

bla-

blaſphemis; plena irriſione, & contentione; plena maledictis, & execratione: quomodo tali fæce vitiorum deturpata poterit hunc cæleſtem deguſtare cibum? Expurgetur ergo prius ejus venenum lanceola validæ contritionis; extingvatur ignis ejus infernalis aquâ pænitentiæ ferveræ; extergatur omnis in ea maledictionis, blaſphemiæ, ſuſurationis, contentionis, infamiæ, irriſionis, pia, & integra Confeſſione: tunc modò primùm cibum hunc cæleſtem ſumat, tunc de calice benedictionis bibat; tunc menſæ Domini dignus aſſideat conviva.

8. 2. Reg. 9. 6. Invitat Rex David Miphiboſeth ad ſuum convivium, & dicit ad eum, *Nè timeas, quia faciens faciam in te miſericordiam, propter Jonatham patrem*

tuum,

tuum & restituam tibi omnes agros Saul patris tui, & tu comedes panem in mensa mea semper. ibid. ℣. 7. Quô auditô respondet Miphiboseth: *Quis ego sum servus tuus, quoniam respexisti super canem mortuum similem mei.* ibid. ℣. 8. Fuit sanè Miphiboseth regius Princeps filius Jonathæ, legitimus Regni successor: & ecce quomodò se humiliavit coram David, canem se mortuum appellando. Quomodò nos non majori jure debemus nos humiliare ad mensam divinam accessuri, qui plus quam mortui canes sumus, nullius virtutis habentes vigorem. Hinc ad nos S. Legislator noster Augustinus serm. 127. sat benignè, sed Zelosè ajt: *Obsecro vos dilectissimi Fratres, & admoneo, ut unusquisquè recurrat ad testem idoneum, id est conscienti-*

am su-

am suam; & *si ibi aliqua peccatorum invenerit vulnera, confugiat ad remedium lachrymarum: pæniteat se fecisse, quod fecit, quia de suis iniquitatibus non accedet ad cænam Domini iustus, nisì vera eum disposuerit pænitentia.* Pergit ulteriùs S. Legislator noster dicens: *Accessuri ad cænam Domini nostri, inspicite latibula cordis vestri, nè fortè sint ibi aliqua peccata, quæ nondum sunt stricto divini amoris exusta dolore. Puritatem vestrarum custodite animarum, gulam refrænate; ebrietatem fugite; odia deponite; susurationes, uti vera diaboli semina deponite, abiicitequè, pacem cum omnibus Fratribus habete,* & *sic in corpore,* & *anima iustificati,* & *ab omni depurati inquinamento digni convivæ huic assidebitis Cænæ.*

9. Hæc

9. Hæc Auguſtinus, ego verò præſentem ſermonem concludo verbis Adriani ſummi Pontificis, quæ ille ad unum Lothariæ Regem tenens in manibus ſacram Euchariſtiam locutus eſt, *Si te tua accuſat conſcientia; ſi lethali ſauciatum proclamat vulnere, nequaquam ſumere præſumas, nè fortè ad iudicium, & condemnationem tibi eveniat, quod fidelibus ad remedium divina præparavit providentia.* Amen.

Sermo II. pro Cæna Domini.

Cænantibus autem eis, accepit JESUS panem, & benedixit, ac fregit, deditquè diſcipulis ſuis, & ait: accipite, & comedite: hoc eſt corpus meum. Matth. 26. 26.

1. INter ſolennes aliquando quæſtiones

ſtiones jure meritò quæri poteſt, cur Incarnata Sapientia Chriſtus Dominus noſter mundo valedicturus ſolenne Euchariſticum convivium poſt cænam inſtituerit, ut clarè demonſtrat Lucas Evangeliſta 22. 20. *Poſt quam cænavit.* Cur, inquam, poſtquam cænavit, inſtituerit hoc convivium? Acutiſſimæ, ac ingenioſiſſimæ à Scriptoribus nonnullis aſſignántur rationes: Quod eſt omnium optimum, hoc debet eſſe ultimum. Sacratiſſima Euchariſtia omnium optima, ſupra omnia excellentiſſima, ideò in Cæna Domini ultimô locô aſſervata fuit. Servavit morem Chriſtus Dominus nuptiarum in Cana Galilææ, ubi vinũ generoſum extremô locô datum fuit: ita ille poſt ultimam cænam hoc auguſtiſ-

gustissimum instituit Sacramentum. D. Gregorius in Glossa inquit: *Post cœnam instituit Eucharistiam, quia post cœnam nullum convivium restat, nec post hanc cœnam melius quidquã, & magnificentius DEI omnipotentia etsi sit infinitæ sapientiæ, infinitarum divitiarum, plus dare nescivit, plus dare non habuit, nec plus dare potuit.* S. Ambrosius ajt: *Quid restat post cœnam, nisì somnus? post Sacram Eucharistiam nihil aliud desiderare possumus, ac debemus, quàm quietem æternæ beatitudinis. Est Eucharistia ferculum, quale nunquam vidit antiquitas.* Delicatissimè, ac magnificentissimè nobiscum procedit DEUS, qui in Eucharistia non tantùm pascit mentem, sed & sensus externos. Ast & hoc non postremam parit quæstionem, cùm enim Christus

Dominus poſt ultimam cænam hoc ſacrum Euchariſtiæ inſtituit convivium, quare hæc Euchariſtia vocatur Cæna magna? Reſpondet purpuratus Hugo homil. hodiernâ: *Multæ cauſæ ſunt, cur cæna Euchariſtia, vocatur Cæna magna? Magna cæna eſt, quia iſte eſt maximus, qui ad oſtendendas divitias potentiæ, ſapientiæ, ac clementiæ ſuæ hanc cænam inſtituit. Magna cæna, à magnis, exquiſitiſſimis epulis, quia hìc eſt divinitas Chriſti cum omnibus perfectionibus, anima Chriſti cum omnibus virtutibus, caro Chriſti cum omnibus privilegiîs, ſangvinis Chriſti cum toto illoquè infinito pretio.* Sed præ omnibus alijs cauſis hæc videtur eſſe maxima cur cæna Euchariſtica vocatur magna? quia maxima dona, maximas gratias in illa nobis contu-

contulit Salvator noſter, prouti ulteriori videbimus diſcurſu. A. M. D. G.

2. Scribunt Naturaliſtæ hominem quò præſtantioribus, & ſubtilioribus utitur cibis, meliorem, & firmiorem aquirere ſanitatem. Cùm anima hominis ſit pars ſubtiliſſima; cùm ſit puriſſimus ſpiritus, ad ſanitatem ejus meliorem, & ſubtiliorem cibum non poterat inveni-re Salvator noſter, quàm pretioſiſſimum corpus ſuum ſub ſpeciebus panis Euchariſtici, per cujus ſumptionem ipſam ei tribuit immortalitatem atteſtante ſacro Evangelio Joann. 6. 59. *Qui manducat hunc panem vivet in æternum.* Obſtupeſcunt ad tantum myſterium ex ore ſui Magiſtri audientes hæc verba Apoſtoli, dum ajunt: *Durus eſt hic*

ſermo,

sermo, & quis potest eum audire? ibid. ℣. 61. Utiquè dicitur in eodem Evangelio cap. eod ℣. 64. *Spiritus est, qui vivificat; caro autem non prodest quidquam.* Si nihil prodest, quomodò ergo qui illam comedunt vitam æternam habebunt? Respondent Sancti Doctores Augustinus, Cyrillus, & Bernardus: Carnem quidem Christi, si præcisè sumatur, nihil prodesse; non enim ex se virtutum habet animas hominum vivificandi, sed quia semper est unita Divinitati, & Divinitas sicut viventium productiva est, ita & vivificativa: ita quoquè & corpus Christi Domini eandem vim habet per communicationẽ idiomatum. Quisquis igitur Corpus Domini dignè manducat vivet in æternum.

3. Sed si ardua hæc verba fu-

erunt Apostolis, nobis planè nullô modô facilia captu? Nonnè duodecim Apostoli cum timore, & reverentia pane hoc Eucharistico vescebantur? nonne tot mira sanctitate conspicui post multas animi tribulationes, post plurimos corporis cruciatus, post ardua jejunia ad cæleste hoc accedebant epulum? & tamen inevitabili succubuêre fato? *Statutum est hominibus semel mori.* Hebr. 9. 27. Quomodò ergo verba hæc noster miser intellectus concipere potest, quòd quicunq; panem hunc, corpus scilicet Domini nostri JESU Christi manducaverit, vivere debeat in æternum; cùm nemo sit, qui mortem effugerit, aut effugere possit? Ad hoc respondet ipsa Incarnata Sapientia, dum Joann. 11. 25. ajt: *Etiamsi* quis *mortuus fuerit,*

erit, vivet æternum. Minimè trepidandum est: sancitum quidem est in cælesti consistorio, ut quilibet nostrum lethali Libithinæ falce corruat succisus, verùm tamen inquit æterna veritas, si quis hoc cælesti pane dignè, piè, ac devotissimo affectu, unàquè seraphico amore refectus fuerit, etsi mortuus fuerit, vivet in æternum, quia ego resuscitabo eum in novissimo die. Ecce quàm maximum animæ nostræ donum ex hac Eucharistica Mensa, nempe immortalitas.

4. In veteri illo Testamento severè DEUS præcipiebat summo Synagogæ Sacerdoti, ut in medio Templi decenter apparatâ mensâ panem recenter assum exponeret, ut quicunquè alicujus noxæ conscius Templum illud ingressus esset, De-

oquè

oquè reconciliari vellet, per illius comeſtionem ferventi accenſus in DEUM charitate domum ſuam innocens rediret. Chriſtus Dominus Summus Eccleſiæ ſuæ Catholicæ Pontifex videns nos peccatorum pondere aggravatos, & in ſervitio ſuo languidos, exponit hodie in altari ſacratiſſimum Corpus ſuum, ut omnes huc congregati, & per veram humilitatem, per intentiſſimum ejus amorem ei reconciliati, ab hoc ejus cæleſti pabulo ferventiùs in DEI charitate incaleſcamus, & juſtificati ab eo recedamus. Hic cibus confert homini magnum fructum; quia eundem replet gratia ſanctificante. Ecce quantam gratiam recipimus in hac Euchariſtica cæna, ſi dignè, ſi ſanctè ad illam accedimus, nempe juſtificationẽ noſtrã.

5. Esther cap. 1. refert sacra Historia quod Asverus Rex, qui regnavit ab India usquè Æthiopiam super 127. Provincias, tertiô Imperij sui annô, cunctis Principibus, & Præfectis suis splendidum instituit convivium. Videre ibi erat splendidum apparatum; mensas exquisitissimis instructas dapibus; generosa vina; aureos sciphos; cultissimos hospites, qui digni tanti Regis tantâ mensâ fuerunt. Christus Dominus, cùm sit non 127. Provinciarum, sed universi orbis Dominus, lautissimum hodie non propter Principes tantùm, sed propter universum mundum præparavit convivium, in quo non terrestribus ferculis; non ferinis dapibus non volatilium cupedijs, sed suo pretiosissimo corpore; sacratissimo sanguine unumquemq;

quemq; noſtrum tractat. Cibus hic ineffabilis guſtûs eſt, qui cæleſti repletur ambroſia. Cibus hic delicatiſſimus tantæ eſt virtutis, ut quicunquè illô dignè, & piè veſcitur, quidquid moleſtiarum ei acciderit, non eum conturbabit teſtante ipſo Salvatore, qui Joann. 16. 20. ajt: *Triſtitia veſtra vertetur in gaudium.* Cibus hic confert dignè ſumentibus maximos honores, quia hominem in DEI filium transformat; confert ſublimes prærogativas, quia hominem facit Chriſti fratrem; confert deniquè ſumma privilegia, quia hominem efficit cæleſtis patriæ hæredem. Bene hìc Seraphica Virgo Tereſia inquit: Unica Synaxi cum magna fidé, profunda humilitate, ardenti amore poſſe animam noſtram ingenti cæleſtium donorum

locupletari thesauro. Et verè seraphicè locuta est hæc D. Virgo, nam, ut asseverat S. Ambrosius de hoc Augustissimo Sacramento: *Si vulnus curare desideras, medicus est; si febribus æstuas, fons est. Si gravaris iniquitate, iustitia est; si auxiliô indiges, virtus est; si mortem times, vita est; si cælum desideras, via est; si tenebras fugis, lux est; si cibum quæris, alimentum est.* En quanta nobis dona ex hac sacratissima Eucharistica mensa cumulare possumus, si digni; si intaminato corde; si fervido amore; si Zelosissimo affectu; si viva fide ad illam accedemus. Audiamus quid dicat non sinè magno stupore Hyponensis Antistes D. Augustinus: *Dives est Christiana Religio, quæ in omnium possessore, nempe DEO, omnia possidet.*

6. Apud

6. Apud antiquos homines celebrabatur ſolenne conviviũ, quod vocabant, finis amicitiæ, quaſi jam non poterat ultra major amicitia oſtendi, quàm in illo convivio. In illo convivio hoſpes, id eſt, qui tractabat, ſolebat ſibi è vena ſangvinem mittere, exceptum calice vinô miſcere, & ſic propinare amicis. An non majori titulo convivium Chriſti, cæna hæc Euchariſtica, quã hodie nobis præparavit Salvator noſter vocari poteſt, & debet convivium amoris, finis amicitiæ; cùm quid ultra dare potuit, non habuit, quando ſe totum in animarum noſtrarum tradidit ſaginam. Invitat igitur hodie nos omnes verè plus quàm ad regale convivium, ut nos in ſeipſum transmutatos efficiat immortales; ut reſtauret conſcientias

noſtras

noſtras omni puritate, ut vires animæ conferat ad ſerviendum ſibi ſincerè.

7. Accedamus proin ad hoc cæleſte pabulum cum maxima, qua poſſumus humilitate, pietate, ſanctitate; ac reverentia. Si enim beatæ illæ mentes omni, quo poſſunt modo venerantur Chriſti præſentiã, nos quoquè quicunquè ad Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum; ad hanc cænam magnam accedimus, præſentem ſumma conſcientiæ puritate adoremus. Duplex advenienti Chriſto Domino aperimus organum os ſcilicet, & linguam: ſi igitur in ſalutem animarum noſtrarum ſuſcipere volumus Corpus Chriſti, nihil ſit in ore noxium; nihil in lingua fætidum; nihil in corde ſordidum, ſic ſinè offenſa manducabimus hunc

panem,

panem, qui eſt fons ſalutis; cauſa prædeſtinationis, & certiſſima ſpes noſtræ redemptionis. Et quamvis haberemus Angelicam puritatem, & S. Joannis Baptiſtæ ſanctitatem, adhuc non eſſemus digni hoc Sacramentum tractare, & ſuſcipere. Non enim hoc meritis debetur hominum, quòd homo ſumat in cibum, panem Angelorúm. Quare etſi cæleſtes, & tam igniti, ut Cherubim, & Seraphim eſſe non poſſumus, conemur tamen tam fervidè devotioni inſiſtere, corda noſtra præparare, ut ſaltem modicam divini incendij flammam ex humili, & devota hujus vivifici Sacramenti ſumptione conquiramus. Hoc enim altiſſimum, diviniſſimum, ac ſanctiſſimum Sacramentum ſalus eſt animæ, & cor-

poris nostri; medicina omnis spiritualis languoris, in quo vitia nostra curantur; passiones frænantur; tentationes vincuntur; gratia major animæ infunditur; virtus incepta augetur; firmatur fides; spes roboratur, & charitas DEI magìs ignescit. O! felix mens, ac beata anima, quæ Dominum DEUM suum merebitur hodie devotè intra sua viscera suscipere. Hanc gratiam da nobis, qui vivis, & regas in sæcula sæculorum. Amen.

Sermo III. pro Cæna Domini.

Et vos mundi estis, sed non omnes. Joann. 13. 10.

1. CUjus hæc verba sunt RR. PP. Fratresque amantissimi! dicite mi-

te mihi. Utiquè ille hæc dixit, qui ſcrutator eſt cordium; cui nota ſunt omnia; qui obſtruſam noſtram conſcientiam clariùs, quàm ſol orbem penetrat univerſum. Jlle hæc dixit, qui cuncta novit, quæ cuncti ignorant. Jlle hæc dixit, qui orbis ſcelera longè, quia de excelſo cælorum throno acutè proſpiciens, agnovit, & ſub candido vellere turpem conſcientiæ labem, ideò palam dicit: *Et vos mundi eſtis, ſed non omnes.* Quid dulcius, quæſo, quid optabilius eſſe poteſt, quàm de ore æternæ veritatis ſuæ innocentiæ habere teſtimonium: *Et vos mundi eſtis*: ſed quid lachrymabilius, quàm de ore hujuſce Veritatis ſuam audire condemnationem: *ſed non omnes.* Et quare hoc? An non omnes ſumus veſtiti habitu illo,

qui eſt veſtimentum ſalutis, quô quondam indutus Iſaias Propheta gloriabatur dicens: *Gaudens gaudebo in Domino, & exultabit anima mea in DEO meo: quia induit me veſtimentis ſalutis.* Iſai. 61. 10 An non omnes ſumus illo veſtiti habitu, qui eſt veſtimentum lætitiæ, quô ornata Judith Religioſa Mulier ſuum, & patriæ ſuæ capitalem devicit hoſtē, cum ſumma orbis Iſráëlitici lætitia! An non omnes ſumus illo veſtiti habitu, qui eſt veſtimentum gloriæ ſicut veſtis illa Aaron, de qua Exod. 28. 2. dicitur: Facies veſtem ſanctā Aaron fratri tuo in gloriam! Utiquè veſtis Religioſa, eſt veſtis puritatis; eſt veſtis ſolennitatis, quæ virtutibus tamquam florum nitet ſplendore! Veſtis Religioſa, eſt veſtis dignitatis, quam Principes, Nobiles,

ipſiq;

ipsiq; honorant Reges? Quare ergo mundi sumus, sed non omnes? Nisi fors ideò sicut ajt S. Leo Papa: *Necesse est de humano pulvere etiam religiosa sordescere corda.* Hoc est: sanctis etiam, ac perfectis viris minutas sæpe inesse maculas culparum. Sed appage hinc quisquis mundano sordium pulvere suam novit deturpatam conscientiam. Sanctum Domini Pascha celebraturi sumus; ut igitur mundi omnes appareamus necesse est. Mensam Domini accessuri sumus, ad quam, ut dignè accedamus, priùs de condigna præparatione breviter loquamur. A. M. D. G.

2. Matth. 14. 14. Dominus, & Salvator noster tractaturus turbam magnam in spatiosis campis ferè quinquè millia hominum, priùs illã

visi-

visitavit, & quos debiles, ac infirmos invenit, sanavit, ut sacer innuit Textus: *Misertus est eis, & curavit languidos eorum.* Quare hoc? fortè non habuerunt appetitum, & gustum alicujus cibi? nequaquam; sed ideo, quia illa tractatio figura fuit Eucharisticæ Mensæ. Ideo ergo hoc fecit, ut doceret priùs esse sanandos peccatores per pænitentiam, quàm ad Mensam Domini accedant, quia hoc Sacramentum vivorum, & benevalentium est, non pusillorum, aut languidorum. Et sicut cibus sanorum nocet ægris; sic Eucharistia obest malis. Unde enim, quæso, fit, quôd plerique post sacram Communionem adhuc tam infirmi, tepidi, fragilesquè sint? Cur hoc sanctissimô cibô non impinguantur, & roborantur? Cur non velut leones ignem spiran-

ſpirantes, & diabolo terribiles recedant? Nisì quia validorum cibū ſumpſerunt languidi; Confeſſionem obiter fecerunt; ſinè accurato examine; ſinè ſerio dolore; ſinè firmo propoſito emendationis. Cibus ſacratiſſimus, quem nobis in his Paſchalibus gaudijs offert Salvator noſter, Cibus eſt Angelicus: *Panem Angelorum manducavit homo.* Pſal. 77. 25. ergo inſtar Angelorum puri, & fortes eſſe debent, qui cum fructu cæleſtem hunc panem ſumere optant, deſiderantquè. Pulchrè hic ajt S. Cyprianus ſerm. de lapſu hominis ſic ſcribens: *Quando ergo viri eſſe debent, qui ad hanc Cænam Domini ſedere volunt, videat unusquisquè, ut acuratè, & fòrtiter ſe lavet in Confeſſione, & abſtergat ſa-*

tisfa-

tisfactione quantò enim magna deliquimus, tantò granditer defleamus.

3. Exod. 16. 4. Existenti populo suo educto de servitute Babylonica in deserto, & magnâ alimentorum penuriâ presso, Dominus pluens manna sic loquitur ad Ducem illorum Moysen: *Egrediatur populus, & colligat, quæ sufficiunt per singulos dies.* Verè res magno stupore digna: populus ille in actuali via fuit in deserto, non sub tecto, sed sub solius cæli umbra residens, unde ergo ad colligendum manna egredi debuerat: *Egrediatur populus.* S. Rupertus scribens in hunc Textum ajt: *Quòd Dominus egredi mandaverat populo non de domibus, quas non habuit, non de tabernaculis, quibus carebat, sed, ut dignè hoc de cælis colligat manna egrediatur priùs*

de pristiua sua pessima conversatione, id est, de nequissimo illo murmure; de antiquis illis sordibus peccatorum, quibus contra DEUM, dum contra Duces ab illo constitutos pessimâ suâ consurgebat linguâ. In hac Paschali mensa, cæleste nobis est præparatũ manna, ut itaquè dignè illud, & reverenter colligamus necesse est, ut de antiquis inveteratis in nobis egrediamur vitijs; de murmure pessimo, de lingua infami etiam innocentes veluti cultrô acutissimô bonâ excoriantes famâ.

4. Exod. 12. 8. ad comedendum agnum paschalem DEUS Judæis assignavit tempus vernale, quô totus post hyemem quasi post senium reflorescit orbis, quô tellus universa vario florum condecoratur colore. *Edent carnes - - assas igni,*

igni, & azymos panes cum lactucis agrestibus. Hoc considerans supra citatus Rupertus ita ad omnes Agnũ Paschalem Christum Dominum scilicet in Eucharistia sumere cupientes inquit: *Nonne sensatum decet hominem, quatenus renovatus spiritu mentis suæ, fide viridis, spe lætus, charitate floridus, amore Zelosus, pietate seraphicus, puritate Angelus Paschalis Agni intersit epulis.* Aurô, cedrôquè notanda verba, qui enim ita quasi renatus accedit ad Sancta Sanctorum, jam effugit illud terribile, quô Apostolus 1. Cor. 11. 29. scribens minatur: *Judicium sibi manducat, & bibit.*

5. Exod. 19. 10. Descensurus Dominus in nube ad dandam legem insolenti, & toties rebellione notato populo, hanc præprimis cum

Moy-

Moyse servo suo habet conferentiã: *Sanctifico illos hodie, & cras; laventquè vestimenta sua, & sint parati in diem tertiam: die enim tertia descendet Dominus coram omni plebe.* Si DEUS præcepit filijs Jsráël, ut sanctificarentur, ut lavarent vestimenta sua unicè ad percipiendam legem divinam, consideret unusquisquè nostrum quantò major puritas, excellentior sanctitas requiritur in nobis, ut non jam legem, sed ipsum Legislatorem dignè suscipiamus. Hoc nobis exemplificans S. Legislator noster Augustinus sic alloquitur unumquemquè: *Rogo vos Fratres! nunquid est aliquis vestrum, qui in arcam sordibus plenam velit reponere vestem suam? si ergo in arcam sordibus plenam vestis pretiosa non reponitur, qua fronte in anima,*

quæ ſordibus peccatorum inquinata eſt corpus Domini ſacratiſſimum ſuſcipitur. Communionis tempus non eſt feſtum, atquè celebritas, ſed conſcientia pura, vitaquè à peccatis repurgata. ajt S. Chryſoſt.

6. Exod. 12. 11. Inter alias ceremonias, quas DEUS præſcripſit populo ſuo in ſumptione agni paſchalis fuit hæc, ut baculos tenentes in manibus illum ſumerent: *Tenentes baculos in manibus, & comedetis feſtinanter.* Utquid rogo iſta ceremonia? Num potius cultros, & non baculos deberent tenere? Reſpondet Doctor Angelicus S. Thomas dicens: *Baculus ſignificat iuſtitiam: quando ergo præcepit DEUS Judæis, ut baculos teneant in comedendo agno paſchali, nos profectò docuit, ut nos priùs de noſtris exceſſibus iudicemus*

ante-

antequam ad sacram accedamus communionem.

7. Proverb. 23. 2. Præcepit olim Salomon cunctis ad mensam Principis accedentibus, ut cultrum statuant in gutture suo: *Quando sederis* ad mensam *cum Principe, statue cultrum in gutture tuo.* Variam, fateor, hæc scriptura habet explanationem, sed unam accipio, quam affert Doctissimus Hugo, id est: *ut iuguletur in te vetus homo.* Ad mensam hodie magni Principis, quia ipsius DEI accessuri sumus, necesse est ergo, ut cultrum nostro apponamus gutturi veterem in nobis hominem, plenum vitijs; plenum peccatis, ac vitâ ipsa pessima jugulemus Caveamus nè contingant nobis verba illa Christi Domini, quæ Judæ nequissimo contigerunt indignè

ad hanc ſacratiſſimam menſam accedenti: *Unus ex vobis diabolus eſt.* Joann 6. 71. *Angelica reverentia opus eſt*, ajt S. Auguſtinus, *cùm ad altare accedis; Chriſtus enim ſumitur.*

8. Joann. 13. Veniens Chriſtus Dominus ad cænaculum, quod parari juſſerat antequam traderet ſeipſum in cibum Apoſtolis, primò voluit lavare pedes ipſorum. Quare hoc? Ecce ajt V. Beda, *Hoc fecit JESUS, ut ſummam innocentiam ad ſacram Eucbariſtiam ſuſcipiendam requiſitam eſſe demonſtraret. Nullus ergo*, clamat D. Chryſoſtomus, *accedat ad hanc divinam menſam avarus, nullus Judas, nullus hypocryta, nullus in corde odium retinens, nullus ambitioſus, quia hic partem cum dæmonibus habet. Accedamus*

omnes

omnes ad illam mente, & corpore casti, corde humiles, conversatione sancti, & ab omni prorsus culpa liberi, laventur corda aquâ lachrymarum compunctionis. O! affidat omnes sic ad se accedentes de æterna salute ipse Salvator noster Christus Dominus cujus verba pro coronide pono relata apud Domini Evangelistã Joann. 6. 59. *Qui manducat hunc panem, vivet in æternum.* Amen.

Sermo I pro Vigilia Immaculatæ Conceptionis B. M. V.

Liber generationis JESU Christi. Matth. 1. 1

1. IN aperto est Dilectissimi Librum nobis proponere Domini Evan-

ni Evangeliſtam in Evangelio cra-ſtinæ Feſtivitatis. Qualem Librum? certè illum, qui omni mendo, qui etiam minimô caret erratô, qui de-nique nulli ſubjacet ſuſpitioni. Et quis invenietur talis, qui Librum hunc non optabit terere cum guſtu? volvere, & revolvere ſinè faſtidio? quis dare geſtiet Libro huic repu-dij libellum? Liber hic ſuavis lectu, memoriâ dulcis, auditu amoroſus, & jucundus. Liber hic, ille eſt, in quo confectus eſt noſtræ libertatis libellus; Liber hic, ille eſt, in quo adverſus mortem confecta ſunt ar-ma: *Inimicitias ponam inter te, & mu-lierem.* Gen. 3. 15. Liber hic, eſt il-lud templum, in quo DEUS ipſe ſe-cundùm Ordinem Melchiſedech factus eſt Sacerdos. Liber hic, eſt ille deliciarum hortus, ex quo mul-

tipli-

tiplices gaudiorum colliguntur flores. Verè paradiſus DEI eſt Liber iſte; quia lignum vitæ inde profertur. Liber hic, eſt illa concha, quæ viva manens de intemerato ſanguine ſuo, rubrum ad inſtar purpuræ lucens Paludamentum pro rerum omnium Rege tinxit, & ſimul per illud nuditatem operuit Adami. Liber, inquam, hic, eſt illud conflatorium, in quo conflatum eſt aurum, & decoctum ad purum; natura humana ab omni labe purgata, verbo unita; formatus annulus, lapis pretioſus; & in eo impoſita eſt forma ſummi Regis, & imago impreſſa, & plenè expreſſa. Aurũ optimũ Caro Chriſti; lapis pretioſus anima Chriſti. figura, & imago, Patris, divinitas Chriſti. Qui cùm ſit *ſplendor gloriæ, & figura ſubſtantiæ eius*; Hebr. 1. 3.

nihi-

nihilominus humanitati noſtræ eſt unitus; ut ex duabus naturis, eſſet quaſi in unū annulú junctus Mediator DEI, & hominum, Homo Chriſtus JESUS, & fieret dexteræ Excelſi ornatus. Pando quod ſentio; myſteriū aperio, Liber hic eſt Virgo Maria orta de Tribu Juda, clara ex ſtirpe David, *de qua natus eſt JESUS*, qui vocatur, Chriſtus. Ergo hæc facta eſt illius Mater, qui cælum condidit, & terram, & qui non fecit peccatum, nec in cujus ſpiritu inventus eſt dolus? Quis jam peſſum ibit hanc originali culpæ ſubjacuiſſe? Certè contra ejusmodi optimè militabunt rationes, quas ulteriori adducam diſcurſu. A. M. D. G.

2. Nullus dubito ſcelus impiiſſimum fore, peccatum actuale etiam veniale in puriſſima Virgine ponere,

nere, equidem, ut Sol Doctorum S. Thomas 3. p. q. 27. art 4 advertit non solum, sed & palâm docet, minimè esset apta, idoneaquè in matrem DEI, si aliquando peccato consensisset; originalem verò culpam longè majorem veniali peccato, quod nullatenus gratiæ DEI est sublativum, omnes Scholæ contestantur: atqueadeò Beatissima Virgo haudquaquam originali subjacuit noxæ. Eapropter D. Legislator noster August. libr. de natura, & gratia optimè subinfert dicens: *De Beata Virgine propter honorem Christi nullam prorsus, cum de peccato agitur, habere volo questionem.*

3. Nequè verò quempiam posse supputo negare Divinam illam Nemesin potuisse ex suo inexhausto gratiarum thesauro conferre privi-

legi-

legium illud Sanctissimæ Parenti, quod æquivaluisset justitiæ originali, sicquè eam à quavis præservare noxa, quod si potentiæ limites haud excessit, cur, quod excellentius est, Matri Domini non tribuemus? Assertum hoc, ut tantò majori efficacia fulciatur, testem appello S. Anselmum à Joanne de Dun: Scoti libr. 3 distinc. 3. q. unica relatum, & dicentem: *Nonne castaneæ molli DEUS confert, ut inter spinas, & à spinis alatur, & formetur? Nonne hoc potuit facere Matri suæ? Planè potuit. Quod si potuit, & voluit: si voluit, & fecit.* Quare Sponsus ille cælestis cant. 2. 1. laudat Sponsam suam: *Sicut lilium inter spinas, sic amica mea inter filias.*

4. Nemo quoquè dixerit sententiæ huic tam sanctæ Sanctorum

Docto-

Doctorum oracula esse inimica, imò in tantùm favent, quòd illam luce meridiana reddant clariorem. Nonnè S. Ambr. l. 1. hexam. c. 8. negat in lumine vitæ tenebras mortis debere inquiri; cum nequeat quidquam adinveniri splendidius illâ, quam splendor elegit? Nonnè S. Aug. serm. 20 ad FF. in Erem. sive 10. de Nat. Chr. palàm coram toto mundo fatetur dicens: *Sicut in cælo, qualis Pater, talis & Filius; sic & in terra, secundùm carnem, qualis est Mater, talis & Filius.* Nonne S. Germanus Archiepisc. Const. serm. de dorm. Virg. majorem dolorem animæ astruit hâc immaculatâ privari, quàm corpori ultimum dicere vale. Nonnè Jldephonsus l. de parturit. Virg. constanter asseverat constare eam ab

omni

omni peccato originali fuiſſe immunem, per quam non tantùm maledictio matris Euæ ſoluta eſt, verùm quoquè & benedictio ſingulis condonatur. Carnem verò Virginis ex Adam aſſumptam maculas Adæ nequaquam admiſiſſe, ſed in candorem lucis æternæ converſam eſſe teſtatur Petrus Damiani ſerm. de Aſſumpt.

5. Certè ad hoc DEI Filius decrevit ex muliere naſci, ut deſtrueret opera diaboli, & maximè peccatum mundi, quod ejus malitiâ, dum Evam decepit, introductum eſt. Si ergo Criſtus ſemen mulieris, per mulierem Matrem ſuã contriturus erat caput ſerpentis, quod eſt peccatum originale, reliquorum peccatorum caput; æquum erat, ut mulier iſta benedicta illâ

macu-

maculâ non contaminaretur. Et si ædes Rahab DEUS ab incendij conflagratione defendit Jos. 6. 25. quomodo Sanctissimam Matrem ab originali peccato non præservâsset? Si stabant aquæ Jordanis impetum continentes, cùm transiret arca Domini Jos. 3. 16. quasi venerando nè contingerent fluxu: & non cessisset culpæ originalis inundatio reverentialiter parcendo Virgini Matri, quæ vera arca DEI est; nè in conceptionis transitu naufragium pateretur? Si fuerunt Jonas, & Danièl à morte illæsi præter ordinem naturæ; unus in ventre ceti, alter in lacu leonum: an non servârit DEUS Matrem illæsam in utero Annæ à morte spirituali, & à monstro terribili originalis peccati? O mi DEUS! vas

in quo locandum erat manna cælicum ex auro puriſſimo Moyſes ex præcepto tuo fabrefecit: & Virgo præclariſſima, in qua collocandus erat panis vivus, qui de cælo deſcendit, non ſine immunditia originalis culpæ fuit concepta?

6. Hanc doctrinam pientiſſimam approbat Sancta Eccleſia Romana, enimverò in Concilio Baſilienſi ſeſſ. 39. determinatum & ſtatutum eſt publicô decretô, quòd doctrina aſſerens Virginem Mariam nunquam ſubjacuiſſe peccato originali, tamquam pia, & conſona cultui Eccleſiaſtico, Fidei Catholicæ, rectæ rationi, & Sacræ Scripturæ ab omnibus Catholicis eſt approbanda, tenenda, & amplexanda, nulliq; licitum fore definit ibidem ſancta Synodus contrarium prædicare, ſeu docere.

7. Ea-

7. Eapropter nemo veſtrum Dilectiſſimi impoſterum animô hæſitet aut ſuſpendatur de intaminata Conceptione Virginis Mariæ Matris DEI, aſt, ut honor Matris in Filium refundatur, ſinguli eam puram, ac ſanctam, expertemquè à labe originali prædicemus. Filij ejus omnes ſumus, eam ob cauſam ferventi zelo ejus honorem tutemur, defendamus, promoveamus, conſervemus quantùm vires patiuntur eſt neceſſe. Ad quod præſtandum ipſa utiq; nos invitat, incitatvè dum apud Domini Sapientem Eccli. 24. 31. continuò inclamat: *Qui elucidant me vitam æternam habebunt.*

Quam conferat nobis ille, qui vivit, & regnat per omnes æternitates. Amen.

Sermo

Sermo II pro eadem Vigilia.

In transmigratione Babylonis, & post transmigrationem Babylonis. Matth. I. 11. 12.

1. TAmetsi primus generis humani Parens Adamus praeceptum â DEO acceperit, nè de ligno in medio paradisi plantato vesceretur; benevolo attamen, & tenero in conjugem suam amore ductus, & victus divinum mandatum est praevaricatus. Unde & ipse, & conjux, & nos quotquot sumus mortales è paradiso deliciarum horto ejecti, & in orbis exilium pulsi, & relegati sumus. Eapropter, quòd defactò infinitis, ut ita loquar, praemamur, & opprimamur malis; quòd *statu-*

tum sit hominibus semel mori Hebr. 9. 27. quòd tot crudelia, & exotica bella in orbe sint excitata; quòd urbes usurarijs, sylvæ, & saltus prædonibus, domus furibus, mare pyratis, tribunalia iniquis judicibus plena sint; quòd omnis scientiæ bonô vacui, adeoq; rudes nascamur; quòd proni sint sensus nostri ad malum ab adolescentia sua, & caro spiritui contradicat; quòd nondum lucis usurâ donati candidâ innocentiæ spoliemur veste; quòd prodeamus in hunc mundum filij iræ, & vindictæ; quòd tanta pars hominũ cæcô modô ruat in tartara laci sempiterni; quòd ira, & odium, & omnis mala voluntas in orbe terrarum dominetur, augeaturvè dies in dies. Ista, aliaquè id genus innumera, pænæ sunt, & suplicia, quibus

Adæ culpam unicam, pomi morsū DEUS justissime castigat. Ex hoc namquè draconis foco tantæ viperæ prodivêre. O infelix morsus! infelix suggestio serpentis! *Eritis sicut dij.* Gen. 3. 5. Ah quàm longā, & arctam pænitentiam egerunt primi Parentes de hac prævaricatione, minimè tamen pro illa satisfacere potuerunt cùm in nos omnes per naturalem propagationem diffundatur excepta Virgine Beatissima Maria. Patebit hoc ex dicendis. A. M. D. G.

2. Cant. 4. 8. Magnis encomiorum laudibus celebrat Sponsus cælestis Sponsam suam dilectissimā pulchritudinem ei, & venustatem omni ex parte, attribuens quâ vulneraverat cor ejus in uno oculorum. *Tota pulchra es amica mea, & ma-*

cula

cula non est in te. Res, quæ dicitur pulchra, ex eo dicitur esse talis, quòd quaquà versùs talis habeatur; & plùs quàm talis: sitq; pulchra, quæ eôdem modô semper se habet; ita, ut nec oriatur, nec intereat, nequè augeatur, nequè minuatur nequè partim pulchra, partim turpis sit; nequè hoc tempore pulchra sit, alio verò non item niteat. Atque adeò taliter explicata pulchritudo ubi quæretur si non in concavo lunæ Maria Virgine excepta:.quodlibet enim, cui natura parens indidit, aut solertia humana excogitavit quempiã decorem, labente temporis cursũ necesse est in eodem statu haud permanere. Sic aurum rodit rubigo; pannum tinea depascit; acupictura subjacent vetustati; prata vere oculos delectant amænitate, hy-

eme nivibus sepeliuntur; flores modò oriuntur, modò marcescunt, modò moriuntur, seu in nihilum rediguntur. Adeoquè res omnis quantùm habet de mutatione, tantùm quoquè habet de ipso non esse, hæcquè mutabilitas nihil aliud est, quàm mors quædam, quæ dum rem quamlibet in aliam immutat, quasi occidit, quod fuerat; ut incipiat esse quod non erat. Floret juvenis manè rubescitquè, ut rosa, meridie nigrescit, vespere vultu palescit. Ubi decor, ubi pulchritudo? Tempus absumpsit, tempus consumpsit.

3. Pulcherrima pulchritudo omnium pulchrorum Beatissima Virgo Maria, imò pulchrorum omnium summum decus, & ornamentum, cui Divinum illud elogium sugge-

ſtum ab æterno Verbo Salomoni: *Tota pulchra* es haud conveniret, ut advertit Oliva tom. 2. conc. 2. in Feſto Immac. Conc. ſi in conceptione immaculata non fuiſſet: ideoquè ſi Matri DEI id non conveniret ob contagium originalis noxæ; nè inanè, & fabuloſum foret; deberet mundus expectare à cælo mulierem Mariâ majorem, quæ ex luto Evæ compacta non eſſet, cui jure dici poſſet: *Tota pulchra es, & macula non eſt in te.* Eapropter Idiota contempl. &c. c. 3. optimè, & doctiſſimè ſubinfert concludendo dicens: *Tota pulchra es Virgo glorioſiſſima: non in parte, ſed in toto: & macula peccati, ſive mortalis, ſive venialis, ſive originalis, non eſt in te; nec unquam fuit, nec erit.*

4. Revera res admiratione

non

non mediocri, & notatu diligenti dignissima est, quòd nec perfidus, atquè impurissimus Mahomes purissimæ Virgini Mariæ hanc prærogativam, quòd duntaxat absquè labe peccati originalis fuerit concepta neget uti legere est in Mezlin, & Albacori Alcorani ejusdem; cum plurimi Christiani hanc ei ultroneè per fas, nefasvè pernegaverint. Utinam ejusmodi sapiant, velim, & illud memoriâ non postremum, quod in Chronicis Fratrum Seraphici Patris 3. p. l. c. 47. evenisse annotatur, alta retineant mente. Enimverò cùm Doctor quidam in sacra Theologia Rector Universitatis Tholosæ publicè populo persuadere vellet gloriosissimam Virginem Mariam DEI Matrem in originali culpa fuisse conceptam, maximâ furiâ, &

totius concursu populi ab ipsa urbe expulsus fuit: qui postea Romam petens apud Summum Pontificem Martinum quintum de injuria sibi illata conquestus est. At cùm Summus Pontifex auditô, & intellectô meritô causæ discussionis disputationisvè diem assignaret, & plurimi, ijquè gravissimi Magistri ad hoc negotium pacificandum convenirent: cùmquè Doctor ille ad disputationem non venerit, nec in loco designato comparuerit, eum vocari jusserunt, & quæsitum in cellula ejus mortuum invenerunt, quod maximam admirationem, magnumq́; terrorem incussit omnibus, qui illius partes agebant, ipsiusq́; opinionem tuebantur. Revera horrendus casus, ast jucundiorem audite:

5. 1496. Annô Scotus in disputatio-

tatione, quam habuit cum Discipulis Alberti, cognomen Subtilis accepit. Cùm idem Doctor ad defendendam Beatissimæ Virginis Mariæ Immaculatam Conceptionem (uti notat Lacor. Chrysog. S. J. Mundi Mariani part. 2. disc. 5) contra illius adversarios descenderet in arenam, brevemquè illam precatiunculam: *Dignare me laudare te Virgo Sacrata, da mihi virtutem contra hostes tuos*, præmisisset ante ejus Simulacrum; ipsa Mater benignissimè se se illi inclinare non est dedignata: & in hodiernum diem inclinato capite conspicitur perseverare.

6. En! Vidimus jam (quamvis brevibus) Beatissimam Virginem Mariam sinè originalis culpæ noxa conceptam: modò superest, ut nos peccatorum sordibus totos inquina-

quinatos ad purissimæ hujus Virginis pedes prosternamus, & per eam culparum nostrarum omnium veniam obtestemur, precemurvè, ut ope misericordiæ ejus à peccato simus semper liberi, & à peccandi periculis securi. Quod, ut eveniat, candido exopto corde. Amen.

Sermo III. pro eadem Vigilia.

De qua natus est JESUS, qui vocatur Christus. Matth. 1. 16.

1. POstquam primus ille generis humani Parens Adamus stolam justitiæ per prævaricationem divini mandati morsu pomi de ligno vetito amisisset; futurum erat, ut is unà nobiscum omnibus sub tartarea potestate æternùm gemuisset. Verùm

rùm misericordissimus DEUS, *cui proprium misereri semper, & parcere, cogitavit super nos cogitationes pacis, & non afflictionis* uti inquit Domini Propheta Jer. 29. 11. Cogitavit, & decrevit Unigenitum suum mundo Redemptorem dare. Unde S. Joannes admirabundus exclamat; *Sic DEUS dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret.* Joann. 3. 16. Tam sanctam Sobolem, sancta nonnisi viscera suscipere debent. Equidem si agnum jugulare non sunt ausi Machabæi in ara, quam hostiæ gentium profanârunt; & DEI Agnus potuitnè concipi, ubi Leviathan lusit, & scelus illusit? Si Judas Machabæus (1. Machab. 4. 44.) indecens judicavit, ut altare illud DEO deserviret, quod falsis dijs con-

consecratum erat! quô pactô fieri potuit, ut ille uterus, qui aliquando mancipium fuerat orci, concepisset, genuissetquè illum, qui est castissimus Sponsus animarum sanctarum, & cujus pulchritudinem sol, & luna mirantur. Maria circumdedit Virum; Maria castis visceribus concepit, & peperit Salvatorem mundi, utpote ipsa sinè originalis culpæ noxa concepta, & mundo data, uti patebit ex dicendis. A. M. D. G.

2. Certum, & indubitatum est voluisse Omnipotentissimum DEUM, Sanctissimam Matrem suam eripere ab opprobrio, & infamia illa, quòd duntaxat non haberetur, ut adultera, propter hocquè constituisse, ut priusquam conciperet de Spiritu S. Josepho fuisset desponsata; nè dicere auderent profligatæ

fæcis

fæcis Hebræi, eam ex adulterio concepiſſe. Satiùs enimverò putari permiſit Dominus (ut rectè advertit Præſul Mediolanenſis D. Ambroſius homil. ſuper Matth.) de ſuo ortu, quàm de Virginis pudore dubitari, & potius voluit, ut Judæi cogitarent, ipſum eſſe filium Joſeph fabri lignarij, uti defactò ſuppoſuerunt, cùm ei convitij loco id improperabant dicentes: *Nonnè hic eſt faber filius Mariæ* Marc. 6. 3. quàm, ut exiſtimarent, & crederent, puriſſimam Matrem ſuam adulteram fuiſſe. *Nec putavit* (ajt memoratus Doctor) *ortus ſui fidem Matris injurijs aſtruendam.*

3. Aſt majus oprobrium, & magis contra honorem Sanctiſſimæ Virginis Mariæ fuiſſet, ſi ipſi quoquo tempore peccatum originale prædomina-

minatum fuiſſet, & orci princeps in illam poteſtatem quamquam habuiſſet, fuiſſetquè filia iræ, & vindictæ, ac condemnationis æternæ, quæ omnia plus erant, quàm falſis Hebræorum teſtimonijs injuſtè, falſoquè infamari. Atqueadeò ſi DEUS propter honorem maternitatis eam præſervavit ab opprobrio, & falsa calumnia adulterij; quis eam dicet tali ſpeciali privilegio non præſervatam ab originali peccato fuiſſe. Hinc Doctus Nierembergius de am. erga B. V. c. 9. egregiè admodum, & ſapienter: *Juxta communem Patrum ſententiam,* (inquit) *primus Adam Chriſtum Dominum præfiguravit; Eva verò B Virginem. Sicut ergo terra, ex qua productus erat Adam, nulli unquam maledictioni obnoxia fuerat: ita & B. Virgo, ex*

qua

qua ſecundus Adam prodijt, nulli originì peccati maledicto ſubiacuerat.

4. Quod ſi verò SanctaMater Eccleſia profiteatur, DEUM honoris gratiâ intuitu maternitatis præſervâſſe ejus corpus à vermium corruptione, longè profectò majus opprobrium fore animam culpa infici originali, quàm corpus corruptione oneris involvi unicus non agnoſcit cæcus. Eatenus Regius Paraphraſtes Pſal. 45. 6. *Adiuvabit eam* (inquit) *DEUS manè diluculo.* Ubi alia verſio habet: *Adiuvabit eam DEUS in ortu auroræ*, per quod ſignificare vult Beatiſſimam Virginem Mariam nec mortaliter, nec venialiter, nec originaliter peccâſſe, ſed, ut puriſſimam auroram conceptam in mundum prodijſſe, in mundo vixiſſe.

5. Et verò: Non enim unô modô ſo-

dô ſolent Medici curare Regem, & hominem plebeum, ſed alio Regem, & alio populum communem. Regi enim priusquam olfaciat infirmitatem farmaca præſervativa adhibere ſolent, nè nimirum infirmetur, aſt populum communem nuſpiam curant antequam ægrotet, & plerumquè in octavo gradu. Omnes, & ſingulos filios, & filias Adæ miſericordiſſimus DEUS curavit, poſtquam in peccati ægritudinem prolabſi fuerunt: Sacratiſſimam verò Virginem, quippe, cùm eam creaverit, ut Regina cæli ſuaquè fieret Mater, ipſam curavit ſuis divinis, & locupletiſſimis gratijs præſervando Ad hunc ſenſum loquens Spiritus Sanctus cum Eccleſia inquit: *Sicut turris David collum tuum, quæ ædificata eſt cum propugnaculis* Cant.
4. 4.

4. 4. Atqueadeò collum Ecclesiæ est purissima Virgo Maria; equidē quemadmodum in corpore humano est collum post caput, quod altiorē sibi vendicat locum: pari modo loquendo in Sancta Ecclesia post caput, quod est Christus Salvator noster Sanctissima Virgo altiùs præ singulis eminet creaturis: & quemadmodum collum est via veluti, per quam influentia capitis in corpus fluunt, & humores corporis in caput ascendunt; ita pientissima hæc Regina, & Mater misericordiæ est mediatrix, & advocata per quam orationes Ecclesiæ ascendunt ad cæleste caput, quod est Christus, & per eam divini favores velut ros in terram descendunt, & sparguntur. Istud autem collum est admodum turris illius Davidis, quæ ædificata

fuit

fuit propugnaculis vallata: etenim Sanctissima Virgo in sua sacratissima conceptione ædificata est cum gratijs, & divinis, atquè altissimis donis, atquè ita fuit præservata ab illa labe originali. Quare ad nostrum propositum rectè Rupertus l. 2. de vict. DEI c. 16. *Stetit* (inquit) *quidem draco ante mulierem; serpens namquè insidiabatur, nè fieret, quod proposuerat DEUS. At DEUS propositi sui victoriam in potestate habens, mysteriô à sæculis absconditô Immacnlatam iam sibi Matrem delegerat.* Cui adstipulatur Richardus à S. Victore l. 1. in Cant. dicens: *Virgo tenebrarum principibus semper fuit terribilis; ut ad eam accedere non præsumpserint.*

6. O! mi DEUS si impius filius haberetur qui potestate habita

condendi graviſſimam legem, matrem annumeraret vulgo. Si in Ægypto ſola terra Sacerdotalis (Gen. 47.) fuit immunis ab omni tributo. Si (inquam) indecens judicavit DEUS in tabulis (Ex. 34. 1.) licèt ſummô artificiô reparatis legis præcepta, & verba ſua ſcribere, quomodo in Maria Verbum ſuum ſcripſiſſet, ſi prius nevum habuiſſet? Cujus patrociniô, ut à vinculis peccatorum noſtrorum quantocyus eximamur, & perfecta filiorum DEI libertate donemur, jam nunc eandem per immaculatæ conceptionis prærogativam devotiſſimè obteſtemur, repetamusquè: *Sancta Maria ſuccurre miſeris, iuva puſillanimes, refove flebiles, ſeantiant tuum iuvamen, quicunquè celebrant tuam ſanctam conceptionem.* Amen.

Sermo

Sermo I. pro Vigilia Purificationis Beatissimæ Mariæ Virginis.

Postquam impleti sunt dies purgationis Mariæ secundùm legem Moysi, tulerunt JESUM in Jerusalem, ut sisterent eum Domino. Luc. 2. 22.

1. QUanta Beatissima Virgo Maria per quadraginta dies in stabulo illo Bethleemi degens, quæquè materna erga parvulum, illumquè primò genitnm DEI Filium Jesulum exhibuerit officia, nullus effari scit, & valet. Quòd verò tantæ Majestati inserviendi nacta sit felicitatem, tantô perfusa fuerat animi solatiô, ut rerum mundanarum prorsus oblita, quadraginta dies, duxerit pro u-

 no.

no. His effluxis vadit Jerosolymam; sistit Neo-Natum Domino; offert pro illo par columbarum, munus duntaxat pauperculis statutum, & ut Sacerdos pro sui oret emundatione, enixè precatur. O Virgo amantissima quorsum hæc? Utiquè tu totius mundi es Advocata? Utiquè per te accessus nobis panditur ad omnes promerendas, & recipiendas gratias? Utiquè tu es *tota pulchra, & macula non est in te?* Cant. 4. 7. Utiquè tu es pura opere, sermone, cogitatione, purificationis legi minimè subjecta? *Utquid ergo Sacerdotum prece, quid purificatine tibi opus est?* (quærit Bernardus serm. 3 de Purif.) *Vere, ò Beata Virgo, verè non habes causam, nec tibi opus est purificatione, sed nonquid filio tuo opus erat circumcisione? Esto inter*

muli-

mulieres tamquam una earum, nam & filius tuus ſic eſt in numero peccatorum. Maria Regina cæli, Mater DEI humilimè ſemper de ſe ſentiebat, & Religioſus, magnus apud homines geſtiet apparere? Non, ſi ea altiùs menti, & cordi impreſſerit, quæ ſubſequo adducam diſcurſu. A. M. D. G.

2. Omnium noſtrum (ut bene ſupponitur) quiqui genus vitæ Religioſæ amplexi ſumus non alia fuit intentio in primordijs converſionis, quã, velle nos ãbabus (ut ajunt) amplecti ulnis, quæ mundus novit habere exoſa; fugere verò quibus ille potiſſimùm laudes ſuas texere conſvevit: atqueadeò velle nos ſemper parvos, & nunquam magnos coram alijs corde, & opere reputare. Et cur non & defacto? Utiquè ſumus diſci-

discipuli illius, qui adeò semetipsum exinanivit; ut omnibus, & in omnibus, volo dicere, omni hominum sorti sinè delectu, & omnibus injurijs, calumnijs, tormentis, & cruciatibus se subjecerit absquè ulla exceptione, exemplumquè dedit nobis, ut quemadmodum ille fecit, ita & nos facere debemus.

3. Et verò: utiquè appropinquante jam jam illius sacratissima Passione nullum penè genus hominum fuit, quod augendis ejus cruciatibus, calumnijs & tormentis quampiam operam non subministrâsset. Mos, & consvetudo legem posuêre, quòd in capitali illa animadversione uni duntaxat alterivè administro permitatur reo manus inferre; ast quis non videt in Christi Passione quemlibet pro libitu, & arbi-

arbitrio illum posse affligere? Sit Dux an miles; sit Judæus, sit gentilis; sit sacerdos, sit laicus; sit Dominus, sit servus; sit dives, sit pauper; sit juvenis, sit senex; sit vir, sit fæmina, nîl officit: omnis aditum liberum habet, singuli habent potestatem, ut suum crucient conditorē: quod ipsum testatus est Salvator cohorti illi ex omni hominum sorte conflatæ, quæ ad capiendum illum confluxit: *Hæc est* (inquiens) *hora vestra, & potestas tenebrarum.* Luc. 22. 53. Tamquam diceret: Jlla est hæcce hora, quà indultum est terræ, & inferni abysso, hominibus, & dæmonibus, ut confluant, conjurentq; in perniciem, & mortem meam.

4. Porro in singulis omnibusquè se subjecit: nullum enimverò

adin-

adinventum eſt pænarum, dolorū, acerbitatum, & tormentorum genus, cui ſe Salvator noſter non ſubjeciſſet. Subjecit ſe namquè doloribus internis, triſtitiæ, tædij, timoris; & agoniæ tam acerbæ, ut hæc illi ſanguineum planè expreſſerit ſudorem. Subjecit ſe doloribus externis in corpore, nulla, nè minima quidem parte à ſingulari ſuo cruciatu immuni, quorum acerbitas ex circumſtantijs maximum ſumpſit incrementum: & quidem primò ob delicatam ipſius complexionem, quæ, quemadmodum fuerat Spiritûs S. operâ ex Virginis intaminatæ ſanguine peroptimè efformata, ita quoquè ad ſingulos perquam erat tenera doloris ſenſus. Secundò ob continuitatem tormentorum: cùm nè momentum quidem quietis

ipſi

ipſi fuerit relictum ab exordio paſſionis uſquè ad finem. Tertiò ob multitudinem, & diverſitatem tormentorum: ingenioſa enim, & induſtrioſa lictorum crudelitas ſemper nova excogitavit, quæ inter fuerat ſpinea illa corona, aut ordinaria recenti exaſperavit furore: adeò, ut nisi amantiſſimus hic Salvator noſter Divina virtute fuiſſet confortatus ad trabale illud lignum bajulandũ, vel ſoli verberum tempeſtati ceſſiſſet, adeoquè ſub illa animam exhalâſſet.

5. Subjecit ſe demum illis, quæm in fama fuit perpeſſus *cũ ſceleratis reputatus* Iſa. 53. 12. Utiquè fuit ſeductor populi, potator vini, impoſtor, & blaſphemus ſceleratorum judiciô declaratus, Barabæ ſedicioſo mitiſſimus Agnus poſtpoſitus, la-

troni.

tronibus comparatus. Subjecit ſe, quæ concernunt honorem mille o-probrijs, ludibrijs ſubſanationibus, & execrationibus impetitus: à via enimverò contemptûs ejus adverſarij ad horrorem, & execrationem uſquè proſilierunt: hinc optimè de illo vaticinatus eſt Domini Propheta Thren. 3. 30. *Saturabitur opprobrijs.*

6. Subjecit ſe tandem quantùm ad animam miſerrimo illi ſtatui derelictionis, in quo non ſolùm à ſingulis hominibus etiam chariſſimis diſcipulis, quorum alij in diſperſionem acti ſunt, alij prodiderunt, alij negaverunt, & neſcijſſe ſe hominem etiam juramentô affirmaverunt; aſt quoquè in extremis crudeliſſimæ mortis anguſtijs dolorum inter cruciatus, & opprobria ab ipſo

ſuo Patre Cæleſti in amariſſima deſolatione fuit derelictus. Hinc in ſequentia prorumpit lamenta: *DEUS meus, DEUS meus, utquid dereliquiſti me!* Matth. 27. 46.

7. Amplectamur proin Dilectiſſimi exemplô Salvatoris noſtri, Matrisquè ejus Sanctiſſimæ humilitatem verè virtutum omnium, & omnigenæ felicitatis fundamentum. *Magnus eſſe vis? à minimo incipe*, inquit Orator Hyponenſis, cui adſtipulatur Præſul Conſtantinopolitanus D. Chryſoſtomus orat. de humilit. tom. 5. dicens: *Nisì hanc* (humilitatem intelligit) *priùs fundamenti vice ieceris, omnia abs te fruſtra ſuperſtruuntur, nihil eſt enim in noſtris rectè factis, quod ſinè ea ſtare poſſit.* Notat Pierius 27. hieroglyph. purpuram piſciculum, qui aſcendit

ad re-

ad regium ornamentum, in imo quæri pelagi debere, ubi unicè reperitur. Pulchra ſanè humilitas, & præ purpuris pretioſa de qua S. Ludovicus Epiſcopus Toloſanus ita habet: *Nihil tam gratum DEO, quàm ſi vitæ meritô magni, humilitate ſimus infimi. Cùm tantò quis DEO ſit pretioſior, quantò propter eum ſibi eſt vilior.* Laudat quoquè Sponſus Cæleſtis Cant. 7. 1. Sponſam à greſſibus inquiens: *Quàm pulchri ſunt greſſus tui in calceamentis filia principis*, tamquam nihil aliud pulchrum adinveniretur præ pedibus humilitatis. His in pedibus conſiſtimus ſecurè, gradimur & aſcendimus feliciter, & illius poſſeſſionem hæreditatis, ac gloriæ fortunatiſſimè adimus æviternæ. Quod, ut eveniat, candido exopto corde. Amen.

Sermo

Sermo II. pro eádem Vigilia.

Ut darent hoſtiam ſecundùm quod dictum eſt in lege Domini, par turturum, aut duos pullos columbarum. Luc. 2. 24.

1. ADmirandam Virginis Beatiſſimæ paupertatem nullus eſt, qui prædicet ſufficienter; quia in tam nobili Virgine, & Matre DEI maxima fuit, uti advertere licet jam ex ſponſo ejus fabro, jam ex præanguſta ejus domuncula hæreditaria ſucceſſione ſibi obventa, jam ex ſtabulo Bethléèmitico. Modicum id, quod habuit, amore ſui Filij mox reliquit domunculam duntaxat pauperculam unà cum ſupellectili, quan-

do ei de noctesurgendum fuit, & repentè migrandum in Ægyptum. Nullas etiam opes concupivit, quas cùm a filij potentia mille modis impetrare, & mille etiam titulis habere posset, respuit, contempsit. Novit perbellè eum ex aqua posse facere vinum, & quidem excellentissimum; copiam piscium capere ingentem; thesauros incomparabiles comparare, nihil attamen uspiam tale poposcit. Dona trium Regum magnifica vel non admisit integrè, sed delibavit tantùm ob mysterium; vel admissa mox pauperibus distribuit, ut vult Cherub Marianus D. Joannes Bonaventura in vita Christi. In Ægypto inter, ignotos, hostiles, & gentiles quantam, putatis, passa est paupertatem per anos septem, cùm nihil in eam attulerit secum.

In purificatione pro filio, non phaleras aureas plenas coronatis, ast munus pauperum, pullos duos turturũ offert. O noſtra tempora deploranda! Quis eſt, qui in tanto amore habeat paupertatem? Mittamus interim alios, nobis, utpote olim voto ſolemni jurata, apprimè cordi erit vel ex illis, quæ ulteriori adducam diſcurſu. A. M. D. G.

2. Paupertas, quam profitemur Religioſi, non ab hominibus eſt excogitata, ſed illata mundo ſimul cum Evangelio ſalutis. Et verò: Joannes Præcurſor Domini, & primus prædicator Evangelij, ipſe dimiſſis omnibus, factus eſt incola deſerti, contentus locuſtis, & melle ſilveſtri pro cibo, & ciliciô de pilis camelorum pro veſtimentò prædicans regnum DEI, & ſucclamans: *Qui*

habet

habet duas tunicas, det non habenti: & qui habet escas similiter faciat. Luc. 3. 11. Post dictum venit in terras Filius DEI, non, ut delicijs perfruatur, sed, ut paupertatem sectetur; fatetur enim de illo alius Domini Evangelista dicens: *Vulpes foveas habent; & volucres cæli nidos: filius autem hominis non habet, ubi caput reclinet*, Matth. 8. 20. illequè prædicans, quæ, & quanta sint illa gaudia æternæ felicitatis subjunxit: *Qui non renunciat omnibus, quæ possidet, non potest meus esse discipulus.* Luc. 14. 33. Post ascensionem hujus in cælum missus est Spiritus S. visibiliter in specie flammarum, & adeò accendit corda credentium, ut testetur Pagina sacra Actor. 2 44. omnes fuisse pariter, & habuisse omnia pro usu communi, possessiones,

& sub-

& substantias vendidisse, & divisisse illas prout cuiq; opus erat. Ad hæc duces illi satoresquè fidei intonant constanter, & sinè vel modica interpolatione: *Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te.* Matth. 19. 27.

3. Nequè verò audeat quispiã supponere hoc genus vitæ in Sanctam Ecclesiam, sinè certa illaquè cumulatissima sponsione Divinæ illius Nemesis introductum: equidē Magister ille Cælestis interrogatus ab Apostolis quam mercedem recepturi forent pro eo, quod omnibus renunciâssent, illico respodit: *Amen dico vobis: nemo est, qui reliquerit domum, aut fratres, aut sorores, aut patrem, aut matrem, aut filios, aut agros, propter me, & propter Evangelium, qui non accipiat centies tantum nunc in tempore hoc, domos,*

 & fra-

& fratres, & sorores, & matres, & filios, & agros, - - & in sæculo futuro vitam æternam. Marc. 10. 29. 30.

4. Atqueadeò qui suis amore Christi nuncium remittunt; possidebunt hæc singula ad usum, non ad opes, aut quandam proprietatem possessionis; Ast, ut his debitè utantur, abundantissimè per flumen illius charitatis; ita Spiritu S. ordinante, qui unus omnium corda tangit, regit, manifestat ad unum quodque membrum corporis mystici instruuntur non aliter, imò & longè perfectiùs, ac unus spiritus vitalis singulorum membrorum vires, opes, officia convertit in usum, partium reliquarum corporis ejusdem quantùm unaquæq; earum sibi vendicat, & neqè plus quidquam requirit adscitarum.

5. Non est quidem hic sensus ille, tamquam deberent accipere centum domos pro una, aut verò centum agros pro uno, vel centum matres pro una; hoc enim veritas illa æterna minimè dicit, ast asseverat centies tantum domos, agros, fratres scilicet accipiunt, id est, centies tantum emolumenti, utilitatis, ac beneficij derivat in illos ex domibus, & agris alienis, ex fratribus, ex sororibus, matribusquè non suis, quantū ex suis trahere potuissent. Singularum namquè domorum januæ eis patent, omnium eis agri afferunt fructus, singuliquè piam sectantes vitam officijs suis longè plus quàm paternis, aut maternis, aut fraternis, ijs nuspiam desunt. His accedit, quòd habeant cunctos fidei comparticipes pro fratribus acsi eadem vi-

 scera

ſcera eos foras fudiſſent, quemadmodum ſunt per una viſcera unius JESU Chriſti, ejusdemquè Spiritus S. nova creatura in DEO. Nacti ſunt præterea omnes, quiqui regendi, inſtruendiq́; in Eccleſia munia obeunt, tum pro venerandis, colendisquè patribus tamquam illis vitam dediſſent, quemadmodum & dederunt, intelligendo, quâ dei formes efficimur, Evangelicam vitam. Eatenus Doctor ille Gentium Paulus ſinè rubore Epiſt. 1. ad Corinthios cap. 4. ℣. 15. intonat dicens: *Si decem millia pædagogorum habeatis in Chriſto, ſed non multos patres. Nam in Chriſto JESU per Evangelium ego vos genui.* Singuli deniquè quibuscunquè illi quodpiam augmentum gratiæ Evangelicæ contulerunt, veluti proprios filios complectuntur,

prout patet ex illo, ubi memoratus Doctor Gentium Epist. 4. ℣ 19 Galatis scribit: *Filioli mei, quos iterum parturio, donec formetur Christus in vobis.*

6. Amemus igitur Dilectissimi professam olim paupertatem, diligamus eam tamquam matrem nostram locupletissimam, & fiet quòd illâ ditati, thesauros nobis comparabimus æviternos. Amen.

Sermo III. pro eadem Vigilia.

Secundùm quod dictum est in lege. Lucæ 2. 24.

1. PEr quadraginta annos, quibus populus DEI ambulavit per desertum, non fuerunt ruptæ, nequè attri-

attritæ vestes eorum. Ita nos quamdiu in hac vita fuerimus commorati, vestes animæ, virtutes duntaxat, sanas, integras, ac mundas conservare debemus. Hæ animæ vestes sunt contrariæ corporis vestimentis. Enimverò vestimenta corporis quantò magis usui sunt, & quò magis portantur, eò magis consumuntur, & conteruntur; & si per humum trahuntur, omnino destruuntur. Ast vestes animæ, quantò magis usui sunt, tantò apparent illustriores. Hæ vestes in quo splendidiores uspiam fuêre, si non in illa, quam sibi splendor æternus in Matrem elegit ab æterno. Et quamvis splendidissimè fuerit illis ornata; allaboravit attamen nihilominus per omnimodam legis Divinæ observantiam, tantò magis dies, in dies clarere. Minimè indigebat

puri-

purificatione, ut tamen ſatisfaciat legi, cui ſubjecta non erat, ſiſtitur in templo tamquam re ipſa purificanda. Atqueadeò quicunquè noſtrum cupit, & deſiderat tali animæ apparatu ſplendere, minimum jota legis profeſſæ obſervet eſt neceſſe. Ad quod antidotô ſuccurram dicendis. A. M. D. G.

2. Lex profeſſa cùm totumReligionis reſpiciat corpus, æquè caput, ac totam membrorum compagem ſuſtentat, ita, ut ſinè unanimi, & ordinata ejus obſervantia, diſſipari totum neceſſe ſit. Super quo extat S. Concilij Trid. oraculum ſic ſonans ſeſſ. 25. cap. 1. *Sacra Synodus præcipit, ut omnes Regulares ad Regulæ, quam profeſſi ſunt, præſcriptum, vitam inſtituant, & componant, atquè inprimis quæ ad ſuæ perfectionis, ſeu pro-*

professionis perfectionem, aut obedientiæ, paupertatis, & castitatis, ac si quæ alia sunt alicuius Regulæ, & Ordinis particularia vota, & præcepta ad eorum respectivè essentiam, necnon ad communem vitam, victum, & vestitum, conservanda pertinentia, fideliter observent.

3. Revera magna impietatis nota, ac periculi prorsus plena, licentiare se in illis quæ DEO sunt olim jure jurando litata, equidem super hoc timendum horrendum illud: *Impius, cùm in profundum venerit contemnet.* Minima à dissipato spiritu nonnulla censentur, sed audiatur de minimis loquens Magnus Pater Augustinus: *In minimis esse fidelem magnum est* Utiquè etiam pro paleis in jure Canonico habentur additio-

nes ad

nes ad decretum Gratiani, & tamen merentur sui observantiam, pari modo quæ putantur paleæ observationes, Gratiani, seu liberi sub gratia constituti custodire nitantur, ut unusquisque audire mereatur: *Quia in modico fuisti fidelis, supra multa te constituam.*

4. Nequè verò natura (Plinio teste) magìs, quàm in minimis tota est. Artium item magnificentia nuspiam gloriosior apparet, quàm in parvis operibus remonstrata, ita quoquè Regularis vitæ structura, eò perfectior apparebit, si illa etiam, quæ deformitatem peccati non portant, ast ornamento ejus serviunt, & perfectioni, ad eandem quoquè studiosè, coaptentur. Sinè dubio addent candorem structuræ vitæ Regularis, ac observantem cælo candida-

didabunt. Jejunia indiſpenſabiliter obſervata addent ſplendorem, præſervabitq́; eam à ruinis diligens ſenſuum portaria, modeſtia duntaxat in inceſſu, ſtatu, & habitu deportata. Avertent tempeſtates hujus ſtructuræ vitæ Regularis nocivas ſilentia exactè cuſtodita, divitem reddent cura boni communis, diſciplinæ, cellæ ſolitudo, inclinationes, aliæque ordinariæ, & extraordinariæ mortificationes fideliter adimpletæ: ſinè his autem informem, ruinoſam, ſqualidam, oculis externorum exoſam, ac planè miſeram fore dictam ſtructuram, ita, ut illius ſupremus Architectus lamentari cogatur cum Propheta: *Confregiſti iugum meum, dirupiſti vincula, dixiſti non ſerviam.* Jerem. 2. 20.

5. Certè ferventes mundi ſervi ad

vi ad apicem legem illius obſervant adeò quidem, quòd in minimis quoquè eidem ſtudeant complacere; ſervi etiam DEI modica ſpernentes paulatim decident. Quod ipſum D. Legislator Auguſtinus dolenter commemorans ſubinfert: *Teſtis eſt DEUS ſuper animam meam, ex quo DEO ſervire cæpi, quomodò difficilè expertus ſum meliora in ijs, qui in Monaſterijs ſpernendo modica ceciderunt.* Quod quantô Religioni, imò Eccleſiæ inſipidum ſit, notat Baronius ſequentibus verbis: *Nihil infeſtius in ſuis membris Eccleſia patitur, quàm Religioſos à paternis inſtitutis deficientes:* Eatenus Caſſiani adminiculô fultus ſentio expedire plurimum juxta propoſitum, qnod liberè quidem electum eſt, ſummô ſtudiô, & diligentiâ ad operis perfectionem perve-

pervenire arrepti festinare, & nequaquam à fine olim gutturi svavi discedere perfectionis.

6. Proinde colligenda fragmenta etiam (quæ nempe forte dicuntur quandoquè non obligare) nè pereant. Utiquè minuta auri haud permittit pessumire à sua, artifex lima? Et quis jam hæc quibus æterna promereri possunt negligentiæ dabit? Nullus hoc cum D. Chrysostomo approbabit. Enimverò quemadmodum opes corporis accumulantur, cùm compertum sit illarum, nè minimum quidem negligere, amatores; perinde de spiritualibus divitijs sentiendum. Nequè stipulatam dabit, dicere: hoc non esse præcepti stricti; illud neutiquam obligare; aliud non esse in usu. Etenim de his cum Domino disputare, dedecet

Chriſtianum, quidni Religioſos.

7. Tenenda eſt quoquè firmâ memoriâ & illa D. Legislatoris cautio: *Nè per oblivionem aliquid negligatis.* Adeoquè quidquid textùs canonis, ſeu Regulæ habet; quidquid eſt præceptorum DEI; ſtatutorum Majorum, exactè, & inviolabiliter obſervandum. Et ut verbis Principis Apoſtolorum (2. Petr. 3. 17. & 18.) loquar, præſentiquè dictioni finem imponam: *Vos igitur Fratres hæc præſcientes cuſtodite: nè inſipientium more traducti excidatis à propria firmitate: creſcite verò in gratia, & in cognitione Domini noſtri, & Salvatoris JESU Chriſti. Ipſi gloria & nunc, & in diem æternitatis. Amen.*

❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀

Sermo

Sermo I. pro Vigilia Anunciationis Beatissimæ Mariæ Virginis.

Missus est Angelus Gabrièl à DEO. Luc. 1. 26.

1. QUorsum hæc legatio cælestis? quorsum fortitudo DEI Gabrièl Angelus mittitur? quid anunciare debet? ad quem mittitur? *Missus est Angelus Gabrièl à DEO.* Mittitur de cælo à DEO in terrigenarum lachrymabilem vallem, in civitatem David, Filij DEI Incarnationem; hominis è compedibus peccatorum liberationem, nunciaturus. O solatium! O gaudium! quia peccatum suum jam tandem aliquando accipiet finem. *Missus est.* Mittitur hicce Genius cælestis ad Virgi-

nem illam, quæ fuit Virgo corpore, & mente; moribus, & verecundia; oraculô, & myſterio; ab originali labe præſervata; ab æterno ſinè diſpendio clauſtri virginalis in Matrem DEI electa; ex progenie David prognata; Maria nuncupata. Et nequè hicce Nuncius divinus ſuo munere fruſtratur. Ut enim reponit ſoboles hæc ſanctiſſima: *Ecce ancilla Domini, fiat mihi ſecundùm verbum tuum*, illicò gratiâ repleta Spiritus S. fœtu Divino gravidatur. *Exultet* modò *Sanctus* (ajt Leo Papa in Natali Domini) *quia propinguat ad palmam; gaudeat peccator, quia invitatur ad veniam: animetur Gentilis, quia vocatur ad vitam. DEI namquè Filius, ſecundùm plenitudinem temporis, quam divini conſilij inſcrutabilis altitudo diſpoſuit, reconciliandam*

Autho-

Authori suo, naturam generis assumpsit humani, ut inventor mortis diabolus, per ipsam, quam vicerat, vinceretur. O mors, ero mors tua! morsus tuus ero inferne! Non erit, inquam, talis mors, quæ non vinceretur vitâ æternâ, vitâ, inquam illâ, quæ de se dicit apud Evangelistam Joann. 11. 25. *Ego sum vita:* infernus, cujus fores non reserarentur clavi David, quæ aperit, & nemo claudit; claudit, & nemo aperit: Verbum enim æternum Sanctam fæcundat Parentem. *Fiat mihi secundùm verbum tuum.*

2. Pectora in Christo Dilectissima! consensus Mariæ legationi Gabrièlis, facit Mariam DEI Matrē, & inde felix unà nobiscum; felicioribus: etenim si inspirationes divinas, quæ sunt nuncij ad nos cælitùs

missi,

missi, secundùm omnem earum virtutis plenitudinem, & extensionem reciperemus, magnos profectò in perfectione profectus faceremus. Inspirationes namquè divinæ faciunt possessores virtutum, quod plurimùm à Religiosis desideratur, uti patebit ex dicendis. A. M. D. G.

3. Non sufficere Virum Religiosum uno, alterovè virtutis splendore eminere, ast omnibus virtutibus debere esse ornatum S. Chrysostomus hom. 10. in Matth. affirmat. Et rectè: Anima enimverò Religiosa est illa sponsa, cui assistendum est Christo Sponso, circumdata varietate Psal. 44. 10. hoc est: non solo debet esse nitida vestita charitatis fulgore; non solo niveo castitatis candore; non solo pulleo paupertatis colore; non solo obedientiæ virore,

ſed, ut vult D. Amadæus hom. 2. omni virtutum lapide pretioſo, ita, ut nulla virtutis, nulla meriti gemma, nulla prorſus eximia perfectionis margarita deſit ejus ornamento.

4. Atqueadeò, ut ex communi ad particulare faciamus digreſſum, operimentum obedientiæ, aliæque qualitates Religioſos, milites duntaxat Chriſti ornantes adſint oportet: præfata enim obedientiæ virtus D. Legislatore Auguſtino aſſeverante ſola tenet palmam, quemadmodum ſola inobedientia adinvenit olim pænam: ſecurus eſt obediens de palma, ſi gradus à Lacteo Doctore D. Bernardo præſcriptos tenuerit, videlicet: ſi libenter, ſimpliciter, hilariter, velociter, viriliter, humiliter, indeſinenter viam mandatorũ

DEI

DEI incedit. Fidelis obediens (sensus est laudati Bernardi) ignorat singulas moras, crastinum habet excessum, nescit tarditatem prævenit mandantem, accomodat aures auditui, linguam voci, manus operi, pedes itineri, & sic se totum intra colligit, ut mandato satisfaciat imperantis. Eatenus fugienda omnis resistentia, seu quælibet obedientiæ renitentia. Pestiferum malum, nullus est, quem lateat, illud fore scaturiginem omnium malorum. Adhuc namquè in Paradiso commissam inobedientiam, omnis generis miseriarum humano generi impendentium causam fuisse eorum lugemus. Prætereo silentiô particularia inobedientium, aliunde nota, exempla horrenda, ast recommendo timendam esse in Paradiso Religionis, quæ Paradi-

ſum amiſit cæleſtem; atqueadeò quemadmodum meritoriam obedientiam ambabus, ut ajunt, ulnis amplectendam, ita perniciosſam inobedientiam cane pejùs, & angue ingemino fugiendam.

5. Porro ad deſideratum culmen perfectionis venit commendandum humilitatis decus. Certè ſinè hac vix aliqua virtus ſanctitatis documenta præfert, hancquè ad perfectionem Religioſam ita fore neceſſariam indicavit Magiſter Chriſtus, ut primus ejusdem Author, Profeſſor, & Doctor eſſe non erubuerit: dicit enim apud ſuum Evangeliſtam Matt. 11. 29. *Diſcite à me quia mitis ſum, & humilis corde*, illamquè ut fundamentum reliquarum virtutum poſuit teſte D. Chryſoſtomo hom. 15. ſuper Chriſti hæc verba

ſcri-

ſcribente: *Quaſi fundamentum quoddam forte, atquè munitum hanc primam collocavit, ſiquidem unusquisque humilitate ſuppoſita tutiſſimè cuncta ſuperponit ædificans: hâc ſubductâ etiamſi ad ipſum uſquè cælum converſationis ſublimitate pervenias, ſimul omnia ſubtrahuntur, atquè in finem peſſimum relabuntur; nam ſive orationem, ſive ieiunia, ſive miſericordiam, ſive pudicitiam, ſive aliud quid bonorum abſq́ humilitate congreges, ſtatim cuncta diffluunt. Nihil eſt in noſtris rectefactis, quod abſquè ea conſiſtere poſſit, ſed ſive temperantiam dixeris, ſive virginitatem, ſive pecuniarum contemptum, ſive quid vis tandem, omnia impura, deteſtanda, & execranda ſunt ſi animi humilitas deſit, qui verò hoc fundamentum rectè iecerit, in quantum voluerit,*

alti-

altitudinem structuræ excitabit. Humilitas enim (addit S. Bonaventura) *est omnis nostræ virtutis, & operationis fortificativa, & omnis spiritualis roboris augmentativa, quia ponit omnes virtutes nostras, ac operationes super solidum fundamentum.* Ad hanc nos cohortans S. Bernardus in sequentia prorumpit: *Dilectissimi perseverate in disciplina, quã suscepistis, & per humilitatem ad sublimitatem ascendatis, quia hæc est via, & non alia præter ipsam; qui aliter vadit, cadit potiùs, quàm ascendit, quia sola est humilitas, quæ exaltat, sola, quæ ducit ad vitam*

6. Nequè verò prætermittenda est modestia, sed exteriori quoquè apparentia remonstranda: hæc equidem humili cordi stipulatam quemadmodum semel dedit, ita ei

sem-

ſemper aſſiſtit; in oculis demiſſis, in depreſſis ſupercilijs, in ſermone moderato, in manibus compoſitis, in inceſſu ſimplici, toto demum corpore ad modeſtiæ leges compoſito, ita, ut ſpecies corporis ſit ſimulacrũ mentis, figuraquè probitatis.

7. Adimplenda quoquè venit conditio, nè ſicut ſervi dutaxat ſub lege, ut meminit S. Auguſtinus in Regula, ſed ſicut liberi ſub gratia conſtituti jurata olim exequamur; adimpleamus. Proin libertas, ſeu voluntas bona, & obſequi nata, adhibenda; quia hæc valorem, pretium, & æſtimationem actibus noſtris inſerit: eatenus contra prudentiam (ſenſus eſt Senecæ) agit, qui obſequium, & officium externa ſolùm facie peragit; etenim DEUS de cordibus non de manibus facta metit,

acce-

acceptatquè cordata vecordia ſpernens.

8. Revera liberam, & propenſam voluntatem in actibus exigit à nobis Chriſtus, quemadmodumquè illam habuit promptam, dum nos vocavit, & invitavit, ita illæſam, quamvis ſit abſolutus ejuſdem Dominus conſervat, arbitrioquè noſtro relinquit, ut ſi perfecti eſſe velimus, liberè profeſſa promiſſa adimpleamus. Hinc evidens ſignum, & inſignis erit effectus devotionis noſtræ, ſi liberè, id eſt, non quia adſtricti mandatis; adacti Regulâ; ligati Conſtitutionibus, ſed promptis animis ſervaverimus juratã legẽ, cuſtodiverimus ſtatuta, æmulatiquè fuerimus chariſmata meliora, ac ſi in cumulanda perfectione Religioſa adimpleverimus id, quod in conſtruendo tẽplo

Salo-

Salomonis adimpletum fuit. Utiquè nulla ibi fuit violentia, imò cautum, nè malleus, ſecuris, & omne ferramentum audiretur. 3. Reg. 6. 7. Nulla fuit neceſſitas brachiorum robuſtrorum, aut violentiæ fabrilis; nulla machinarum attractio; nulla ſcalprorum inciſio, vel tonſio, aut ſtridula politio, aſt teſte Theodoreto ſpeciali providentia DEI diſpoſitum fuit, quòd reperti fuerint lapides ſuapte nati, qui abſquè ferro, & ſinè omni arte aptè inter ſe conjungebantur: ſic in Religioſa arte ad conſtruendam vitæ ſpiritualis fabricam, errigendumvè in nobis templum vivum DEI viventis conferre vires noſtras debemus, ut abſquè renitentia; repugnantia; contentione; murmuratione, aliaquè quacunquè

què demum violentia; aſt liberrima expeditaquè voluntate ſingula noſtri ſtatus; noſtræ profeſſionis, noſtræquè ſpiritualitatis operemur; peragamus. Quod, ut eveniat, det nobis gratiam ille, qui vivit in æternum. Amen.

Sermo II pro eadem Vigilia.

Et ingreſſus Angelus ad eam dixit: Ave gratia plena Dominus tecum: Benedicta tu in mulieribus. Luc. 1. 28.

1. DUm fauſtiſſimum Virginis Mariæ cum Angelo colloquium exhilarat mentem; erigendæ quoquè aures ad illam infauſtam viraginis Evæ cum callido ſerpente ſermoci-

mocinationem. Et verò: uterq; enim habet quandam ſimilitudinem congreſſus; aſt totô cælô, totô infernô diſparem. Et hìc, & ibi concurſus, utrobiquè diſcurſus inter ſe diſcrepantes; quia iſte generat perditionem, hic gignit ſalutem. Eva circumforanea in paradiſo collocata vix de viro ſumpta jam circumcurſat: Maria ſolitària in templo DEI poſita, deſponſata viro, ſed non cohabitans ei, nequè cognoſcens virum, ſola in penetrabilibus ſedet; verbum DEI & audit, & cuſtodit. Et Eva mulier, & Maria mulier, ſed iſta rebellis DEO, incurrit maledictionem, hæc mandatis optemperans ſupernis non ſolùm nuncupari, ſed & re ipſa inter mulieres meruit eſſe benedicta. Eva in paradiſo voluptatis fructum omnigenum ferente po-

te posita marcida; Maria in Domo Nazareth paupercula, florida situata. Eva compita oberrans publici plateärum vagabunda depræhensa in plateis civitatatis palliô spoliatur, Maria in secreto reclusa benedictionibus cumulatur. O felix solitudo, quem non beas! O infelix publicum, quem non perdis! O felix solitudo, quomodò non amanda! O infelix publicum qua ratione non vitandũ! Vitaberis à nobis Religiosis vel ex illis motivis, quæ subsequo adducam discursu. A. M. D. G.

2. Plurimùm vitæ Religiosæ candori detrimenti, & in via perfectionis impedimenti adferre, negotijs publici, ac mundi, qui totus est in maligno positus, Religiosos se immiscere, abundè tum sacrorum voluminum, tum Sanctorum PP.

pagi-

paginæ indicant rei hujus momentum. Enimverò quemadmodũ Prædicator veritatis, & Doctor Gentium Paulus 2. Timoth. 2. 4. affimat: *Nemo militans DEO implicat se negotijs sæcularibus: ut ei placeat, cui se probavit.* Et teste D. Jacobo cap. 1. ℣. 27. *Religio munda, & immaculata apud DEUM, & Patrem hæc est - - - immaculatum se custodire ab hoc sæculo.*

3. Revera impossibile dixerim nos ad perfectionis aditum, nè dicam culmen pertingere, animumquè nostrum illi plenè conjungere, in quo princeps hujus mundi non habet quidquam, quamdiu mundi negotijs, & publici sæcularis desiderijs animi nostri penetralia patuerint vel per rimas quidem. Quantumcunquè enim Religiosus observans

sit,

ſit, ſi attamen negotijs ſæcularibus, converſationibusquè ſe dedat, & ſæculi conſvetudinibus irretiatur, in via diſciplinæ Regularis, ac monaſticæ obſervantiæ retardabitur, & tepeſcet adeò, ut amore cultus Divini, exercitationumquè ſpiritualium extincto, inſtar frænô carentis ad nihilum aliud, nisì ad excurſus, & diſcurſus anhelet.

4. O noſtri temporis corruptelam! frequentantur urbes, arces, & caſtella pro conſvetudine; per ædes forenſium diſcurritur pro libitu; familiaris, & quotidiana cum exteris converſatio in præmialem urbanitatem exaltata eſt, negotiorum ſæcularium tractandorum quæpiam peritia in virtutes monaſticas eſt elevata: dumq; hæc ſingula titulô, & colore virtutum aguntur, Religioſa

ſolitu-

ſolitudo patitur; vera ſanctitas è cordibus noſtris propulſatur, Regularis obſervantia enervatur, ut mirum non ſit, cur veſtitûs vanitas; morum ſæcularitas; verborum procacitas; mentalium orationum, aliorumquè divinorum nauſea; votorum juratorum naufragium plerosquè corripuêre.

5. Nequè verò ad rem aſſtruitur, quod à nonnullis amatoribus ſæcularis publici in medium adfertur, alia duntaxat nunc tempora fore, longequè diſſita diverſavè ab illis, quæ Religionis naſcentis initiô floruêre, conſequenter accomodativâ nunc opus eſſe, quâ per frequentem cum ſæculo familiaritatem amicos nobis devincamus, ac in temporalibus proficiamus: non, in-

quam,

quam, hæc ad rem aſſtruuntur; etenim Dalmata ille purpuratus D. Hieronymus in cap 5 Matth. luculenter inquit: *In promiſſis veritatis nemo dubitet, ſit homo, qui eſſe debet, & mox addentur ei omnia, propter quem facta ſunt omnia.* Et Pſalmographus Pſal 36. 25 fatetur dicens: *Non vidi iuſtum decrelictum, nec ſemen eius quærens panem.*

6. Atqueadeò hæc non ſunt dicta pro primævis illis tantummodò temporibus, aſt pro præſentibus quoq; & futuris uſquè ad conſumationem ſæculorum.

7. Quòd ſi verò tam neceſſarium ſit nobis cum ſæculo vinculū ſodalitatis, quare, amabo, laudatus Paulus Rom. 12 2. acclamat: *Nolite conformari huic ſæculo!* quare Jacobus cap. 4. ℣. 4. inquit: *Amicicia*

huius

huius mundi, inimica est DEI! quare ipsa æterna veritas, Doctor, Ductor, & Magister noster Christus JESUS tam severè comminatur his, qui consolationes suas in publico mundi venantur, apud suum Evangelistam Luc. cap. 6. ℣. 24. *Væ vobis divitibus, quia habetis consolationem vestram.* Ubi alia versio habet: *Væ vobis, qui habetis consolationem vestram in hoc mundo.* Dicat quiscunquè demum, si fas est, hæc superioribus solummodò temporibus dicta fuisse, & non præsentibus; nisi fortè dicere velit, sæcula illa prisca maligniora modernis fuisse, eorumquè conversationem Religiosæ Professioni, seu perfectioni nocivam magis fuisse, quàm modernorum.

8. Eapropter Dilectissimi à tẽporalium, & sæcularis publici desi-

deriorum ſocietate abſtracti delectatione cæleſtium in interiora rapiamur. Simus imitatores Patrum noſtrorum, qui contemptis ſæcularibus dies, noctesquè in precibus ducebant deprimentes ſeipſos, ut à DEO exaltari mererentur. Tumultus mundi relinquamus, qui mundo mortui per vitæ Monaſticæ Profeſſionem cæpimus vivere Chriſto. Abſtrahamus nos à ſæculo, & elongemus; fugiamus egreſſum è Monaſterio abſquè neceſſitate: ſinamus converſari hos, quibus ex officio, vel potiùs neceſſitate agere cum ſæculo incumbit; nos verò jugibus apud DEUM precibus in penetralibus ſolitudinis inſtantes eoſdem fulciamus, nè, cùm in turbine verſari, noſtriquè causâ periculum ſubire co-

re coguntur, corruant. Quod avertat ille, qui ſuos optimè novit cuſtodire. Amen.

Sermo III. pro eadem Vigilia.

Ecce concipies in utero, & paries filium, & vocabis nomen eius JESUM. Luc. 1. 31.

1. QUod olim vaticinia Prophetarum prædixerunt; quod Sancti Patres à ſæculis exoptaverunt, modò Myſterium Incarnationis Filij DEI jàm executioni datur, Beatiſſima Maria Virgo Verbi Theandrici; Verbi Divini Mater renonciatur; declaratur. *Ecce concipies,* &c. Pater illæ æternus ſolus in ſuo ſinu Filium ſuum è propria ſubſtantia

 gene-

generat in æternitate: atqueadeò Verbum Patrem habet absquè matre; Maria sola eundem Filium in gremio suo è sua propria substantia in tempore concipit; sicquè Verbũ in generatione temporali Matrem habet sinè patre. Pater æternus solus illum ita generat, ut nemo hujus gloriæ habeat partem; ast & Maria sola illum in modum Filium suum concipit, ut sponsum habeat Spiritum Sanctum, qui operam suam ad hujus Filij conceptionem contulit, quin attamen ejus fieret pater. Pater æternus perfectiones suas infinitas intuendo generat Filium suum, & propterea generat infinitè perfectum, sicut ipse est, sibiquè in omnibus æqualem: è contrario, quia Maria hunc ipsum Filiũ in tempore concipit vilitatem, &

nihi-

nihilum suum intuendo: *Quia respexit humilitatem ancillæ suæ*: Luc. 1. 48. eapropter DEUM concipit humilem; DEUM omnibus suis excellentijs limitatum. O DEUS infinitæ Majestatis, & bonitatis, quò tuus erga nos processit amor, ut saccô mortalitatis nostræ circumdareris! O quantum solatium inde haurimus, cùm te videamus nostræ substantiæ assumere formam; nostræ miseriæ socium, & amatorem! Verè igitur dignum, & justum est, ut nos quoquè pro possibilitate nostra te amemus, prouti stimulô erunt dicenda. A. M. D. G.

2. Nihil nobis magìs inculcare satagit Sanctus Legislator noster Augustinus, quàm DEI amorem, & vel ideò suam Regulam ab hoc, tamquam basi, & fundamento omnis perfe-

perfectionis orditur dicens: *Ante omnia fratres charissimi diligatur DEUS.* Ante omnia; quia *hoc est primum, & maximum mandatum.* Matth. 22 38. Ante omnia; *quoniam ipse prior dilexit nos.* 1. Joann. 4. 19. Ante omnia; quia *DEUS charitas est, & qui manet in charitate in DEO manet.* ibid. ℣. 16. Cùm enimverò juxta Doctoris Angelici doctrinam 2 2. qu. 184. ar. 1 in Corp. perfectio principaliter consistat in amore DEI, idcirco ad zelum verum primò, & ante omnia, ac ad DEI amorem nos commoneri, stimularique, ac perpetuò in eo solicitos reddi oportebat.

3 Amare porro DEUM, est velle illi, & procurare omne bonum, quia dignus est propter bonitatem suam infinitam. Quod ipsum experimur in amore amici, quem diligimus:

mus: huic enim non solùm per affe-
ctum optamus omne bonum, verùm actu ipso, & effectu etiam quod boni possumus facimus, & præstamus secundùm illud tritum: probatio dilectionis exhibitio est operis.

4. Bonum autem DEI est duplex, internum duntaxat, quod DEUS in se habet, & quô in seipso beatus est, omnes videlicet ejus intrinsecæ perfectiones. Aliud bonum est externum, & continet omnia, quæ ad gloriam DEI promovendã spectant. Bona, quæ in se ipso DEUS habet, illi procurare haud valemus, illis enim essentialiter carere nequit, solùm proinde de illis gaudemus, & actibus complacentiæ in illis delectamur, qui alioquin amor affectuosus à schola Asceseologiæ appellari consvevit. Et quamvis in

se per-

ſe perfectior videatur, pluſquè quietis utpote à tumultu remotior, in ſe contineat, plus tamen congruit ſtatui Beatorum, quàm viatorum.

5. Amor itaquè viatorum proprius, & ad quem nos adhortatur S. Pater Auguſtinus, eſt ille, quô DEO bonum externæ gloriæ procurare velimus, & in eo conſiſtit, ut ex amore priori, quô DEUM diligimus in ſe ipſo, & propter ſe ipsũ, velimus, & moveamur effectivè, & efficaciter ad procurandam ejus gloriam, quatenus bonum quoddam ejus eſt.

6. Poſuit in eo exemplũ Chriſtus DEI Filius, qui eſto nuſpiam à DEI cogitatione, & contemplatione ceſſaret, indefeſsô tamen ſimul divinæ Patris gloriæ ſtudiô ferebatur, hancquè verbis, & factis pro-

cura-

curabat. Ego, inquit, *honorifico Patrem meum*. Joann. 8. 49. & ad id cunctos exhortatur dicens: *Sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui in cælis est*. Matth. 5. 16.

7. Atqueadeò bonum externum, & gloriam ejusdem procurat charitas, & dilectio DEI, in qua perfectio nostra consistit, dum procuramus, ut mandata ejus observentur. *Qui habet mandata mea, & servat ea, ille est, qui diligit me*. Joann. 14. 21. Quæ verba altiùs contemplans S. Legislator Augustinus illa ita ad nostrũ propositum tr. 75. in Joann. exponit: *Qui habet mandata mea in memoria, & servat ea in vita; qui habet in sermonibus, & servat in operibus; qui habet audiendo, & servat*

vat faciendo; qui habet faciendo, & servat perseverando, ipse est, qui diligit me, opere enim est demonstranda dilectio, nè sit infructuosa nominis appellatio. Et verò:

8. O quanti illi sunt, qui toties repetunt: *diligo DEUM,* præcepta attamen illius minimè curant: non est hic amor DEI verus, quia cor talium longè est à DEO. Nos si verè diligimus DEUM, *non diligamus verbô, nequè lingua, sed opere, & veritate,* 1. Joann. 3. 18. maximè cùm amor DEI viam mandatorum ejus reddat homini facilem, allevietquè jugum Christi. Nihil in amore asperum, nihil durum, nihil laboriosum ajt laudatus Augustinus. Cui adstipulatur Abbas Claravallensis S. Bernardus dicens: *Ubi est amor non est labor, sed sapor in eo, quod amatur;*

tur;

tur; aut non laboratur, aut labor amatur.

9. Tunc igitur gloria DEI externa dilatatur, & procuratur, dum procuramus, ut mandata ejus obſerventur, & *hæc eſt Charitas DEI, ut mandata eius cuſtodiamus.* 1. Joann. 5. 3. In hac charitate quantò plùs progredimur, ſeu quò magis mandata ejus cuſtodimus, ejusquè placitum in omnibus implemus, tantò ampliùs bonum DEI externũ procuramus in nobis, tantoquè plùs perfecti reddimur: qui enim *ſervat verbum eius, verè in hoc charitas DEI perfecta eſt.* 1. Joann. 2. 5.

O Domine! da, ut amor noſter erga te ita ferveat hìc temporaliter, quòd etiam non refrigeraſcet æviternè. Amen.

Sermo

Sermo I. pro Vigilia Visitationis Beatissimæ Virginis Mariæ.

Exurgens Maria abijt in montana cum festinatione. Luc. 1. 39.

1. POsteaquam cælestis illa Angelorum Regina montana petijsset cum festinatione, & suum homagium Elisabeth reddidisset, audivissetquè ab ore ejus inaudita laudũ præconia, illicò humillima, & gratissima Virgo in laudes DEI prorupit dicens: *Magnificat anima mea Dominum.* Luc. 1. 47. Magnus ille agnoscitur Citharædus suâ citharâ dulciter canens, & dæmones profligans harmoniaca virtute: nota quidem singulis edisseritur figura,

Davi-

Davide in cithara perſonante, Saulis obſeſſum animum princeps tenebrarum deſerebat. Procertò mira res, Zabulus muſicâ fugatur, & qui ſecundùm Huſæum Vatem Job. 41. 18. ſagitas habet admodum paleas, & lapides fundæ tamquam ſtipulas ſpernit. Ad citharæ ſonitum tremefactus recedit, & qui nulli vî cedit, harmoniâ colligatur. Claudit procertò cithara illa ſymbolum. Figura illa erat, hìc veritate redundat: hìc completur, impleturvè, quod ibi figurabatur. Jſtô canticô expellitur dæmon, Præcurſor ſanctificatur, puer exultat, mater prophetat. Jſtô, iſtô canticô modò cùm devotè canitur crediderim meritò dæmones peſſimos effugari. Hinc meritò à cunctis fidelibus hoc canticum maximè celebratur, & ſumma recoli-

tur devotione. Eatenus Dilectissimi! exurgamus & nos cum Maria, & ascendamus in montana cum festinatione, ut digni inveniamur occinere melos, quemadmodum illa cantavit. Ast quæ anima jacet in cæno vitiorum quomodò festinabit? quibus quidem eradicandis quoniam plurimum obsistat non recta ordinatio propensionum naturalium; hinc porrigam methodum illarum bene regendarum, & moderandarum dicendis A. M. D. G.

2. Propensiones naturales ex temperamento procedentes qualitatum non quidem eradicari, attamen regi, bene dirigi, & ad bonum applicari possunt, & debent; eapropter minus prudenter quispiam allegaret, haud posse contra, talem se habere naturam, ejusmodi præditum

se tem-

ſe temperamentô, quòd ſuas quoquè patiatur verucas. Enimverò quamvis abſquè propria nota hujuſcemodi naturam, talequè temperamentum ſortitus ſit, haud tamen laudabile cenſetur, imò culparum omnium cauſa à ſchola Aſcetarum aſſeritur, naturæ habenas laxare, propenſiones, in fræno non tenere, & ad obſequendum rationi, & gratiæ non adigere; equidem temperamentum indifferenter ſe habet tam ad bonũ, quam ad malum, hinc ad virtutem non ad vitium dirigendum, ſoliquè, & unicæ noſtræ perverſitati adſcribendum, dum illud concredimus malo.

3. Quod ſi verò ſciri deſideratur quô pactô unusquisquè temperamentô ſuô (cujuscunquè demum illud generis ſit) ad bonum uti, &

ad vir-

ad virtutem qualiter illud debeat applicare, accommodarevè sit obligatus? aperio, quod sentio, arcanum pando. Et quidem: præprimis, ut temperamentum, seu propensio ex temperamento originem ducens ad illam virtutem inclinetur, & aplicetur, quæ huic temperamento maximè consentanea, conveniens, & accommodata est: deinde, ut temperamentum, ejusquè propensio violenter abstrahatur ab illo vitio, in quod immediatè propendet, & inclinat. Atqueadeò melancholicus, & atræ bilis haud studere debet, ut suæ melancholiæ frangat penitus vires, hoc namquè foret corvum lavare, sed, ut illam ab illo vitio abstrahat, in quod propendet, & ad virtutem applicet, quæ melancholiæ maximè conveniens esse censetur. Inde est, quòd

quòd plurimum ſibi caveat oportet, nè minùs ordinata quapiam ſæculari, ſeu mundana triſtitia animô dejciatur, aut aliqua puſillanimitate obruatur; in ejusmodi ſiquidem vitium atrabilis vel maximè propendet, aſt neceſſe, internæ animi recollectioni, & compunctioni ſatiùs ſtudeat, rerumquè cæleſtium meditationibus vacet, quia huic virtutum exercitationi melancholicum temperamentum adeò conſonat, & deſervit, ut non alteri magìs.

4. Pari modo Cholericus attendere debet, ut retrahat, cohibeatquè ſe ab omni efferveſcentia adversùs proximum ſuum, in quam cholera vitiosè tendit, imò potiùs calore ſuo feratur zelo gloriæ divinæ promovendæ, divinisquè obſequijs, ut illa debito cum fervore, ardore

obeat, & alacritate, huic namquè virtuti ignis choleræ peroptimè famulatur.

5. Sanguineus illas, velim, observet leges, quibus necessè habet omni cura, & industria evitare dissolutionem, suiquè in res vanas diffusionem, quâ sua complexio fertur, quin imò totum suum contentum, gaudium, & solatium in DEO, qui est lætitia ineffabilis, rebusquè cælestibus, quæ omnem exuperant sensum, collocet, & reponat.

6. Phlegmaticus item omni nisu, & conatu allaboret, ut otium, & accediam fugiat, quâ maximè impugnatur, seque patientiâ, humili de se sentire, cui apprimè phlegmaticus humor consonat, muniat, & armet.

7. Gnavi quoquè, & vivacis genij,

genij, utatur hôc ſuô geniô non quidem ad vanitatem, & crepundia mundana, aſt ad operum virtuoſorum executionem. Jlle verò, qui facilis, & flexibilis eſt complexionis, caveat nè ſe malorum ingerat ſocietati, quorum principijs ad illa, quæ vetant præcepta divina, perducatur, ſed illorum, qui probatæ cenſentur eſſe virtutis utatur familiaritate, eorum què placita arripiat, ijsquè obſecundet, utpote ad virtutis exercitium aptis, & natis. Animo autem duriori, vellem, duritie uteretur ad perſeverantiam in propoſitis conſtantem, neutiquam autem ad obfirmandam in malo obſtinationem. Idem de reliquis formari poteſt diſcurſus; equidem nullum phlegma datur, quô ad aliquod adminus virtutis exercitium uti haud

queamus, dummodò illud à vitio, in quod propendet cohibeatur, frænetur.

8. Assumamus igitur Dilectissimi velut galeam omnimodam nostri ipsorum diffidentiam, utamur admodum gladij assidua, & ferventè oratione, sicquè his armis præmuniti animô generosô aggrediamur propensiones, quas ex nostro temperamento habemus in vitium nobis familiare, & mediante examine particulari sedulè, & constanter prosequendo, sensim, & sensim abstineamus, & subducamus nos ab actibus vitiosis, in quos, & quales præfatæ propendent propensiones, paulatimquè, & gradatim assefiamus exercitationi illius virtutis, cui respondent dictæ propensiones; fidem unicuiquè facio, si in hoc examine fervens, &

con-

constans fuerit, breve post tempus propensionem suam in ordine ad vitium adeò confringet, & suæ subjugabit potestati, quod in futurum ad nutum virtutis in linea sit famulam adepturus. Quod, ut eveniat, animitùs exopto. Amen.

Sermo II. pro eadem Vigilia.

Abijt in montana. Luc. 1. 39.

1. UT primùm conceptam semper in virtutibus exurgentem, & ad culmina gratiarum abeuntem, montes ingentium conscendentem meritorum fuisse Beatissimam DEI Genitricem, qui rectè credit, nullus hucusquè dubitavit. Nunc attamen specialiter exurgit, montana conscen-

dit charitatis proximi motivô ſtimulata. Charitas fecit illam exurgere; charitas impulit ad ambulandum; charitas deduxit in civitatem Juda ad domum Zachariæ; charitas vocem ſalutationis in aures Elizabeth expreſſit, & infantem in utero fecit exultare Joannem. Zelus divinæ gloriæ, quæ ex ſanctificatione Joannis debebat provenire effecit, ut nulli parceret labori, imò cum feſtinatione quaſi curreret ad opus charitatis Joanni per peccatum originale gravato exhibendum. Succurit Joanni, affert recens piſtum panem, panem vitæ calidum, panem vitæ, & intellectûs. Quo pane Joanni venit vita gratiæ, ut à morte peccati originalis abſolutus ſigna vitæ ederet lætando, innovaret naturam propter eum, qui eſt innovaturus ea,

rus ea, quæ ſunt ſuper naturam. Intellectus quoquè venit ei teſte S. Ambroſio in c. 1. Luc. *Habebat intelligendi ſenſum, qui exultandi habebat affectum.* Atqueadeò Mater Sanctiſſima Verbi Patris æterni, Joanni ſuam non negavit charitatem, quô pactô oſtendit, ut & nos illam proximo noſtro non negemus. Non negabimus, ſi vel illa altiùs perpenderimus, quæ adducam dicendis. A. M. D. G.

2. In perſona proximi noſtri Chriſtum debemus intueri. Dicit enim ille apud ſuum Evangeliſtam Matth. 25 42. *Quamdiu feciſtis uni ex fratribus meis minimis, mihi feciſtis.* Is latet in hoc paupere, in hoc miſero, in hoc inimico, qui tam atrox cordi inflixit vulnus; qui toties deriſit, ſubſanavit, calumniavit, impro-

prope-

properavit, ad iracundiam provocavit. In his non minùs verè est, quamquam modô penitùs diversô, quàm in Sanctissima Eucharistia; cùm utrumquè verbô DEI æqualiter nitatur. Si vilitas, si miseria hujus illiusvè pauperis; si minùs culti, urbaniquè hujus, illiusvè fratris mores pariunt quandam aversitatem, Majestas Christi, quæ hos incolit, reverentiam imprimat, & charitatem inspiret, oportet. Si injustitia, & crudelitas hujus inimici excitat bilem, benignitas, & mansvetudo Christi, qui in hoc inimico degit, iracundiam comprimat, animum mitiget. *Nè putetis* (inquit Sanctus Augustinus trac. super Psalmos) *gratis esse malos in hoc mundo, & nihil boni de illis agere DEUM. Omnis*

malus

malus aut ideò vivit, ut corrigatur, aut ideò vivit, ut bonus per illum exerceatur.

3. Et pergit ulterius S. Legislator dicens: *Utinã ergo qui nos modò exercent, convertantur, & nobiscum exerceantur: tamen quam diu ita sunt, ut exerceant non eos oderimus: quia in eo, quod malus est quis eorum utrum usquè in finem perseveraturus sit, ignoramus. Et plerumquè cùm tibi videris odisse inimicum, fratrem odisti, & nescis. Diabolus, & angeli eius in scripturis sanctis manifestati sunt nobis, quòd ad ignem æternum sint destinati. Ipsorum tantùm desperanda est correctio, contra quos habemus ocultam luctam, ad quam nos luctam armat Apostolus dicens: Non est nobis colluctatio adversus carnem, & sanguinem: id est, non adversus homi-*

homines, quos videtis, sed adversus principes, & potestates, & rectores mundi, tenebrarum harum.

4. Revera qui proximum, qui fratrem offendit DEUM ipsum offendisse sciat, necesse. Etenim, ajt apud suum Prophetam (Zachar. 2. 8.) *Qui tangit vos, tangit pupillam oculi mei.* Itaquè supremæ Majestati illi neutiquam sufficit asserere ab eo, qui fratrem egit in offensam, dicere: DEO ipsi injuriam irrogavi, ast superaddit in ipsa quoquè oculi læsi pupilla, hoc est, in tenerrima parte, & impatientissima doloris. Revera non mediocre vulnus est, quod oculi infligitur pupillæ; quodlibet vulnus maximum, nec levis momenti illi affert dolorem. Ita amor ille quò Christus in suos ducitur fratres, facit, ut quodvis malum, quô tan-

guntur, non ut malum duntaxat, aſt, ut maximum conſideret malum, quô magis moveri videatur, quàm eô, quod ſibimetipſi obtingit.

5. O ſi in perſona proximi noſtri ipſe Chriſtus quampiam gratiam à nobis poſtularet, ſi obſeqium quoddam exigeret ſibi exhiberi! utiquè nullus foret, qui id ei denegaret, imò ſe nimis honoratum, & felicem reputaret, omniumquè gratiarum maximam cenſeret, habere occaſionẽ, & commoditatem gratũ quid Chriſto præſtandi! Jam autem, ſi obſequium quodpiam proximo noſtro Chriſti amore præſtamus tam ſecuri ſumus nos id obſequij Chriſto præſtare, ac eſſe poſſimus, ſi id ipſius Chriſti præſtemus perſonæ. Soli ſenſus noſtri, qui fallere nos poſſunt, in hocce rerum ſtatu hujus nos redderent

derent ſecuros: fides verò, quæ imponere nobis non poteſt, id nobis pollicetur in occaſionibus, quæ nobis quotidie ſuppetunt abundè, charitatem erga proximum noſtrum exercendi. Fateatur igitur modò quilibet, charitatem ſibi minimè deeſſe, nisì quia fidem non habet. Heu! cui fides deeſt, & charitas, quis nisi ethnicus, & reprobus eſt?

6. Quapropter Dilectiſſimi! aſſveſcamus ſequi conſilium Apoſtoli, vel potiùs præceptum Servatoris, quod mandat Chriſtum intueri in proximo noſtro; tum difficilè nobis non accidet ei facere bene, ſed longè difficiliùs ei malum inferre. Quam gratiam det nobis, qui etiam pro inimicis oravit: *Pater ignoſce illis.* Amen.

Sermo

Sermo III. pro eadem Vigilia.

Exurgens Maria abijt in montana cū festinatione. Luc. 1. 39.

1. HAud dubiè instinctum habuit Sanctissima DEI Parens, & Verbi in se incarnati, & Spiritus Sancti, qui in eam supervenerat, montana conscendere, Elizabetham visitare, Joannem salutare. Huic inspirationi promptissimâ obedientiâ morem gessit, nequè dignitatem maternitatis Divinæ in se respiciens submissa humilitate ad inferiores se progressa est. Haud valebat ferre humilis Filij DEI præsentiam, humilis Matris DEI, ancillæ Domini vocem superbus hostis possessor Joannis; haud quiverat ille, qui effuti-

vit:

vit: *Ascendam*, Isai. 14. 14. descensum Deiparæ ad hancce demissam visitationem, & salutationem sufferre, ast è vestigio, ut facta est vox salutationis Mariæ in auribus Matris infantis Joannis, illicò evasit, excessit, foras erupit inimicus: unde Joannes mox exultavit pondere peccati, & compedibus sathanæ liberatus Atqueadeò Maria DEI Mater, Regina cæli, Domina mundi, humiliat se ad matrem hominis, ad ancillam, servam, & subditum, nobis præbens exemplum, ut nostram superbiam humilitatis virtute vincamus, frangamus, supprimamus vel illis, quæ subsequo adducam discursu. A. M. D. G.

2. DEUM fore omnia, & nos non esse nisi purum nihil; DEUM possidere omnia, & nos nihil habere

præter

præter miſeriam, & paupertatem; DEUM poſſe omnia, & nos poſſe nihil excepto peccare, nosquè perdere, luce meridiana clariùs patet. Nos nihil ſumus de nobis ipſis, aſt per humilitatem nos deprimendo elevamus nos ad DEUM, unimus nos DEO, & inde evadimus magni. Fateri cogimur nihil nos poſſidere ex nobis ipſis, aſt per humilitatem unimus nos DEO, ipſequè ſe nobis impertit & omnium bonorum nos participes reddit, ſicquè diteſcimus, & omnia poſſidemus. Nos nihil poſſumus à nobis ipſis, aſt humilitas, quâ nos elevamus ad DEUM, Divinæ potentiæ participes nos facit, ut potentes evadamus, & omnia poſſimus juxta illud Doctoris Gentiũ Philipp. 4. 13. effatum: *Omnia poſſum in eo, qui me confortat.* O nihilum

lum

lum gloriosum! O dives paupertas! O felix impotentia, quam in nobis humilitas gignit, quæ cunctarum necessitatum nostrarum supplet deffectũ, & cum qua omnia nobis pariter veniunt bona, & innumerabilis honestas per manus illius nobis accersitur.

3. Fateor: cum humilitate vitia, & peccata cessant esse perniciosa, ast sine humilitate virtutes, & bona opera evadunt periculosa, imò & perniciosa fieri possunt. En! videamus: Publicanus miser est, & magnus peccator, ast humilis est adeò, ut oculos in cælum levare, & ad altare accedere reformidet, atquè causam ob illam sanctus evadit, & ipsiusmet DEI elogiô dignatur. Pharisæus virtutes suas effert ad astra, cuncta sua bona opera publicam

pro-

protrahit in lucem: si priùs justus fuerat, ubi superbit, peccator evadit, dumquè sibi applaudit, à DEO judice æquissimo reprobatur, damnatur. Quanta non est humilitatis potentia! E scelerato efficit sanctū. Quantum non est veneni superbiæ! Ex justo magnum in momento efficit peccatorem. *Duo homines ascenderunt in templum, ut orarent: unus Pharisæus, & alter publicanus. Pharisæus stans, hæc apud se orabat: DEUS gratias ago tibi, quia non sum sicut ceteri hominum: raptores, iniusti, adulteri: velut etiam hic publicanus. Jeiuno bis in Sabatho, decimas do omnium, quæ possideo. Et publicanus à longè stans nolebat nec oculos ad cælum levare: sed percutiebat pectus suum dicens: DEUS propitius esto mihi peccatori. Dico vobis de-*

ſcendit hic iuſtificatus in domum ſuã ab illo: quia omnis, qui ſe humiliat exaltabitur, & qui ſe exaltat humiliabitur. Luc. 18. 10. & ſequ.

4. O ſi penſiculatiùs inſpicere vellemus! O ſi diligentiùs nobis in memoriam revocaremus! Certè inveniremus nos magnopere DEO obſtrictos fore, vel ex eo, quòd ſalutem noſtram ex humilitate noſtra pendere voluerit, & non è noſtra exaltatione. Et quemadmodum non omnes aſcendere, ſequè evehere poſſunt, ita nemo eſt, qui deſcendere, & ſe deprimere non poſſet. Non omnes grandia pro DEO præſtare, nec grande quid ad ejus gloriam audere valent, aſt nullus eſt, qui ſe deprimere haud poſſit. O quàm copioſus eſt numerus eorum, qui eminens quodpiam orationis donum habe-

habere haud valent! Sed nullus est, qui se in oratione demittere, & hôc pactô multùm præstare non possit, quamquam in oratione nihil præstare, exhiberequè censeatur, & videatur. Nemo semper potest omnia bona, quæ vult, agere, ast proficuũ sibi reddere potest statum suum, & ob eundem coram suprema illa Majestate submisse se gerendo, bonum illud, quod non agit, supplere. Non potest semper orare, semper jejunare, semper plorare, continuas vigilias, vel saltem frequentes ducere, ast humiliare se semper potest, & valet. O humilitatis virtus inæstimabilis margarita! via brevis, facilis, secura attamen, & tuta, modico sumptu ad magnam sanctitatis, & perfectionis felicitatem perveniendi, pertingendivè.

5. Eatenus Dilectissimi! quandoquidem humilitas via brevis est, & secura ad sanctitatem perveniendi, statuamus ab hinc eam ingredi, & petamus à DEO, cùm ipsemet in ea præcesserit, ut nobis gratias, ex suo inexhausto thesauro largiatur, quibus nobis opus est ad illum sequendum. Amen.

Sermo I. pro Vigilia Assumptionis Beatissimæ Mariæ Virginis.

Porro unum est necessarium. Maria optimam partem elegit, quæ non auferetur ab ea. Luc. 10. 42.

1. ASsumptionem Virginis Sacratissimæ Mariæ in illa supernæ Jeru-

Jerusalem tabernacula, consummationem fore illius sanctitatis meritò dixerim. Et verò: utiquè cælestis Genius illam à tempore Mysterij Annunciationis nominat, vocatquè gratiâ plenam; Quanta igitur fuit plenitudo hujus gratiæ in momento mortis ipsius; Maria à primo conceptionis momento sublimior in gratia, ardentior in charitate fuit, quàm Seraphini, quanta ergo fuit gratia, quanta charitas in ultimo ipsius puncto; DEUS ipse, qui tot gratijs eam cumulabat, earum optimè scit mensuram. Enimverò qualia fuêre incrementa hujus gratiæ per totum ejus vitæ tractum, qui ad duos, & septuaginta, ut aliqui volunt, se extendit annos; ad quem charitatis cumulum in morte non pertigit illa, quæ gratiæ, tanta fidelitate respon-

dit,

dit, quantâ pura alia creatura haud capax eſt reſpondendo! adeò, ut ſingulis momentis gratiâ non ſolùm creſceret, ſed etiam geminaretur. Charitatem hujus cæleſtis Reginæ dicere audeo tam perfectam in mortis articulo fuiſſe, ut omnium Sanctorum conjunctim ſupergreſſa ſit charitatem, eamquè non tam mortuam fuiſſe ob naturæ defectionem, quàm ob vim amoris. Juſti moriuntur in amore DEI, Martyres pro amore DEI, ad Mariam pertinet mori vehementiæ amoris DEI ergo. Verè præclarum exemplum! Quô fulti, ut nos accuratiùs exerceamus in eodem, adminiculô erunt dicenda. A. M. D. G.

2. Amor non tantùm amantiũ corda unire, in unum conflare; aſt unum quodammodò alterum ſe effi-

cere

cere consvevit: amans enimverò vult, ut in amatum transformetur. *Si terram amaveris* (inquit D. Legislator noster Augustinus In canon. Joann.) *fies terra; si dilexeris cælum, cælum eris; si DEUM, audeo dicere, DEUS quoquè fies.* Imò idipsum Domini Propheta Ose. 9 10. insinuavit dicens: *Facti sunt abominabiles, sicut ea, quæ dilexerunt*: tamquam vellet dicere: quòd mutetur amans in objectum amoris. Hanc ob causam Aristoteli, amicus dicitur alter ego. Marsilius Ficinus in comment. ad Platon. dicit, amorem fore speculum amici, in quo sui imaginem, atquè veram effigiem queat speculari: & si amor reciprocus sit, reciprocum quoquè ejus effectum. Videndum igitur in quem scopum

cordis nostri desideria tendant; si enim ea in DEUM ferantur, DEO conjungemur, & Divinæ efficiemur participes naturæ. Quô sanè nihil dignius, nihil excellentius excogitari potest. Quantæ, quæso, nobilitatis, quantæ dignitatis est, DEO uniri! *Qui autem adhæret Domino unus spirisus est.* 1. Cor. 6. 17.

3. Nequè veró unio hæc ac transformatio, est naturalis, ast supernaturalis; non enim mutatur natura unius rei in aliam, sed mutantur corda, affectus, desideria, & tota vita. Ita mater (teste Lud. Gran. de perfectione amoris DEI c. 1.) quæ impensè filium diligit, sui quodammodò oblita, id agit, quod noverit utile filio suo; flet cum flente, arridet ridenti, infirmo coinfirmatur, omnisquè ejus cura, & cogitatio in illo,

illo, & pro illo eſt: adeò quidem, ut quemadmodum umbra corporis imitatur omne id, quod facit corpus, & ſequitur ejus motus, atquè figuras; ſic quoquè ſi videre nobis fas daretur duo illa corda, cerneremus quale unum eſt, tale alterum quoquè fore, accidentiaq́; & motus, quæ in uno mutantur, in altero etiam mutari. Anima ergo, quæ taliter in DEUM amore fertur, transformatur in illum, ita, ut quidquid ille vult, & ipſa velit; & quidquid diſplicet DEO, animæ quoquè diſpliceat: quidquid ille amat, vel odit, idem & illa amet, & oderit; nec rationem habet ſui, aſt ſolius DEI, ejusdemquè gloriæ promovendæ. Atqueadeò in omnibus, & per omnia, eſt ipſi, DEO

Velle duobus idem, nolle duobus idē.

4. Mutata porro voluntate propria in voluntatem DEI, illico mutatur & vita, singulaquè opera, quæ ab illa procedunt. Ut namquè cùm resecatur ab arbore ramus, & surculus illi inseritur, fructus, qui in illo surculo nascuntur, non jam ampliùs sunt naturæ illiùs resecati rami, ast surculi inserti: ita abscissa voluntate hominis, & illâ DEI insertâ, fructus verborum, operum, & cogitationum, quæ ab illa derivantur, non sapiunt jam ultra voluntatem hominis antiquam, ast DEI recentem, novamvè. Atqueadeò quisquis avet cognoscere an cor suum unitum cordi Dilecti, cujus deliciæ sunt, esse cùm filijs hominum, videat an amore in ea feratur, in quæ ille fertur; oderit, quæ illi sunt adversa; & in singulis ejus consentiat voluntati.

5. Quia verò unio esse haud possit præterquam inter res, quæ habent quamdam adinvicem similitudinem (ut bene observat Lud. Gran. de perfect. amoris DEI c. 10) (nequè etenim aqua potest uniri igni, aut oleo, nequè ferrum cretæ, eò, quòd hæc dissimilia sint) hinc cor DEO uniendum habeat quampiam similitudinem illius necesse, quæ quò major erit, eò etiam perfectior conjunctio erit cum DEO.

6. Trinam autem proprietatē in DEO observat Plotinus Philosophus, quas homo habere debet, si uniri desiderat DEO. Enimverò DEUS est unus, & summus, & bonus. Adeoquè, inquit, qui uniri vult bono, eiquè similis effici, debet abstinere ab omnibus malis; qui summo, ab omnibus inferioribus;

qui

qui uni, à multis. Quô locô paucis verbis tres gradus tradit ad dictam necessarios unionem. Primus, & summè necessarius est, abstinere ab omnibus rebus malis: hoc est, ab omnibus peccatis. Secundus, & perfectior est, abstinere ab omnibus rebus inferioribus, vilibus, & abjectis, tametsi malæ non sint: ut vacare negotijs sæcularibus, contractibus, commercijsquè &c. quamvis enim hæc illicita non sint, tamen exercitium horum vile, & abjectum, & servo DEI indignum, nisi fortè aut obedientia, aut charitas aliud postulent. Tertius est perfectissimus abstinere à multitudine occupationum, quamvis nec malæ sint, nec viles; sed bonæ, dummodò sunt superfluæ, hoc est, quando occupationes plures sunt, & graviores, quàm ut de-

bili-

bilitas corporis noſtri valeat ferre.

7. Eatenus Dilectiſſimi! Velimus DEO uniri bono! declinemus à malo. Velimus conjungi ſummo! quæ ſurſum ſunt quæramus, ſapiamus, non quæ ſuper terram. Velimus adhærre unico! nolimus erga plurima turbari neq; in multis ſint actus noſtri, aſt unum petamus, unũ requiramus, uni intendamus, qui nobis intendit unicus Dilectus cordis noſtri, ut illi unusquisquè noſtrum cum Sponſa illa cæleſti Cant. 2. 10. dicere poſſit: *Dilectus meus mihi, & ego illi.* Et rurſus: *Ego Dilecto meo* (ibid. 7. 10.) *& ad me converſio eius.* Quod, ut eveniat, cordicitùs opto. Amen.

❋❋❋❋❋❋❋

Sermo II pro eadem Vigilia.

Maria optimam partem elegit. Luc. 10. 42.

1. NUllus intellectus concipere, nulla lingua edicere valet, quantô gaudiô perfuſa ſit Mater illa Divina primo intuitu inacceſſibilis claritatis divinæ, in qua velut in ſpeculo lucidiſſimo cognovit æternum DEI erga ſeipſam amorem, æternamquè ſui in Matrem Verbi electionem. O quantum illud gaudium fuit, quod habuit ex dulciſſima ſalutatione Filij ſui! ex prædulci oſculo SS. Trinitatis! ex plenitudine amoris, quô, inquantùm poſſibile eſt creaturæ capere, anima ejus impleta, corquè liquefactum in tantùm

tùm, ut Sanctorum multitudo ex ejus ardore, novo quodam incanduerit fervorè! ex ſplendore divino totum corpus ejus penetrante, & illuſtrante, ita, ut cælum à gloria ejus illuſtraretur, & illuſtretur! Gloria Mariæ reſpondit, reſpondetquè ipſius humilitati. Decebat, ut ea ſupra omnes creaturas eveheretur, quæ humillima erat inter omnes. Hæc æquè, ac Filius ſuus dici poteſt ad tam ſublimem gloriam aſcendiſſe, quia in tantam ſe demiſerat profunditatem. O profunditas quantæ ſublimitatis es fundamentum! O demiſſio in quam ſublime faſtigium evehis te diligentes O deſpicientia ſui, quantùm mereris exaltari! Utinam poſſideas corda, & intelligentias noſtras, ut te toto corde adamemus vel hâc methodô, quam ulte-

riori

riori adducam difcurfu. A.M.D.G.

2. Qui gloriæ cupiditate flagrat, folidam, veramquè gloriam quærat eft neceffe. Aft ubinam veram, & folidam inveniet, nisi in defpicientia fui, contemptu, & depreffione! Nequè verò majus quid inveniri poteft ac gloria DEI, cùm fit bonum infinitum quodammodò; bonum divinum: & quemadmodum hoc, ita majus quid, nobisquè gloriofius haud poteft excogitari, quàm eam promovere. Exemplum Servatoris noftri id nobis oftendit, humilitate, fuiquè contemptu, & defpicientia haud fore medium efficacius ad illam comparandam. Et verò: Nonnè ille Patris fui gloriam tunc vel maximè manifeftavit, quũ fuit contemptus, & defpectus, tunc duntaxat, dum cæleftes illi genij

cho-

choros, melosquè duxêre: *Gloria in altissimis DEO.* Luc. 2. 14. Tunc, cùm Pater æternus ostendit Filium suum, æternæ scopum fore oblectationis. *Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi complacui.* Matth. 3. 17.

3. Nec dicat quis, velim, unquam nos sublimiores, & gloriosiores, ac tunc, dum propius accedimus ad originem gloriæ, & sublimitatis. Ergonè ChristusHomo-DEUS veræ gloriæ, & sublimitatis non est origo, fons, & scaturigo? An igitur unquam sublimiores, & gloriosiores sumus, quàm ubi propiùs accedimus ad ipsum? Atqueadeò propiores ad ipsum haud quampiam vice accedimus, quàm ubi humiles, & humilitatis gratiâ nostri despicientiam amamus.

4. Quòd si verò perfecti, uti

ſtatus noſtræ Profeſſionis, & Vocationis id à nobis poſtulat, ſi ſanctitatis, & innocentiæ ſtollâ ſuperindui exoptamus, humiles ſimus, oportet: & tunc ſanè noſtri contemptum, & deſpicientiã adeò dilexerimùs, quòd meliùs unquam. Jam verò ſanctitas, & perfectio noſtra in ſimilitudine cum Chriſto, & in cordis, animiquè cum ipſo conformatione conſiſtit. Hinc ſimul & Chriſtiani, minùs Religioſi eſſe valemus, & hac de re dubiô quôpiam teneri. Nequè hanc cum ipſo conformationem poſſumus habere, ſi non amamus, ſi non æſtimamus, ſi non magnifacimus, ſi non amplectimur, quod ille amavit, æſtimavit, magnifecit, & amplexus eſt, nempe humiliationem, deſpicientiam, & contemptum. Utiquè illius totaquanta vita non fuit, præterquã

perpe-

perpetuum exercitium humilitatis; præterquam continua ſeries depreſſionis? An ergo ei ſimiles, perfectiquè eſſe poſſumus, ſi eum hac in linea non imitamur? Etenim ſi noſtri deſpicientia perfectionis noſtræ eſt baſis, & fundamentum, tunc amor Christi meritò eſt culmen ejusdem. Et nequè meliùs amorem noſtrum ei valemus teſtificari, quàm ſi ejus amore, reclamante quamvis naturæ genio ſingulos, qui nobis obveniunt, patienter ſufferamus contemptus, convitia, improperia, contumelias, ſubſanationes.

5. Fateor, quod ſentio, vitam noſtram, nihil præter pacem, reddere beatam: pacem verò nullô tutiùs, quàm depreſſionum, deſpicientiarumvè poſſe conciliari amore. Anima enim, cui apprimè eſt deſpi-

cientia suiipsius, mira semper perfruitur tranquillitate. Et nequè est aliud quidpiam, quod nostram perturbet pacē, quàm æstimatio, quàm alij de nobis præseferunt, parva. Quòd si verò nostri despicientiam amamus haudquaquam valemus cōmoveri, turbariquè, dum habemus, quod prosequimur amore. Revera id, quod non raró nobis molestiam parere consvevit, est contemptus. Ast dum nobis despecti sumus, occasioni haud parcimus, ut contemptorem non inveniamus, quo cum rixemur.

6. Quare Dilectissimi! petamus à Christo Domino per ipsius humilitatem, & contemptum, ut gratias nobis largiatur ad se sequendum, & imitandum, & nostri despicientiam saltem cum patientia toleran-

lerandam; si tantum animi non habemus, ut eam amemus. Attamen allaboremus quoquè, ut eam super aurum, & topazion diligamus, & merebimur respici æviternè. Amen.

Sermo III. pro eadem Vigilia.

Maria optimam partem elegit. Luc. 10. 42.

1. QUòd Mater DEI Beatissima Maria Virgo hodie cælum ascendit, quòd ad dexteram Filij sui sit collocata, ut hominum in se susciperet patrocinium, factum fore ambiguitate caret. Verebaris (sensus est Bernardi) ad Patrem accedere: dedit tibi Filium suum mediatorem; sed forsan etiam Filij Majestas,

jeſtas, quia DEUS eſt, te terret; dedit Matrem ſuam poſt Filium, mediatricem: accede igitur confidenter ad hunc gratiæ, & miſericordiæ Thronum: ſubinde citiùs audieris, dum Matrem accedis, quàm ſi illicò accedas Filium; non, quòd ea plus, quàm ipſe poteſtatis habeat, & miſericordiæ; ſiquidem quidquid illa habet, ab illo habet: aſt quòd Filius, tametſi miſericors, ſimul quoquè juſtus, tametſi Servator noſter eſt, tamen Judex quoquè ſit. Si primum nobis inſpirat confidentiæ ſenſum, alterum nobis imprimit timoris. Aſt in Maria nihil eſt, niſi miſericordia, nihil, niſì tenerrimus amor. Itaquè quantumcunquè miſeri, & peccatores ſumus, accedámus ad Mariam non tantùm ſinè timore, ſed etiam cum confidentia certum

habe-

habentes nos intercessione ejus fore felices, uti patebit ex dicendis. A. M. D. G.

2. Efficacissima ac magni valoris, cælestis, & purissimæ Virginis Mariæ, pro parte miserorum peccatorum, coram divino conspectu intercessio, omni dubio caret, si vel exemplum, quod nobis Romanorũ subministrant fasti, accuratiùs expendatur. Et vero: cùm enim Romulus Romanæ Urbis fundator, Urbem illam inclytam, & opulentissimam sinè sodalitate mulierum cæpisset ædificare, decrevit populis finitimis Sabinis duntaxat, conviviũ fraudulentum celebrando præparare. Cùmquè singuli mediæ accumberent mensæ: Hem! Romani vim, & violentiam attentantes virgines Sabinorum agressi, Romam introeuntes

cum

ipsis matrimonium contraxerunt, ex illisquè filios susceperunt. Quâ injuriâ Sabini perculsi, & lacessiti, dies post paucos manu armata contra Romanos assurexerunt, qui singuli ad invicem crudelissimum, & sanguinolentum prælium inierunt.

3. Cùm igitur tantus conflictus attentatus fuisset, & mulieres Sabinæ ex muris Civitatis contemplatæ fuissent sat magnam occisorũ stragem, accipientes, portantesvè in ulnis parvulos suos ipsa Urbe exierunt, ac in medio utriusquè exercitus collocatæ facies ad Sabinos vertentes eis dicebat: O Sabini! cesset obsecramus prælium hoc cruentum. Enimverò si Romanos interficitis, profectò generos vestros, & filiarũ vestrarum viros, & parentes interficitis nepotum vestrorum. Rursum

ad Ro-

ad Romanos orationem ſuam convertentes, ipſos hunc in modum alloquebantur: Extinguatur, obſecramus, O Romani, incendium iræ veſtræ; ſi enimvero interficitis Sabinos, avos filiorum veſtrorum, & parentes interemitis uxorum veſtrarum.

4. Dictæ tantam efficaciam habuêræ rationes, ut projectis armis parte ab utraquè, ſeſe adinvicē amplexati ſunt ſibi paulò contravenientes. Quô fœdere inito, ex populis Sabinorum, & Romanorum factus eſt populus unus, hoc duntaxat diſcrimine interveniente, quòd uterquè eorum ſigna, & ſtemmata obſervare volebat.

5. Stemma Romanorum erant quædam aquilæ in campo ceruleo: ſtemma verò Sabinorum erant quatuor

tuor illæ literæ: S. P. Q. R. Quidã autem ex Romanis prudens, ac disertissimus vir, de hac re in Senatu verba faciens dixit: Ne propter hoc ulla habeatur dissensio, aut differentia: nam si Sabini per illas quatuor literas rem unam significare volunt, Romani aliam per easdem quatuor literas longè diversam significabunt. Sabini per illas quatuor literas stemma quoddam magnum, ac superbum significare volunt: duntaxat, Sabinis populis quis resistet? Romani verò per easdemmet respondebunt: Senatus, populusquè Romanus.

6. Hæc singula divino successui DEUM inter & homines possumus applicare. Enimverò bella erant perpetua creatorem inter, & creaturas: homines namquè DEUM adversùs suum vitijs, ac sceleribus præliabantur

bantur; aſt DEUS ipſe de hominibus vindictam ſumebat illos ſævere, ac cum maximo puniens rigore. Videns autem hoc Sacratiſſima Virgo Maria, ſeſe inter Patrem æternum, & homines cum puerô JESU in ulnis poſuit geſtatô dicens: Placetur, obſecro, & mitigetur æterne DEUS ira tua: etenim ſi homines interficis, parentes meos quidem, ſed & unigeniti tui Filij, interficis temporales. Et vos, o peccatores! nè ultra progrediamini cum ſuperbia veſtra; arma projicite culparum veſtrarum, nec ampliùs bellum DEO veſtro, & Sponſo inferatis. Hæ rationes hujus cæleſtis Reginæ tantam efficaciam habent, ut omnia placent, & ad pacem, atquè concordiam redigant cuncta.

7. Quòd ſi DEUS per illas

quatuor literas vult ſignificare: Sanctus, potens, qui regnat: nos per eas literas dicemus (ſiquidem tu, o Domine! habes officium Salvatoris) Salva populum tuum (per Mariam) quem redemiſti. Atqueadeò id, quod DEUS per illas literas ſignificat, nos invitat ad hoc, ut ipſum diligamus, & reverentiali timore vereamur, atquè ei maxima promptitudine obediamus. Quod autem nos per illas ſignificamus, DEUM (ſi ita dici poteſt) obligat, ut nobis remedium adhibeat, favorem præſtet, atquè in cunctis neceſſitatibis auxilietur per Mariam.

8. En modo! *quisquis te intelligis* (verba ſunt Bernardi hom. 2. ſuper Miſſus eſt) *in huius ſæculi profluvio magìs inter procellas, & tempeſtates fluctuare, quàm per terram ambula-*

bulare: nè avertas oculos à fulgore huius, si non vis obrui procellis. Si insurgant venti tentationum, si incurras scopulos tribulationum, respice stellam, voca Mariam. Si iactaris superbiæ undis, si detractionis, si æmulationis, respice stellam, voca Mariam. Si iracundia, aut avaritia, aut carnis illecebra naviculam concusserit mentis, respice ad Mariam. Si criminum immanitate turbatus, conscientiæ fæditate confusus, iudicij horrore perterritus, barathrô incipias absorberi iustitiæ; desperationis abyssô, cogita Mariam. In periculis, in angustijs, in rebus dubijs Mariam cogita, Mariam invoca. Non recedat ab ore, non recedat à corde, & ut impetres eius orationis suffragium, non deseras conversationis exemplum.

O ergo!

O ergo! Sancta Maria ſuccurre miſeris, juva puſillanimes, refove flebiles, ora pro populo, interveni pro Clero, intercede pro tuis clientibus, ſentiant tuum juvamen, qui tuam celebrant ſolemniſſimam Aſſumptionem. Amen.

Sermo I. pro Vigilia Nativiratis Beatiſſimæ Mariæ Virginis.

Liber generationis JESU Chriſti. Matth I. I.

I. NOn origo quidē Mariæ (hanc enim ipſi quoquè Evangeliſtæ ſilentiô prætereunt) ſed noſtra renaſcentia in Natalitio Mariæ nobis penſanda venit magna cum animi lætitia, gaudio, & hilaritate. Et verò: pro-

rò: prodit in mundum è costa viri formata Eva, & mox ad primam illius comparitionem prope fit regnū Asmodæi, ad Mariæ primam conceptionem, primumquè ingressum, & ortum in mundum, prope fit, imò adest regnum DEI. Propter Evam peccatum, propter Mariam gratia regnavit in genere humano. Per Evam væ mundo à scandalis, per Mariam Ave mundo à gratijs. Jlla væ attulit homini, hæc ab homine abstulit væ. Eva luctus mundi, Maria gaudium universi. Eva mater mortis, perditrix gratiæ, perditionis incentrix; Marìa genitrix vitæ, inventrix gratiæ, salutis reparatrix. Atqueadeò nascente hac Sacratissima Sobole cælesti Virgine Maria, omnes cum illa nati sumus DEO, & cælo. Patebit hoc vel ex illis, quæ ulteriori

addu-

adducam diſcurſu. A. M. D. G.

2. Quamvis iniquitas nata ſit ex matre Eva, non habuit tamen patrem Adamum, ſed potius principem laci inferioris aſmodæum: hinc qui volebat hanc prolem ſuperare, & devincere, neceſſe fuit ipſius patris priùs confringere phalanges. Non habuit attamen mundus per tanta millia annorum hominem talem, qui pectus tam crudeli oppoſuiſſet tyranno, eumquè viciſſet. *Omnes* enim *in Adam peccaverunt.* Usquè ordinatione Divina appromittente adhuc in paradiſo, quæpiā Soboles huic ſuperbo iniquitatis parenti debuit, habuitquè conterere caput faſtuoſum. *Ipſa conteret caput tuum.* Hæc Soboles prædeterminata, ut in caput contereret iniquitatem. Et quod olim fuit tantum ap-

pro-

promissum, hoc ipsum effectus monstravit Annô 738. post ruinam Romanæ Urbis Olimpiadæ ejusdē tempore Consulum Romanorum Furnij, & Junij Sylvani, Imperij Cæsaris Augusti, in Civitate Galilææ Nazaret, ubi hæc pretiosissima Soboles Sanctissima Maria Virgo per Angelos Parentibus Joachim, & Annæ nunciata cælitùs, nata est. Hæc enimverò quia sine peccato concepta, & nata est, contrivit caput patris iniquitatis, quô ipsô nos morti traditos, renasci fecit DEO, & cælo. Quemadmodum enim fortis ante adventum in mundum Mariæ, fuerat iniquitas, nosquè omnes tradidit morti per peccatum primorum parentum, ita post illius nativitatem, hanc penitùs amisit, & nos mortui cælo, iterum renati sumus cælo; ha-

bemus enim, dummodò velimus, illud obtinendi, defactò libertatem: atqueadeò nativitas Virginis Mariæ est nostra renascentia DEO, & cælo.

3. quæ quidem veritas quamvis sit seipsâ patens, cùm sit articulus fidei, attamen fulcitur quoquè testimoniô SS. PP. Ex quibus primus occurit D. Legislator noster Augustinus, qui serm. 10. de Sanctis ita habet: *Hæc est flos campi, de qua ortum est lilium convallium pretiosum, per cuius partum mutatur natura protoplastorum, deletur & culpa. Mater generis nostri pænam intulit mundo, Genitrix Domini nostri salutem intulit mundo. Auctrix peccati Eva, auctrix meriti Maria. Eva occidendo obfuit, Maria vivificando profuit. Jlla percussit, ista sanavit.* Hac sola ratione S. Epiphanius Hereticis o-

culos

culos pungebat, dum identidem afferebat: verè à Maria vitam mundi genitam, ut viventem gigneret, & fieret viventium Mater. Hanc quoquè propugnat veritatem & S. Cyrilus hom. contra Nestorium, & hoc quod scripsit ipso proprio sanguine cum vita conjuncto subscripsit: *Per te Sancta DEI Mater, homo ipse ad cælum revocatur.*

4. Asserti partes tuentur non modò SS. Doctores, ast ipsa quoquè nomina Mariæ, & Evæ defendunt. Annunciando namquè Sanctissimæ Virgini Gabriël Archangelus Filij DEI Incarnationem talem ad illam legationis cælestis orditur salutationem: *Ave Maria.* Quod verbum: *Ave* retrogradè lectum, significat: *Eva.* Ecce edocuit nos hicce SS. Trinitatis Emissarius Ma-

riam contrariam Evæ. Significabat Maria Evam, ſed modô contrariô: ergo & qualitates, ac proprietates Mariæ fuiſſe neceſſum irî proprietatibus, & qualitatibus contrarias Evæ. Et quia *oppoſitorum, oppoſita ratio habenda*: ſequitur: ſi Eva nos occidit in anima DEO, & cælo; Maria nos vivificavit, & penes Nativitatem ſuam, renaſcere nos fecit DEO, & cælo. Et hoc ſæpè practicatur: *Conveniunt rebus; nomina ſæpè ſuis.* Quemadmodum magnum malum Evæ nomen notatur. *Evæ, Ah væ.* Væ toti progeniei Adæ; perditio noſtra! Maria verò ſignificat: Dominam, libertate plenam; ab hoc omni malo, prout illi penes legationem Angelus nunciando Myſterium Incarnationis uberrimè explicavit, immunem: *Ave gratiâ plena.*

5. Quod

5. Quod ſi verò ſtatus gratiæ principium ſuum acceperit ab Authore gratiæ Chriſto, ergo & ab illius Sanctiſſima Matre Virgine Maria; etenim *quod eſt cauſa cauſæ, eſt quoquè cauſa cauſati.* Si autem ſtatus gratiæ cæpit cum Maria, nullus dubito gratiam nobis natam cum illa. Si gratia nata eſt nobis cum Maria; ergo cum Maria nati ſumus DEO, & cælo.

O ſalve itaquè nobis ſereniſſima proles! gaudemus vehementer de tua Nativitate rogantes, ut quēadmodum te mediante nati ſumus DEO, & cælo, ita te quoquè interveniente illi vivamus & temporaliter, & æviternè. Amen.

❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀

Sermo

Sermo II. pro eadem Vigilia.

Jacob autem genuit Joseph virum Mariæ, de qua natus est JESUS, qui vocatur Christus. Matth. 1. 26.

1. QUemadmodum Patriarchæ illi Jacobo de Josephi generatione, Josepho de conjugio Mariæ, ita nos nobis gratulari oportet in natalitio ejusdem. Jacobo aggratulandũ est, quia genuit filium, qui meruit esse Sponsus Mariæ; Josepho, quia præ mille alijs electus est castissimi conubij custos; nobis deniquè, quia nobis nascitur vita. Revera vita est Maria, quia quos amat, non patitur perire: Vita est, quia contraria Evæ, quæ mortem nobis in morsu pomi incorporavit: Vita est, quia JESUM nobis

nobis genuit omnis vitæ authorem: Vita eſt, quia pluribus mortuis reditum obtinuit ad temporalis lucis uſuram, & nè æternum perirent, ſpatium pænitentiæ impetravit: JESUM nobis ex auſtero mitem, ex ſevero miſericordem, ex aſpero reddidit lenem. Atqueadeô quàm obligati ſimus Mariæ, quòd per illam JESUM habeamus miſericordem, patebit vel ex illis, quæ ulteriori adducam diſcurſu. A. M. D. G.

2. JESUM fore Nazarenum, hoc eſt, floridum, imò ipſum florē, peroptimè notum. Si autem quærat quis undenam ſuam habeat dulcedinem, & odorem ſuaviſſimum? reſpondeo: à virga, & radice. Audiamus Domini Prophetam de JESU, & Maria vaticinantem: *Egredietur virga de radice Jeſſe, & flos de radice*

eius

eius ascendet. Isa. 11. 1. Ubi per virgam Mariam, per florem filium Mariæ intellexit. Ast cur tantam Reginam comparat? quare non potius Palmam, vel Cedrum, aut Olivam appellat. Magìs hìc nostrum solatium attendit, ac spectat Virginis honorem: imò Virginis ampliat majestetem. Nonne virga sinè difficultate flectitur, & inclinatur: Palmam verò, Cedrum, & Olivam citiûs franges, ac flectes. Virga sic flectitur, & inclinatur, ut simul inclinet & fructum. Cui asserto pulchrè, ut assolet, alludit Cherub Marianus D. Bonaventura in spec. c. 13. dicens: *Si hunc florem habere desideras, virgam floris precibus flectas: si flos est nimis altus divinitate; virga tamen est flexibilis pietate.*

3. Placet hìc meminisse virgæ

illius,

illius, quæ de petra mel, & oleum elicuit de saxo, uti innuit canticum Ductoris Jsráèlis Moysis Deut. 32. 13. Hacce de petra, tamquam ubere mellis non postremum quid apud Doctorem Gentium reperitur, vel rarius apud Rabbinos, quorum meminit Haymo in c. 10. 1. Cor. Apostolus Paulus ibi ℣. 4. inquit: *Bibebant autem de spiritali, consequente eos, petra.* Syrus legit: *Bibebant de petra, quæ cum ipsis veniebat.* Hinc bino in loco Tertullianus de baptismo c. 9. & adversùs Marcionem l. 3. c. 5. S. quoquè Ambrosius in Psal. 38 & l. 5. c. 1. de Sacramentis: subinfert dicens: *Non immobilis petrá, quæ Christum sequebatur.* Ast pactô quô, & cur sequebatur? Rabbini reponunt, Mariam sororem Moysi,

petram

petram ad pectus suum tamquam monile appensum gestasse. Placet Rabbinorum assertum.

4. Petra Christus est, quemadmodum loc. cit. Apostolus inquit, ex qua profluunt aquæ cælum, & terram irrigantes; hanc autem petrã Maria Christi Mater ad pectus suum gestavit, juxta quod habetur Cant. 1. 12. *Inter ubera mea commorabitur*, sicquè emollivit, ut nulla durities remaneret, effectaquè sit oleô mollior, & dulcior melle.

5. O Pectora Religiosa! si sitim pati non vultis, si misericordiam cupitis experiri, Mariam honorate, Mariam invocate, nec DEUM petræ instar rigidum vobis fore existimate. Qualis Mater, talis Filius: uterquè oleo levior, dulcior melle. Quod ipsum quoquè sentit peculiaris Ma-

ris Mariæ cultor S. Bernardus, dũ ſerm. 10. de Nativit. Domini in hæc verba prorumpit: *Dulcis Dominus, dulcis Domina; quia ille Dominus meus, miſericordia mea: hæc Domina mea miſericordiæ porta.* Felix, terquè, quaterquè fortunata, & optata porta, quæ pandit ingreſſum non minus juſtis, quàm peccatoribus deteſtantibus peccata.

6. Nequè verò auſos fuiſſe intrare ſtabulum Bethlehemi tres illos Reges poſſum dicere, niſi ibi fuiſſet cum divino puſione etiam Mater. Et hic eſt ſenſus Lactei Doctoris, qui ſerm. 2. de B. V. ita habet: *Magi non ſinè Maria, Matre eius, puerũ invenerunt, auſim dicere, nec inventuros.* Quod prudentèr poteſt ex illo devotæ animæ ſuſpirio conjecturari, quæ Cant. 8. 1. inquit: *Quis*

mihi

mihi det te fratrem meum sugentem ubera matris meæ, ut inveniam te foris, & deosculer te, & iam me nemo despiciat! Foris extra tribunal, extra thronum, extra regiam, in brachijs, in sinu, ad ubera Matris, cujus lac magis te mansvefacit, ac dulcorat, quàm Pauli decollati lactifluus cruor in carnificis tunicam incidens illum mansvefecerit, & dulcorârit. Audiamus Chrysostomum apud Metaphrastum dicentem: *Animam illius barbari supra modum dulciorem reddens, fidelem effecit.*

7. Eapropter Dilectissimi non abeamus à Matre, quæ nobis Filiũ tam mansvetum, tamquè lenem effecit, ast sanctissimis pedibus ejus advoluti cum Mellifluo Bernardo serm 2. de Adventu Domi. clamemus: *Copiosa charitas tua nostrorum*

coope-

cooperiat multitudinem peccatorum, & fecunditas gloriosa fecunditatem nobis conferat meritorum. Quod, ut eveniat, candido exopto corde. Am.

Sermo III. pro eadem Vigilia.

Liber generationis JESU Christi. Matth. 1. 1.

1. IN nativitate Principum vehementer gaudere solemus; ast immeritò: hi etenim prouti alij, nascuntur peccatores, ita æquè ac cæteri ad miserias condemnantur. Imò lachrymis suis, quas non minùs, quàm alij homines fundunt, lætitiã, quâ eorum natalis honoratur dies, detestari videntur. Procul est ab hâc infelicitate Nativitas Mariæ, cùm Ma-

Maria, ut ſit miſera, non naſcatur, quia ex eo, quo naſcitur, tempore, non tantum ſancta, ſed & omnium ſanctiſſima eſt creaturarum *Glorioſa dicta ſunt de te civitas DEI.* Pſal. 86. Hoc eſt: divina Maria. *Fundamenta eius in montibus ſanctis.* Id eſt, ut D. Gregorius explanat: *Tu gratiâ ſublimiorem te invenis ſub vitæ tuæ initium, quàm ſublimiſſimi Seraphini, quàm Sanctorum præcipui in apice ſanctitatis, & gloriæ ſuæ.* Hæc Virgo eſt ille mons, quem Propheta Domini vidit in altiſſimorum montium poſitum ſummitate. *Et erit mons Domûs Domini in vertice montium.* Jſa 2. 2. Quanto hoc tibi honori eſt Sanctiſſima Virgo! ſed & nobis quanta ſolatij cauſa! Meritò revera Eccleſia canit: *Nativitas tua DEI genitrix Virgo gaudium annunciavit*

ciavit universo mundo. Id, quod patebit ex dicendis A. M. D. G.

2. Nativitas Virginis Beatissimæ gaudium primò annunciavit sanctis ejus Parentibus Joachimo, & Annæ, quia tanta filia nata est eis, quam nimirum didicerunt Genij cælestis nunciô futuram Messiæ Matrem. Eatenus si Abraham in Isaci natali, si Anna in Samúèlis, Zachariasq; in ortu Joannis gaudiô sunt repleti, eò quòd intellexerint fore eos coram Domino magnos, tantò magìs Mariæ Parentes in ortu filiæ tantæ! O! quomodò non lætaretur paupercula quædam mater, quæ pareret prolem, quam nôsset futuram Episcopum, vel Cardinalē, vel Regem, aut Reginam! quæ quidem ad dignitatem Matris DEI minimè valent comparari.

3. Se-

3. Secundò: Natalis Virginis Beatissimæ gaudiô fuit Patribus in limbo detentis, quia hâc natâ nunciatus est eis dies secutura jam jam, liberationis post tam longam noctē, juxta illud, quod habetur Isa. 9. 2. *Populus, qui ambulabat in tenebris, vidit lucem magnam: habitantibus in regione umbræ mortis lux orta est eis.* O! quantô nos gaudiô perfunderemur si post longam aliquam noctem v. g. 30. aut 100. annorum alicubi moras trahente sole reverteretur ad nos lux, & aurora, quos plausus, & jubila ederemus! Ast multò longior fuit nox illorum Patrum: atque adeò nemo, velim, dubitet, quin hanc diē lætissimis vocibus, & plausibus exceperint.

4. Tertio: Natalis Virginis Beatissimæ gaudium attulit Angelis

in cæ-

in cælo, quia nata eſt eis Mater Domini illorum per quem acceperunt innumerabilia chariſmatum bona, illuminationem reliqua inter, perfectionem, & beatificationem; ac per quem reſtaurandæ erant ruinæ perfidorum angelorum. Nonnè exultavit in utero matris Joannes ad præſentiam, & adventum Matris Domini ſui? quis dubitet exultâſſe & in cælo Angelos ad ortum Matris Domini ſui? Quod ſi verò lætantur Ægyptij visô altè increſcere Nilô, quia nôrunt hac ratione agros fæcundari, magnamquè ſibi proventuram meſſem? tanto potiori jure lætantur Genij cæleſtes luce hodierna, quia vident naſci Virginem, quæ paritura erat illis Dominum ſuum, à quo maximis ipſi bonis partim affecti, partim afficiendi, & ordines eo-

rum redintegrandi cælumquè totum beatis replendum erat. Quòd si verò Domino apud Lucam cap. 15. 7. attestante gaudium sit Angelis DEI super uno peccatore pænitentiam agente! quantò magìs super ortu Mariæ, cujus ope, & beneficio omnes peccatores erant pænitentiam acturi, quotquot erant acturi!

5. Quarto: Natalis Virginis Beatissimæ gaudiô fuit ipsi DEO, quia perfecit opus præstantissimum, & dignum Filio suo habitaculum extruxit. Ita enimverò lætatur artifex cùm consumavit opus quodpiã præclarum & Cedrô dignum. Atquè eatenus DEUS, cùm perfecisset singula opera initiô creationis, vidissetquè cuncta, quæ fecerat esse valde bona, requievit ab omni opere, egitq; diem Sabathi festum. Attamen-

men eo tempore terreno ſolùm Adamo ſervo ſuo præparaverat habitaculum præſentem videlicet mundũ. Quantò magis ergo credimus lætatum cùm præparaverit Filio ſuo habitaculum animatum, Virginem duntaxat Mariam: Spiritus item Sanctus lætatus eſt in ortu Mariæ, quia invenit domũ, & templum perpetuò ſibi dicatum. Quemadmodum gaudet Dux occupato quopiam inexpugnabili caſtello. Cæteri mortalium ſinguli contriſtant ſubinde Spiritum Sanctum, cùm vel in peccato naſcantur, vel in peccatis vivant.

6. Deniquè Natalis Virginis Beatiſſimæ gaudium affert univerſo mundo, equidem hodie illuxit ei aurora, poſt ignorantiæ, & gentiliſmi tenebras longiores adducens ſolem Juſtitiæ Chriſtum JESUM. Eapro-

pter quemadmodum aurora ægris levamen, jactatis in mari tranquillitatem, hominibus, & animalibus omnibus diem amantibus gaudiô eſt, ita & Nativitas Virginis Mariæ omnibus hominibus, juſtis, & peccatoribus ſolatium, & fiduciam parit. Audiamus Salomonem Cant. 6. 9. ſic de Maria modulantem: *Quæ eſt iſta, quæ progreditur quaſi aurora conſurgens.* Unde Rupertus libro 6. in Cant. *Quando nata es* (inquit) *ô Virgo Beata, tunc vera nobis aurora ſurrexit, aurora prænuncia diei ſempiterni; quia ſicut aurora finis eſt præteritæ noctis, & diei ſequentis initium, ſic nativitas tua finis dolorum, & conſolationis fuit initium, finis triſtitiæ, & lætitiæ nobis extitit principium.* Et quemadmodum in aurora prodeunt aviculæ ad cantum, ita poſt or-

tum

tum Mariæ cæpit ad DEI cultum genus mortalium exhilarari.

7. Eapropter Dilectiſſimi! gaudeamus & nos luce hodierna, & nequè gaudeamus tantummodò, aſt gaudij quoquè hujus amplectamur fructus. Si nobis aurora illuxit, ſvaſu Apoſtoli Rom. 13 13. & 14. *Abiiciamus ergo opera tenebrarum, & induamur arma lucis, ſicut in die honeſtè ambulemus, non in commeſſationibus, & ebrietatibus, non in cubilibus, & impudicitijs,* non in contentione, & æmulatione, *ſed* ſuperinduamus *Dominum JESUM Chriſtum,* ſicquè induti conſtanter incedamus donec vitæ noſtræ feliciſſimus advenerit.

FINIS.

❀❀❀❀❀❀❀

INDEX
Rerum Præcipuarũ quæ in hoc Opusculo continentur. Litera F. denotat Foliũ: Litera N. Numerum.

A.

Arca

C.

nar-

vitam

Grati-

M.

Me-

Obe-

TRIENNIUM
MENSURA
SEU
SERMONES